

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-41-03

Druk nr 1555
Warszawa, 18 kwietnia 2003 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o świadczeniach rodzinnych wraz
z projektami podstawowych aktów wykonawczych.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej.

Z wyrazami szacunku

(-) Leszek Miller

U S T A W A

z dnia

o świadczeniach rodzinnych

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa zasady ustalania, przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych.

2. Świadczenia rodzinne przysługują:

- 1) obywatelom polskim;
- 2) cudzoziemcom posiadającym obywatelstwo państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego;
- 3) cudzoziemcom przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, posiadającym status uchodźcy lub zezwolenie na osiedlenie się w Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli zamieszkują łącznie z członkami rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 2. Świadczeniami rodzinnymi są:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki;
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne.

Art. 3. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) dochodzie – oznacza to, po odliczeniu kwot alimentów świadczonych na rzecz innych osób:
- a) przychody podlegające opodatkowaniu na zasadach ogólnych na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, pomniejszone o koszty uzyskania przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych oraz zapłacone składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne,
 - b) przychody (dochody) podlegające opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, pomniejszone o podatek i zapłacone składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne,
 - c) dochody nie podlegające opodatkowaniu na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych:
 - renty określone w przepisach o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin,
 - renty wypłacone osobom represjonowanym i członkom ich rodzin, przyznane na zasadach określonych w przepisach o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin,
 - świadczenia pieniężne oraz ryczałt energetyczny określone w przepisach o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamienio-łomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych,
 - dodatek kombatancki, ryczałt energetyczny, dodatek kompensacyjny, określone w przepisach o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego,
 - świadczenie pieniężne, określone w przepisach o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy

przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę Niemiecką lub Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich,

- emerytury i renty otrzymywane przez osoby, które utraciły wzrok w wyniku działań wojennych w latach 1939-1945 lub eksplozji pozostałych po tej wojnie niewypałów i niewybuchów,
- renty inwalidzkie z tytułu inwalidztwa wojennego, kwoty zaopatrzenia otrzymywane przez ofiary wojny oraz członków ich rodzin, renty wypadkowe osób, których inwalidztwo powstało w związku z przymusowym pobytem na robotach w III Rzeszy Niemieckiej w latach 1939-1945, otrzymywane z zagranicy,
- renty socjalne lub zasiłki stałe wyrównawcze określone w przepisach o pomocy społecznej,
- zasiłki chorobowe określone w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników,
- środki bezzwrotnej pomocy zagranicznej otrzymywane od rządów państw obcych, organizacji międzynarodowych lub międzynarodowych instytucji finansowych, pochodzące ze środków bezzwrotnej pomocy przyznanych na podstawie jednostronnej deklaracji lub umów zawartych z tymi państwami, organizacjami lub instytucjami przez Radę Ministrów, właściwego ministra lub agencje rządowe, w tym również w przypadkach gdy przekazanie tych środków jest dokonywane za pośrednictwem podmiotu upoważnionego do rozdzielania środków bezzwrotnej pomocy zagranicznej na rzecz podmiotów, którym służyć ma ta pomoc,
- należności ze stosunku pracy lub stypendium osób fizycznych mających miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a przebywających czasowo za granicą – w wysokości odpowiadającej równowartości diet z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, określonych w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. -

Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.¹⁾),

- należności z innych tytułów niż stosunek pracy lub stypendium osób fizycznych mających miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przebywających czasowo za granicą i uzyskujących tam dochody, w wysokości odpowiadającej równowartości diet z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju określonych w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy,
- należności pieniężne wypłacone policjantom, żołnierzom, celnikom i pracownikom jednostek wojskowych i jednostek policyjnych użytych poza granicami państwa w celu udziału w konflikcie zbrojnym lub wzmocnienia sił państwa albo państw sojusznicznych, misji pokojowej, akcji zapobieżenia aktom terroryzmu lub ich skutkom, a także należności pieniężne wypłacone żołnierzom, policjantom, celnikom i pracownikom pełniącym funkcje obserwatorów w misjach pokojowych organizacji międzynarodowych i sił wielonarodowych,
- należności pieniężne ze stosunku służbowego otrzymywane w czasie służby kandydackiej przez funkcjonariuszy Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Granicznej i Biura Ochrony Rządu obliczonych za okres, w którym osoby te uzyskały dochód,
- wynagrodzenia członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych z tytułu użytkowania przez spółdzielnię wniesionych wkładów gruntowych,
- alimenty na dzieci, zasądzone wyrokiem sądu lub ugodą sądową,
- stypendia określone w przepisach o systemie oświaty, o szkolnictwie wyższym oraz w przepisach o tytule i stopniach naukowych,
- kwoty diet nie opodatkowane podatkiem dochodowym od osób fizycznych oraz kwoty stanowiące zwrot kosztów, otrzymywane

przez osoby wykonujące czynności związane z pełnieniem obowiązków społecznych i obywatelskich,

- należności pieniężne otrzymywane z tytułu wynajmu pokoi gościnnych, w budynkach mieszkalnych położonych na terenach wiejskich w gospodarstwie rolnym, osobom przebywającym na wypoczynku oraz uzyskane z tytułu wyżywienia tych osób,
- dodatki za tajne nauczanie określone w ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 1997 r. Nr 56, poz. 357, z późn. zm.²⁾),
- uzyskane z działalności gospodarczej prowadzonej na podstawie zezwolenia na terenie specjalnej strefy ekonomicznej określonej w przepisach o specjalnych strefach ekonomicznych,
- ekwiwalenty pieniężne za deputaty węglowe określone w przepisach o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe”,
- ekwiwalenty z tytułu prawa do bezpłatnego węgla określone w przepisach o dostosowaniu górnictwa węgla kamiennego do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej oraz szczególnych uprawnieniach i zadaniach gmin górniczych,
- świadczenia określone w przepisach o wykonywaniu mandatu posła i senatora,
- uzyskane z gospodarstwa rolnego,

2) dochódzie rodziny – oznacza to przeciętny miesięczny dochód członków rodziny uzyskany w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy;

3) dochódzie osoby uczącej się lub pełnoletniej osoby niepełno-sprawnej – oznacza to jej przeciętny miesięczny dochód uzyskany w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy;

- 4) dziecku – oznacza to dziecko własne, małżonka, przysposobione, znajdujące się w trakcie postępowania o przysposobienie lub dziecko znajdujące się pod opieką prawną;
- 5) emeryturach i rentach – oznacza to emeryturę i rentę z tytułu niezdolności do pracy, w tym rentę szkoleniową określoną w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, o ubezpieczeniu społecznym rolników, o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, a także uposażenia w stanie spoczynku i uposażenia rodzinne określone w przepisach prawa o ustroju sądów powszechnych, przepisach o prokuraturze oraz w przepisach o Sądzie Najwyższym, a także rentę szkoleniową określoną w przepisach o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz rentę z tytułu niezdolności do pracy określoną w przepisach o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach;
- 6) gospodarstwie rolnym – oznacza to gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym;
- 7) instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie – oznacza to dom pomocy społecznej, placówkę opiekuńczo-wychowawczą, schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, areszt śledczy, zakład karny, zakład opiekuńczo-leczniczy, zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy, a także szkołę wojskową lub inną szkołę zapewniającą nieodpłatnie pełne utrzymanie, w tym wyżywienie, zakwaterowanie i umundurowanie;

- 8) koszyku żywnościowym – oznacza to asortyment artykułów spożywczych, określony wartościowo i ilościowo w badaniach prognozy wsparcia dochodowego rodzin, których spożycie jest niezbędne do prawidłowego rozwoju dziecka w określonym wieku;
- 9) niepełnosprawnym dziecku – oznacza to dziecko w wieku do ukończenia 16 roku życia, legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności określonym w przepisach o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- 10) okresie zasiłkowym – oznacza to okres od dnia 1 września do dnia 31 sierpnia następnego roku kalendarzowego, na jaki ustala się prawo do świadczeń rodzinnych;
- 11) organie właściwym – oznacza to wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie rodzinne lub otrzymującej świadczenie rodzinne;
- 12) osobach pozostających na utrzymaniu – oznacza to członków rodziny, utrzymujących się z połączonych dochodów tych osób;
- 13) osobie uczącej się – oznacza to osobę pełnoletnią uczącą się w szkole, nie pozostającą na utrzymaniu rodziców, w związku z ich śmiercią lub z zasądzeniem od rodziców na jej rzecz alimentów;
- 14) opiece faktycznej – oznacza to osobę faktycznie opiekującą się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka;
- 15) pełnoletniej osobie niepełnosprawnej – oznacza to osobę pełnoletnią, nie pozostającą w rodzinie, posiadającą dochód, legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 16) rodzinie – oznacza to odpowiednio następujących członków rodziny: małżonków, rodziców, opiekuna prawnego dziecka, opiekuna faktycznego dziecka oraz pozostające na utrzymaniu dzieci: w wieku do ukończenia 16 roku życia, a jeżeli uczą się w wieku do ukończenia 21 roku życia lub do

ukończenia 24 roku życia, jeżeli uczą się i są niepełnosprawne w stopniu umiarkowanym albo znacznym;

- 17) samotnym wychowywaniu dziecka – oznacza to wychowywanie dziecka przez pannę, kawalera, osobę pozostającą w separacji orzeczonej prawomocnym wyrokiem sądu, osobę rozwiedzioną, wdowę lub wdowca;
- 18) szkole – oznacza to szkołę podstawową, gimnazjum, szkołę ponadpodstawową i ponadgimnazjalną, a także specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze dla dzieci i młodzieży wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania oraz ośrodki umożliwiające dzieciom i młodzieży upośledzonym umysłowo w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki;
- 19) szkole wyższej – oznacza szkołę wyższą w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, przepisów o wyższych szkołach zawodowych oraz o wyższym szkolnictwie wojskowym;
- 20) umiarkowanym stopniu niepełnosprawności – oznacza to:
 - a) niepełnosprawność w umiarkowanym stopniu w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
 - b) całkowitą niezdolność do pracy orzeczoną na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
 - c) orzeczenie o zaliczeniu do II grupy inwalidów;
- 21) znacznym stopniu niepełnosprawności – oznacza to:
 - a) niepełnosprawność w stopniu znacznym w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,

- b) całkowitą niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji orzeczoną na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
 - c) stałą albo długotrwałą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym i do samodzielnej egzystencji, orzeczoną na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników w celu uzyskania świadczeń określonych w tych przepisach,
 - d) orzeczenie o zaliczeniu do I grupy inwalidów;
- 22) zatrudnieniu lub innej pracy zarobkowej – oznacza to zatrudnienie lub inną pracę zarobkową w rozumieniu przepisów o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu.

Rozdział 2

Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego

Art. 4. 1. Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Wysokość zasiłku ustala się w zależności od wieku dziecka, z uwzględnieniem wartości koszyka żywnościowego dla danej grupy wieku ustalanej w badaniach nad progami wsparcia dochodowego rodzin prowadzonych przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych.

2. Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków przysługuje:

- 1) rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka;
- 2) opiekunowi faktycznemu;
- 3) osobie uczącej się.

Art. 5. 1. Zasiłek rodzinny przysługuje osobom, o których mowa w art. 4 ust. 2, jeżeli dochód rodziny, w przeliczeniu na osobę, albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 504,00 zł.

2. W przypadku gdy członkiem rodziny jest niepełnosprawne dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny, w przeliczeniu na osobę, albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 583,00 zł.

3. Zasiłek rodzinny przysługuje, pomimo że dochód rodziny lub dochód osoby uczącej się przekracza kwoty, o których mowa w ust. 1 lub 2, pod warunkiem, że zasiłek rodzinny przysługiwał w poprzednim okresie zasiłkowym i kwota, o którą dochód rodziny lub dochód osoby uczącej się został przekroczony, jest niższa lub równa kwocie odpowiadającej najniższemu zasiłkowi rodzinnemu w danym okresie zasiłkowym.

4. W przypadku utraty dochodu prawo do zasiłku rodzinnego ustala się na wniosek osoby, o której mowa w art. 4 ust. 2, na podstawie dochodu rodziny lub dochodu osoby uczącej się pomniejszonego o utracony dochód.

5. W przypadku uzyskania nowego dochodu prawo do zasiłku rodzinnego ustala się na podstawie dochodu rodziny lub dochodu osoby uczącej się powiększonego o uzyskany dochód.

6. W przypadku gdy w dochodzie członków rodziny lub dochodzie osoby uczącej się po upływie roku kalendarzowego poprzedzającego okres zasiłkowy, ale przed złożeniem wniosku o przyznanie zasiłku rodzinnego, nastąpiła zmiana polegająca na utracie lub uzyskaniu dochodu, prawo do zasiłku rodzinnego na wniosek osoby, o której mowa w art. 4 ust. 2, ustala się na podstawie dochodu rodziny lub osoby uczącej się, uwzględniając tę zmianę.

7. W przypadku gdy członek rodziny przebywa w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie i ponosi opłatę za ten pobyt, od dochodu rodziny odejmuje się kwotę ponoszonej opłaty.

8. W przypadku, o którym mowa w ust. 7, ustalając dochód rodziny w przeliczeniu na osobę, uwzględnia się osobę przebywającą w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie.

9. W przypadku gdy członek rodziny przebywa w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie i nie ponosi opłaty za pobyt, ustalając dochód rodziny w przeliczeniu

na osobę, nie uwzględnia się osoby przebywającej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie.

10. W przypadku gdy rodzina lub osoba ucząca się utrzymuje się z gospodarstwa rolnego, przyjmuje się, że miesięczny dochód z 1 hektara przeliczeniowego odpowiada 50% kwoty, o której mowa w ust. 1.

11. W przypadku gdy rodzina lub osoba ucząca się utrzymuje się z gospodarstwa rolnego oraz uzyskuje pozarolnicze dochody, dochody te sumuje się.

Art. 6. 1. Zasiłek rodzinny przysługuje osobom, o których mowa w art. 4 ust. 2, do ukończenia przez dziecko:

- 1) 16 roku życia lub
- 2) nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia albo
- 3) 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.

2. Wysokość zasiłku rodzinnego wynosi miesięcznie:

- 1) 44,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;
- 2) 56,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 16 roku życia;
- 3) 65,00 zł na dziecko w wieku powyżej 16 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Art. 7. Zasiłek rodzinny nie przysługuje, jeżeli dziecko:

- 1) przebywa w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie lub w rodzinie zastępczej;
- 2) pozostaje w związku małżeńskim.

Art. 8. Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:

- 1) urodzenia dziecka;

- 2) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego;
- 3) samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania;
- 4) samotnego wychowywania dziecka;
- 5) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego;
- 6) rozpoczęcia roku szkolnego;
- 7) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

Art. 9. 1. Dodatek z tytułu urodzenia dziecka przysługuje matce lub ojcu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka.

2. Dodatek przysługuje opiekunowi faktycznemu dziecka w wieku do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia, jeżeli nie został przyznany rodzicom dziecka lub opiekunowi prawnemu.

3. Dodatek przysługuje jednorazowo, w wysokości 300,00 zł.

4. W przypadku wystąpienia o przysposobienie więcej niż jednego dziecka lub urodzenia więcej niż jednego dziecka podczas jednego porodu, dodatek przysługuje na każde dziecko.

5. W przypadku zbiegu prawa do dodatku z prawem do świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, finansowanego z budżetu państwa, przysługuje jedno świadczenie wybrane przez osobę, o której mowa w ust. 1 lub 2.

Art. 10. 1. Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi faktycznemu albo opiekunowi prawnemu, jeżeli dziecko pozostaje pod jego faktyczną opieką, uprawnionemu do urlopu wychowawczego, nie dłużej jednak niż przez okres:

- 1) 24 miesięcy kalendarzowych;
- 2) 36 miesięcy kalendarzowych, jeżeli sprawuje opiekę nad więcej niż jednym dzieckiem urodzonym podczas jednego porodu;

- 3) 72 miesiące kalendarzowych, jeżeli sprawuje opiekę nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.
2. Dodatek przysługuje w wysokości 400,00 zł miesięcznie.
3. Dodatek przysługujący za niepełne miesiące kalendarzowe wypłaca się w wysokości $\frac{1}{30}$ dodatku miesięcznego za każdy dzień. Kwotę dodatku przysługującą za niepełny miesiąc zaokrągla się do 10 groszy w górę.
4. W przypadku równoczesnego korzystania z urlopu wychowawczego przez oboje rodziców lub opiekunów prawnych dziecka, przysługuje jeden dodatek.
5. Dodatek nie przysługuje osobie, o której mowa w ust. 1, jeżeli:
 - 1) ma ustalone prawo do renty socjalnej, emerytury lub renty;
 - 2) bezpośrednio przed uzyskaniem prawa do urlopu wychowawczego pozostawała w zatrudnieniu przez okres krótszy niż 12 miesięcy;
 - 3) podjęła zatrudnienie lub inną pracę zarobkową w okresie korzystania z urlopu wychowawczego;
 - 4) dziecko przebywa w placówce zapewniającej opiekę całodobową przez co najmniej 5 dni w tygodniu, a także w żłobku, przedszkolu lub innej instytucji zapewniającej dzienną opiekę, lub w innych przypadkach zaprzestania sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem;
 - 5) w okresie urlopu wychowawczego korzysta z zasiłku macierzyńskiego.
6. Obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego do okresu zatrudnienia wymaganego do nabycia prawa do dodatku zalicza się okres zatrudnienia, innej pracy zarobkowej oraz prowadzenia pozarolniczej działalności na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Art. 11. 1. Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania, przysługuje przez okres trzech lat, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez dziecko 7 roku życia, matce

lub ojcu dziecka, opiekunowi faktycznemu albo opiekunowi prawnemu, jeżeli dziecko pozostaje pod jego faktyczną opieką.

2. Dodatek przysługuje w wysokości 400,00 zł miesięcznie.

3. Dodatek przysługujący za niepełne miesiące kalendarzowe wypłaca się w wysokości 1/30 dodatku miesięcznego za każdy dzień. Kwotę dodatku przysługującą za niepełny miesiąc zaokrągla się do 10 groszy w górę.

4. W przypadku podjęcia zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej prawo do wypłaty dodatku ulega zawieszeniu od dnia podjęcia zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

5. Przywrócenie prawa do wypłaty dodatku może nastąpić w razie utraty zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, o której mowa w ust. 4, jeżeli osoba ubiegająca się:

- 1) nie nabyła prawa do zasiłku dla bezrobotnych;
- 2) wystąpiła z wnioskiem o przywrócenie prawa do dodatku nie później niż w terminie 14 dni od dnia ustania zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej;
- 3) nie zrezygnowała z pracy lub utrata zatrudnienia nie nastąpiła z przyczyn leżących po stronie tej osoby.

6. Dodatek nie przysługuje osobie, jeżeli:

- 1) wniosek o przyznanie dodatku złożyła po upływie 30 dni od dnia ustania prawa do zasiłku dla bezrobotnych;
- 2) nie jest zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako poszukująca pracy;
- 3) ma ustalone prawo do renty socjalnej, emerytury lub renty albo świadczenia pielęgnacyjnego, o którym mowa w art. 17.

Art. 12. 1. Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu albo opiekunowi prawnemu dziecka.

2. Dodatek przysługuje również osobie uczącej się.

3. Dodatek przysługuje w wysokości 170,00 zł na dziecko, nie więcej jednak niż 510,00 zł miesięcznie dla rodziny.

4. Dodatek przysługujący za niepełne miesiące kalendarzowe wypłaca się w wysokości 1/30 dodatku miesięcznego za każdy dzień. Należną kwotę dodatku zaokrągla się do 10 groszy w górę.

5. W przypadku zbiegu uprawnień do dodatku, o którym mowa w ust. 1, i dodatku, o którym mowa w art. 11, przysługuje prawo do jednego dodatku wybranego przez osobę, o której mowa w ust. 1 lub 2.

6. Dodatek nie przysługuje, jeżeli dziecko lub osoba ucząca się ma ustalone prawo do renty socjalnej lub renty.

Art. 13. 1. Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi faktycznemu albo opiekunowi prawnemu, a także osobie uczącej się, na pokrycie zwiększonych wydatków związanych z rehabilitacją i kształceniem dziecka w wieku:

- 1) do ukończenia 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności;
 - 2) powyżej 16 roku życia do ukończenia 24 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.
2. Dodatek przysługuje miesięcznie w wysokości:
- 1) 50,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;
 - 2) 70,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Art. 14. 1. Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu albo opiekunowi prawnemu dziecka, a także osobie uczącej się na częściowe pokrycie wydatków związanych z rozpoczęciem w szkole nowego roku szkolnego.

2. Dodatek wypłaca się jeden raz w roku, we wrześniu, w wysokości 90,00 zł na dziecko.

Art. 15. 1. Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi faktycznemu albo opiekunowi prawnemu dziecka oraz osobie uczącej się, na częściowe pokrycie wydatków związanych z zapewnieniem dziecku możliwości zamieszkania w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły.

2. Dodatek przysługuje przez 10 miesięcy w roku w okresie pobierania nauki, od września do czerwca następnego roku kalendarzowego.

3. Wysokość dodatku wynosi 80,00 zł miesięcznie na dziecko.

Rozdział 3

Świadczenia opiekuńcze

Art. 16. 1. Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby, w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

2. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

1) niepełnosprawnemu dziecku;

2) osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełno-sprawności.

3. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

4. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje, jeżeli dochód rodziny, w przeliczeniu na osobę, albo dochód pełnoletniej osoby niepełnosprawnej nie przekracza 200% kwoty, o której mowa w art. 5 ust. 2. Przepis art. 5 ust. 3–11 stosuje się odpowiednio.

5. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje w wysokości 141,70 zł miesięcznie.

6. Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje osobie przebywającej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w rodzinie zastępczej, chyba że przebywa poza instytucją zapewniającą całodobowe utrzymanie powyżej 14 dni w miesiącu.

Art. 17. 1. Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością opieki nad dzieckiem przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu albo opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli nie podejmuje lub rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.

2. Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli dochód rodziny, w przeliczeniu na osobę, nie przekracza kwoty, o której mowa w art. 5 ust. 2. Przepisy art. 5 ust. 3–11 stosuje się odpowiednio.

3. Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje w wysokości 420,00 zł miesięcznie.

4. Świadczenie pielęgnacyjne przysługujące za niepełne miesiące kalendarzowe wypłaca się w wysokości 1/30 świadczenia pielęgnacyjnego za każdy dzień. Należną kwotę świadczenia zaokrągla się do 10 groszy w górę.

5. Świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, jeżeli:

- 1) osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego;
- 2) osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do renty socjalnej, emerytury lub renty;
- 3) dziecko wymagające opieki przebywa, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, w placówce zapewniającej całodobową opiekę przez co najmniej 5 dni w tygodniu.

Zasady weryfikacji świadczeń rodzinnych

Art. 18. 1. Kwoty, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2, oraz wysokości świadczeń rodzinnych, podlegają weryfikacji co trzy lata, z uwzględnieniem wyników badań prognozy wsparcia dochodowego rodzin. Datę pierwszej weryfikacji ustala się na dzień 1 września 2006 r.

2. Próg wsparcia dochodowego rodzin bada Instytut Pracy i Spraw Socjalnych i weryfikuje co trzy lata, uwzględniając możliwość wzbogacania jakości asortymentu towarów i usług wchodzących w skład kosztów utrzymania rodziny.

3. Badania dotyczące prognozy wsparcia dochodowego rodziny obejmują wydatki rodzin wychowujących dzieci i uwzględniają:

- 1) typ rodziny – pełna, niepełna;
- 2) wiek dzieci w przedziałach: 0–5 lat, 6–16 lat i 17–24 lata;
- 3) grupy wydatków.

4. Podstawę określenia prognozy wsparcia dochodowego rodzin stanowią wydatki rodziny pełnej z dwojgiem dzieci oraz wydatki osoby samotnie wychowującej jedno dziecko.

5. Do badań prognozy wsparcia dochodowego rodzin przyjmuje się następujące grupy wydatków: żywność, odzież i obuwie; mieszkanie; higienę i ochronę zdrowia; edukację dzieci; transport i łączność; kulturę; sport i wypoczynek.

6. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres wydatków, źródła danych, okres, z jakiego przyjmuje się poziom cen towarów i usług oraz poziom zamożności gospodarstw domowych, których wydatki należy uwzględnić w badaniach prognozy wsparcia dochodowego rodzin.

Art. 19. 1. W roku, w którym przeprowadza się weryfikację, o której mowa w art. 18, Rada Ministrów, do dnia 15 maja, przedstawia Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych:

- 1) propozycje wysokości kwot, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2;

- 2) propozycje wysokości świadczeń rodzinnych;
- 3) wyniki weryfikacji progu wsparcia dochodowego rodzin;
- 4) informację o realizacji świadczeń rodzinnych za okres od poprzedniej weryfikacji, w tym liczbę osób otrzymujących świadczenia rodzinne oraz wydatki na ten cel w poszczególnych latach;
- 5) informację o sytuacji dochodowej rodzin posiadających dzieci na utrzymaniu.

2. Trójstronna Komisja do Spraw Społeczno-Gospodarczych uzgadnia, po otrzymaniu propozycji i informacji, o których mowa w ust. 1, wysokość kwot, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2, oraz wysokość świadczeń rodzinnych, w terminie do dnia 15 czerwca danego roku kalendarzowego.

3. Wysokość zasiłku rodzinnego od dnia 1 września 2009 r. nie może być niższa niż 40% wartości koszyka żywnościowego.

4. Wysokość kwot, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2, oraz wysokość świadczeń rodzinnych ogłasza się w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w drodze obwieszczenia Prezesa Rady Ministrów, w terminie do dnia 15 lipca roku, w którym przeprowadza się weryfikację.

5. W przypadku gdy Trójstronna Komisja do Spraw Społeczno-Gospodarczych nie uzgodni w terminie, o którym mowa w ust. 2, wysokości kwot, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2, uprawniających do świadczeń rodzinnych oraz wysokości świadczeń rodzinnych, Rada Ministrów ustala kwoty, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2, oraz wysokość świadczeń rodzinnych, w drodze rozporządzenia, w terminie do dnia 15 lipca danego roku, na poziomie nie niższym niż wynika to z propozycji, o której mowa w ust. 1 pkt 1 i 2.

Rozdział 5

Podmioty realizujące zadania w zakresie świadczeń rodzinnych

Art. 20. 1. Organ właściwy realizuje zadania w zakresie świadczeń rodzinnych jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej.

2. Postępowanie w sprawie świadczeń rodzinnych prowadzi organ właściwy.

3. Organ właściwy może upoważnić, w formie pisemnej, zastępcę lub pracownika urzędu do prowadzenia postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 2, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

Art. 21. 1. Samorząd województwa realizuje zadania w zakresie świadczeń rodzinnych jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. Do zadań tych należy:

1) pełnienie funkcji instytucji właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w przypadku przemieszczania się osób w granicach Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego;

2) wydawanie decyzji w sprawach świadczeń rodzinnych realizowanych w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego.

2. Marszałek województwa może, w formie pisemnej, upoważnić dyrektora, jego zastępcę lub innego pracownika regionalnego ośrodka polityki społecznej albo innego pracownika urzędu marszałkowskiego do załatwiania w jego imieniu spraw dotyczących realizacji świadczeń rodzinnych w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego i wydawania w tych sprawach decyzji.

3. Świadczenia rodzinne przyznane decyzją wydaną przez marszałka województwa wypłaca organ właściwy.

Art. 22. 1. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego jest władzą właściwą oraz instytucją łącznikową w zakresie świadczeń rodzinnych w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

2. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, uwzględniając procedury obowiązujące w państwach członkowskich Unii Europejskiej, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe zadania organów, o których mowa w ust. 1 i art. 21, związane z realizacją zadań w zakresie świadczeń rodzinnych wynikających z udziału Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego;
- 2) tryb i zakres przekazywanych informacji między krajowymi instytucjami właściwymi – marszałkami województw przyznającymi świadczenia rodzinne oraz odpowiednimi instytucjami właściwymi przyznającymi świadczenia rodzinne państw członkowskich Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego;
- 3) rodzaje dokumentów i wzory formularzy stosowane przy realizacji zadań dotyczących koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie świadczeń rodzinnych.

Rozdział 6

Postępowanie w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych

Art. 23. 1. Ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz ich wypłata następuje odpowiednio na wniosek małżonków, jednego z małżonków, rodziców, jednego z rodziców, opiekuna faktycznego, opiekuna prawnego dziecka, osoby uczącej się, pełnoletniej osoby niepełnosprawnej lub innej osoby upoważnionej do reprezentowania dziecka lub pełnoletniej osoby niepełnosprawnej.

2. Wniosek składa się we właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osoby, o której mowa w ust.1, urzędzie gminy lub miasta.

3. Wniosek powinien zawierać dane dotyczące:

- 1) osoby występującej o przyznanie świadczeń rodzinnych, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia, numer PESEL, numer NIP, a w razie gdy nie nadano tych numerów lub jednego z nich – serię i numer dowodu osobistego lub paszportu oraz w razie potrzeby nazwę organu rentowego wypłacającego emeryturę lub rentę, numer emerytury lub renty lub numer konta w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego;

- 2) dzieci pozostających na utrzymaniu osoby, o której mowa w ust. 1, w tym: imię, nazwisko, numer PESEL, datę urodzenia, stan cywilny.
4. Do wniosku należy dołączyć odpowiednio:
- 1) zaświadczenie właściwego urzędu skarbowego o dochodzie osób podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach ogólnych zawierające informację o wysokości:
 - a) dochodu członków rodziny,
 - b) dochodu małoletnich dzieci,
 - c) składek na ubezpieczenia społeczne odliczonych od dochodu,
 - d) składek na ubezpieczenie zdrowotne odliczonych od podatku,
 - e) należnego podatku;
 - 2) zaświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów;
 - 3) oświadczenie o przychodach (dochodach) osiąganych przez osoby podlegające przepisom o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, zawierające w szczególności informacje o:
 - a) wysokości przychodu (dochodu),
 - b) wysokości należnych składek na ubezpieczenia społeczne,
 - c) wysokości należnych składek na ubezpieczenie zdrowotne,
 - d) wysokości i formie opłacanego podatku dochodowego,
 - e) wysokości przychodu po odliczeniu należnych składek i podatku;
 - 4) inne zaświadczenia lub oświadczenia oraz niezbędne dowody do ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych, w tym:
 - a) dokument stwierdzający wiek dziecka,
 - b) orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności,

- c) prawomocny wyrok sądu rodzinnego stwierdzający przysposobienie lub zaświadczenie sądu rodzinnego lub ośrodka adopcyjno-opiekuńczego o prowadzonym postępowaniu sądowym w sprawie o przysposobienie dziecka,
- d) prawomocny wyrok sądu rodzinnego orzekający rozwód lub separację,
- e) orzeczenie sądu rodzinnego o ustaleniu opiekuna prawnego,
- f) zaświadczenie o uczęszczaniu dziecka do szkoły lub szkoły wyższej,
- g) zaświadczenie z urzędu pracy o braku propozycji zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej dla osoby ubiegającej się o dodatek, o którym mowa w art. 11,
- h) zaświadczenie pracodawcy o terminie i okresie, na jaki został udzielony urlop wychowawczy oraz o okresach zatrudnienia.

5. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych, wstrzymywania lub zawieszenia wypłaty tych świadczeń, a także sposób ustalania dochodu uprawniającego do świadczeń rodzinnych i wzory:

- 1) wniosków o ustalenie uprawnień do świadczeń rodzinnych;
- 2) zaświadczenia z urzędu skarbowego, o którym mowa w ust. 4 pkt 1;
- 3) oświadczeń o dochodach rodziny, w tym oświadczenia osób rozliczających się na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, oraz inne oświadczenia i dowody niezbędne do ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych, kierując się koniecznością zapewnienia stosownej dokumentacji niezbędnej do sprawnej realizacji świadczeń rodzinnych.

6. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb homologacji systemów informatycznych stosowanych w urzędach administracji publicznej realizujących zadania w zakresie świadczeń rodzinnych, w celu zapewnienia jednolitości stosowania prawa oraz zapewnienia spójności monitorowania świadczeń w zakresie objętym ustawą.

Art. 24. 1. Prawo do świadczeń rodzinnych ustala się na okres zasiłkowy, z wyjątkiem świadczeń, o których mowa w art. 9, 14 i 15.

2. Prawo do świadczenia ustala się począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami, do końca okresu zasiłkowego.

3. W przypadku ustalania prawa do świadczeń rodzinnych uzależnionych od niepełnosprawności osoby, prawo do świadczeń rodzinnych ustala się na okres zasiłkowy, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony. W tym przypadku prawo do świadczeń rodzinnych ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia.

Art. 25. 1. W przypadku wystąpienia zmian w liczbie członków rodziny lub innych zmian mających wpływ na prawo do świadczeń rodzinnych, osoba, o której mowa w art. 23 ust. 1, jest zobowiązana do niezwłocznego powiadomienia o tym organu wypłacającego świadczenie rodzinne.

2. W przypadku gdy w okresie zasiłkowym dziecko osiągnęło wiek powodujący przejście do następnej grupy wiekowej, zasiłek rodzinny wypłaca się w wysokości odpowiadającej nowej grupie wiekowej dziecka, od miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła ta zmiana.

3. Osoby otrzymujące świadczenia rodzinne, instytucje publiczne i organizacje pozarządowe są zobowiązane do udzielania, na żądanie organu właściwego, wyjaśnień oraz informacji co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczeń rodzinnych.

Art. 26. 1. Świadczenia rodzinne wypłaca się najpóźniej do 25 dnia danego miesiąca.

2. W przypadku złożenia wniosku w sprawie ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych po 10 dniu miesiąca, świadczenia rodzinne za dany miesiąc wypłaca się najpóźniej do 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono wniosek.

3. Dodatek, o którym mowa w art. 9, wypłaca się do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia.

Art. 27. 1. W przypadku zbiegu prawa rodziców lub opiekunów prawnych do świadczeń rodzinnych, świadczenia te wypłaca się temu z rodziców lub opiekunów prawnych, który pierwszy złożył wniosek.

2. Jeżeli dziecko nie pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym z obojgiem rodziców, świadczenia rodzinne wypłaca się temu z rodziców, pod opieką którego dziecko się znajduje.

3. W przypadku zbiegu prawa do zasiłku rodzinnego z prawem do walutowego dodatku rodzinnego przysługującego pracownikom polskich placówek dyplomatycznych i urzędów konsularnych, wypłaca się świadczenie wybrane.

Art. 28. 1. Wstrzymuje się wypłatę świadczeń rodzinnych, jeżeli osoba, o której mowa w art. 23 ust. 1, odmówiła udzielenia lub nie udzieliła, w wyznaczonym terminie, wyjaśnień co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczeń rodzinnych.

2. W przypadku udzielenia wyjaśnień, o których mowa w ust. 1, wypłaca się świadczenia rodzinne od miesiąca, w którym wpłynęło wyjaśnienie, do końca okresu zasiłkowego. Jeżeli wznowienie wypłaty wstrzymanych świadczeń rodzinnych nie nastąpi do końca okresu zasiłkowego, prawo do świadczeń rodzinnych wygasa.

Art. 29. 1. Podmiot realizujący zadania w zakresie świadczeń rodzinnych może gromadzić i przetwarzać, w zakresie określonym w ustawie, dane osobowe osoby, o której mowa w art. 23 ust. 1, oraz jej członków rodziny.

2. Pracodawcy, właściwe jednostki organizacyjne podległe Ministrowi Obrony Narodowej, ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, Szefowi Agencji Wywiadu, Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Ministrowi Sprawiedliwości, podmioty wypłacające uposażenie osobom w stanie spoczynku lub uposażenie rodzinne, jednostki, które zawarły umowę agencyjną lub umowę zlecenia albo umowę o świadczenie

usług, rolnicze spółdzielnie produkcyjne, właściwe organy finansowe, organy emerytalne lub rentowe, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, zwany dalej „Zakładem”, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz urzędy administracji rządowej i samorządowej są obowiązane wydawać zaświadczenia niezbędne do ustalenia uprawnień do świadczeń rodzinnych. Wydawanie zaświadczeń jest wolne od opłat.

Art. 30. 1. Osoba, która pobierała nienależnie świadczenia rodzinne, jest zobowiązana do ich zwrotu.

2. Za nienależnie pobrane świadczenia rodzinne uważa się:

- 1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń rodzinnych albo wstrzymanie wypłaty świadczeń rodzinnych w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia rodzinne była pouczona o braku prawa do ich pobierania;
- 2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą świadczenia rodzinne.

3. Należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat, licząc od dnia uprawomocnienia się decyzji ustalającej należność.

4. Bieg przedawnienia przerywa: odroczenie terminu płatności, rozłożenie spłaty należności na raty i każda inna czynność zmierzająca do ściągnięcia należności, jeżeli o czynności tej dłużnik został zawiadomiony.

5. Nie wydaje się decyzji o zwrocie nienależnie pobranych świadczeń, jeżeli od terminu ich pobrania upłynęło więcej niż 10 lat.

6. Kwoty nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, ustalone prawomocną decyzją, podlegają potrąceniu z wypłacanych świadczeń rodzinnych.

7. Nienależnie pobrane świadczenia rodzinne podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

8. Kwoty świadczeń rodzinnych, o których mowa w ust. 2, podlegają zwrotowi łącznie z ustawowymi odsetkami.

9. Organ właściwy, który wydał decyzję w sprawie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, może umorzyć kwotę nienależnie pobranego świadczenia rodzinnego w całości lub w części, odroczyć termin płatności albo rozłożyć na raty, jeżeli zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności dotyczące sytuacji rodziny.

Art. 31. Jeżeli odmowa przyznania świadczeń rodzinnych lub ustalenie ich wysokości były następstwem błędu podmiotu realizującego zadania w zakresie świadczeń rodzinnych, wypłata świadczeń rodzinnych może nastąpić za 3 lata wstecz, licząc od dnia zawiadomienia o popełnieniu błędu lub dnia wydania decyzji prostującej błąd z urzędu.

Art. 32. W sprawach nie uregulowanych w niniejszej ustawie stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z 2001 r. Nr 49, poz. 509 oraz z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 169, poz. 1389).

Rozdział 7

Finansowanie świadczeń rodzinnych

Art. 33. 1. Do finansowania świadczeń rodzinnych mają zastosowanie przepisy o finansach publicznych.

2. Świadczenia rodzinne, składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne są finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa.

3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb przekazywania środków finansowych na wypłaty świadczeń rodzinnych podmiotom, o których mowa w art. 51 i 52, uwzględniający etapy realizacji świadczeń rodzinnych przez właściwe organy i podmioty;

- 2) sposób sporządzania sprawozdań rzeczowo-finansowych o zadaniach zrealizowanych ze środków budżetu państwa, uwzględniając w szczególności terminy i sposoby ich przedstawiania oraz wzory tych sprawozdań.

Rozdział 8

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 34. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.³⁾) wprowadza się, następujące zmiany:

- 1) w art. 477⁸ w §2:

- a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) o zasiłek chorobowy, wyrównawczy, opiekuńczy, macie-rzyński, porodowy, pogrzebowy, rodzinny oraz o dodatki do zasiłku rodzinnego,”,

- b) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności,”;

- 2) w art. 833 § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. Nie podlegają egzekucji świadczenia alimentacyjne, świadczenia rodzinne, dodatki pielęgnacyjne, rodzinne, porodowe i dla sierot zupełnych.”.

Art. 35. W ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2002 r. Nr 110, poz. 968, z późn. zm.⁴⁾) w art. 10 § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Nie podlegają egzekucji świadczenia alimentacyjne, świadczenia rodzinne, dodatki pielęgnacyjne, rodzinne, porodowe i dla sierot zupełnych.”.

Art. 36. W ustawie z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2002 r. Nr 9, poz. 87 i Nr 181, poz. 1515) wprowadza się, następujące zmiany:

1) uchyla się art. 12;

2) art. 27 otrzymuje brzmienie:

„Art. 27. Do rent rodzinnych przysługują dodatki dla sierot zupełnych w wysokości i na zasadach określonych w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.”;

3) uchyla się art. 38.

Art. 37. W ustawie z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 1998 r. Nr 64, poz. 414, z późn. zm.⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 4a otrzymuje brzmienie:

„4a. Przy ustalaniu prawa do zasiłku stałego wyrównawczego w składzie rodziny nie uwzględnia się dzieci wychowywanych w ramach rodziny zastępczej, a do dochodu rodziny nie wlicza się ich dochodów i pomocy pieniężnej, o której mowa w art. 33g ust. 1–3, chyba że zasiłek ma być przyznany ze względu na te dzieci.”;

2) w art. 11 pkt 1–2a otrzymują brzmienie:

„1) przyznawanie i wypłacanie zasiłku stałego wyrównawczego, renty socjalnej,

2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych, specjalnych okresowych i macierzyńskich okresowych,

2a) opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne za osoby, o których mowa w art. 31b ust. 2 i 3,”;

3) w art. 27:

a) uchyla się ust. 1–3a i 5,

b) w ust. 6 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) wysokość zasiłku stałego wyrównawczego nie może być wyższa od kwoty 418 zł i niższa od kwoty 19 zł miesięcznie.”;

4) uchyla się art. 30;

5) w art. 31:

a) uchyla się ust. 4a–4g i 9,

b) ust. 10 otrzymuje brzmienie:

„10. Macierzyński zasiłek okresowy przysługuje osobom, o których mowa w ust. 6, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza dochodu na osobę w rodzinie określonego w art. 4 ust. 1.”;

6) w art. 31b:

a) uchyla się ust. 1,

b) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Za osobę zdolną do pracy, lecz nie pozostającą w zatrudnieniu ze względu na konieczność sprawowania opieki nad dzieckiem wymagającym stałej pielęgnacji, polegającej na bezpośredniej, osobistej pielęgnacji i systematycznym współdziałaniu w postępowaniu leczniczym, rehabilitacyjnym oraz edukacyjnym, jeżeli dochód rodziny przekracza półtorakrotny dochód określony zgodnie z art. 4, a dziecko ma orzeczoną niepełno-sprawność wraz ze wskazaniami, o których mowa w art. 6b ust. 3 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776 i Nr 160, poz. 1082, z 1998 r. Nr 99, poz. 628, Nr 106, poz. 668, Nr 137, poz. 887, Nr 156, poz. 1019 i Nr 162, poz. 1118 i 1126, z 1999 r. Nr 49, poz. 486, Nr 90, poz. 1001, Nr 95, poz. 1101 i Nr 111, poz. 1280, z 2000 r. Nr 48, poz. 550 i Nr 119, poz. 1249, z 2001 r. Nr 39, poz. 459, Nr 100, poz. 1080, Nr 125, poz. 1368, Nr 129, poz. 1444 i Nr 154, poz. 1792 i 1800, z 2002 r. Nr

169, poz. 1387, Nr 200, poz. 1679 i 1683 i Nr 241, poz. 2074 oraz z 2003 r. Nr 7, poz. 79) ośrodek pomocy społecznej opłaca składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, od kwoty świadczenia pielęgnacyjnego przysługującego na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, chyba że osoba ta podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu z innych tytułów lub otrzymuje emeryturę albo rentę, z zastrzeżeniem ust. 8.

3. Za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie nie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem, ośrodek pomocy społecznej opłaca składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, od kwoty świadczenia pielęgnacyjnego przysługującego na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, jeżeli dochód w rodzinie osoby opiekującej się nie przekracza półtorakrotnego dochodu określonego zgodnie z art. 4 i osoba opiekująca się nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu z innych tytułów lub nie otrzymuje emerytury albo renty. Dotyczy to również osób, które w związku z koniecznością sprawowania opieki pozostają na urlopie bezpłatnym.”,

c) w ust. 6:

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) osoby, o których mowa w ust. 2, przez okres niezbędny do uzyskania 20-letniego w przypadku kobiet i 25-letniego w przypadku mężczyzn, okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego), jednak nie dłużej niż przez 20 lat,”,

– uchyla się pkt 2,

d) uchyla się ust. 7,

e) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Nie opłaca się składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, o której mowa w ust. 2 i 3, jeżeli w dniu złożenia wniosku o opłacanie składki osoba ta ma więcej niż 50 lat i nie ma okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego) wynoszącego co najmniej 10 lat, oraz za osobę, która legitymuje się tym okresem w wymiarze 20 lat w przypadku kobiet i 25 lat w przypadku mężczyzn.”;

7) w art. 35a w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) wysokość macierzyńskiego zasiłku okresowego oraz renty socjalnej,”;

8) w art. 37 uchyla się ust. 5.

Art. 38. W ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 1998 r. Nr 7, poz. 25, z późn. zm.⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 9 uchyla się pkt 3;

2) art. 15 otrzymuje brzmienie:

„Art. 15. Z tytułu urodzenia, a także z tytułu przyjęcia dziecka w wieku do jednego roku na wychowanie, jeżeli w tym czasie został złożony wniosek o przysposobienie, ubezpieczonemu przysługuje zasiłek macierzyński w wysokości trzyipółkrotnej emerytury podstawowej. Jeżeli ubezpieczeniu podlegają oboje rodzice, zasiłek ten przysługuje im łącznie.”;

3) w art. 27 w ust. 1 uchyla się pkt 2.

Art. 39. W ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 371 i Nr 181, poz. 1515) w art. 16 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Do emerytur i rent, o których mowa w ust. 1 i 2, przysługuje dodatek kombatancki, a do rent rodzinnych - dodatek dla sierot zupełnych, na zasadach i w wysokości określonych w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i dodatek kombatancki.”.

Art. 40. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176, z późn. zm.⁷⁾) w art. 21 w ust. 1 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) świadczenia rodzinne wypłacone na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych oraz dodatki pielęgnacyjne i porodowe,”.

Art. 41. W ustawie z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz. U. z 2003 r. Nr 58, poz. 514) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 w ust. 1 w pkt 2:

a) lit. j otrzymuje brzmienie:

„j) nie pobiera, na podstawie przepisów o pomocy społecznej, zasiłku stałego wyrównawczego lub renty socjalnej,”,

b) po lit. j dodaje się lit. k w brzmieniu:

„k) nie pobiera, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania,”;

2) w art. 24 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Do okresu uprawniającego do zasiłku, od którego zależy wysokość i okres pobierania zasiłku, zalicza się również okresy pobierania, na podstawie przepisów o pomocy społecznej, gwarantowanego zasiłku okresowego oraz okresy pobierania, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla

bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania, okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego młodocianych pracowników, okres zatrudnienia za granicą osoby, która przesiedliła się do kraju na warunkach repatriacji w rozumieniu przepisów o obywatelstwie polskim oraz okresy urlopu bezpłatnego, udzielonego na podstawie przepisów w sprawie bezpłatnych urlopów dla matek pracujących, opiekujących się małymi dziećmi, innych udzielonych w tym celu urlopów bezpłatnych, a także okresy niewykonywania pracy przed dniem 8 czerwca 1968 r. stanowiące przerwę w zatrudnieniu spowodowaną opieką nad dzieckiem:

- 1) w wieku do 4 lat – w granicach do 3 lat na każde dziecko oraz łącznie z okresami, o których mowa w art. 23 ust. 2 pkt 2 – bez względu na liczbę dzieci – do 6 lat,
- 2) na które, ze względu na jego stan fizyczny, psychiczny lub psychofizyczny, przysługuje zasiłek pielęgnacyjny – dodatkowo do 3 lat na każde dziecko.”.

Art. 42. W ustawie z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 108 i Nr 74, poz. 676 oraz z 2003 r. Nr 56, poz. 498) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 18 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1. Kwota emerytury bez uwzględnienia dodatków: dla sierot zupełnych, kombatanckiego i za tajne nauczanie nie może przekraczać 75% podstawy wymiaru emerytury.”;
- 2) w art. 24 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1) w razie śmierci albo zaginięcia żołnierza rentę rodzinną wymierza się od renty inwalidzkiej I grupy, jaka przysługiwałaby temu żołnierzowi w dniu śmierci albo zaginięcia; przepis art. 22 ust. 2 stosuje się odpowiednio.”;

3) w art. 25:

a) w ust. 1 uchyla się pkt 2,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Dodatek dla sierot zupełnych przysługuje na zasadach i w wysokości określonych w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.”.

Art. 43. W ustawie z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. Nr 53, poz. 214, z późn. zm.⁸⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 18 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kwota emerytury bez uwzględnienia dodatków dla sierot zupełnych, kombatanckiego i za tajne nauczanie nie może przekraczać 75% podstawy wymiaru emerytury. W przypadku zwiększenia emerytury, o którym mowa w art. 15 ust. 4, kwota emerytury nie może przekraczać 80% podstawy wymiaru emerytury.”;

2) w art. 24 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) w razie śmierci albo zaginięcia funkcjonariusza, rentę rodzinną wymierza się od renty inwalidzkiej I grupy, jaka przysługiwałaby temu funkcjonariuszowi w dniu śmierci albo zaginięcia, przepis art. 22 ust. 2 stosuje się odpowiednio,”;

3) w art. 25:

a) w ust. 1 uchyla się pkt 2,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Dodatek dla sierot zupełnych przysługuje na zasadach i w wysokości określonych w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.”.

Art. 44. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926, z późn. zm.⁹⁾) w art. 299 wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 3 w pkt 8 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 9 w brzmieniu:

„9) wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta w zakresie prowadzonych postępowań o przyznanie świadczeń rodzinnych.”;

2) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Jednostkom organizacyjnym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta, a także komornikom sądowym mogą być udostępniane również informacje o numerach rachunków bankowych posiadanych przez podatników.”.

Art. 45. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887, z późn. zm.¹⁰⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 w pkt 2:

a) lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) pracodawca – w stosunku do pracowników oraz jednostka organizacyjna lub osoba fizyczna pozostająca z inną osobą fizyczną w stosunku prawnym uzasadniającym objęcie tej osoby ubezpieczeniami społecznymi, w tym z tytułu przebywania na urlopie wychowawczym albo pobierania zasiłku macierzyńskiego,”

b) lit. k otrzymuje brzmienie:

„k) ośrodek pomocy społecznej – w stosunku do osób rezygnujących z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad dzieckiem wymagającym stałej pielęgnacji oraz nad ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie nie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem,”

c) lit. m otrzymuje brzmienie:

„m) Zakład – w stosunku do osób podlegających ubezpieczeniom społecznym z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego albo zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego, jeżeli zasiłki te wypłaca Zakład,”

d) po lit. u dodaje się lit. w brzmieniu:

„w) wójt, burmistrz lub prezydent miasta – w stosunku do osób otrzymujących świadczenie pielęgnacyjne, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych,”;

2) w art. 6:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zasady podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu osób rezygnujących z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad dzieckiem wymagającym stałej pielęgnacji lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie nie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem, za które składki opłaca ośrodek pomocy społecznej, regulują przepisy o pomocy społecznej.”

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:

„2a. Za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne wójt, burmistrz lub prezydent miasta opłaca składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od podstawy odpowiadającej wysokości świadczenia pielęgnacyjnego przez okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego) odpowiednio 20-letniego przez kobietę i 25-letniego przez mężczyznę, jednak nie dłużej niż przez 20 lat.

2b. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta nie opłaca składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne, jeżeli w terminie przyznania

świadczenia pielęgnacyjnego miała ukończone 50 lat lub więcej i okres ubezpieczenia (składkowy i nieskładkowy) krótszy niż 10 lat.”;

3) w art. 16:

a) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób rezygnujących z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad dzieckiem wymagającym stałej opieki i pielęgnacji lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie nie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem finansują w całości ośrodki pomocy społecznej.”,

b) po ust. 6a dodaje się ust. 6b w brzmieniu:

„6b. Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne finansuje w całości wójt, burmistrz lub prezydent miasta.”;

4) w art. 18:

ust. 5 i 5a otrzymują brzmienie:

„5. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób, o których mowa w przepisach o pomocy społecznej, rezygnujących z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad dzieckiem wymagającym stałej opieki i pielęgnacji lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie nie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem, oraz osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych stanowi kwota świadczenia pielęgnacyjnego, z zastrzeżeniem ust. 9.

- 5a. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób przebywających na urlopie wychowawczym stanowi kwota świadczenia pielęgnacyjnego, z zastrzeżeniem ust. 9.”;
- 5) w art. 36 ust. 2a otrzymuje brzmienie:
- „2a. Osoba przebywająca na urlopie wychowawczym lub pobierająca zasiłek macierzyński albo zasiłek w wysokości zasiłku macierzyńskiego jest zobowiązana poinformować płatnika składek o ustaleniu prawa do emerytury i renty albo o podleganiu ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu niż przebywanie na urlopie.”;
- 6) w art. 50 ust. 9 otrzymuje brzmienie:
- „9. Dane zgromadzone na kontach, o których mowa w ust. 3, udostępnia się bezpłatnie sądom, prokuratorom, organom kontroli skarbowej oraz Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych, a także w zakresie niezbędnym do realizacji świadczeń rodzinnych samorządowi gminy.”;
- 7) w art. 55 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
- „2) rentowy, z którego są finansowane wypłaty rent z tytułu niezdolności do pracy, rent szkoleniowych, rent rodzinnych, dodatków do rent rodzinnych dla sierot zupełnych, zasiłków pogrzebowych oraz świadczenia zlecone Zakładowi do wypłaty, podlegające finansowaniu z budżetu państwa, a także wydatki na prewencję rentową”;
- 8) w art. 76:
- a) w ust. 1 w pkt 6 uchyla się lit. a,
- b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Należności z tytułu poniesionych kosztów, o których mowa w ust. 1 pkt 6, podlegają refundacji z budżetu państwa w części

proporcjonalnej do liczby świadczeń finansowanych z tych źródeł.”.

Art. 46. W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118, z późn. zm.¹¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3 uchyla się pkt 4;
- 2) uchyla się art. 75;
- 3) w art. 94 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) dodatku dla sieroty zupełnej,”;
- 4) w art. 139 w ust. 1 pkt 6 otrzymuje brzmienie:
„6) kwoty nienależnie pobranych zasiłków rodzinnych lub pielęgnacyjnych oraz świadczeń rodzinnych w razie braku możliwości potrącenia z wypłacanych zasiłków rodzinnych, pielęgnacyjnych oraz świadczeń rodzinnych, wraz z odsetkami za zwłokę w ich spłacie,”;
- 5) w art. 140 ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio w przypadku zbiegu egzekucji sum, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 3 i 5, z potrąceniem należności alimentacyjnych, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 4, oraz świadczeń rodzinnych.”.

Art. 47. W ustawie z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. Nr 199, poz. 1673 i Nr 241, poz. 2074) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 6 w ust. 1 uchyla się pkt 10;
- 2) w art. 20 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Renty z ubezpieczenia wypadkowego, dodatek dla sieroty zupełnej z tego ubezpieczenia podlegają waloryzacji w terminach i na zasadach określonych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS.” ;

3) w art. 26 uchyla się ust. 4.

Art. 48. W ustawie z dnia 23 stycznia 2003 r. o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia (Dz. U. Nr 45, poz. 391) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 9:

a) w ust. 1:

– pkt 25 otrzymuje brzmienie:

„25) osoby pobierające rentę socjalną lub zasiłek stały wyrównawczy z pomocy społecznej niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu;”

– po pkt 25 dodaje się pkt 25a w brzmieniu:

„25a) osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne lub dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania przyznane na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu;”

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Status członka rodziny osoby ubezpieczonej zwalnia z obowiązku ubezpieczenia zdrowotnego osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 16-19, 23-25a i 29.”;

2) w art. 16 po pkt 9 dodaje się pkt 9a w brzmieniu:

„9a) osób, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 25a, obejmuje okres od dnia przyznania świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych do dnia utraty prawa do ich pobierania;”;

3) w art. 17:

a) po ust. 11 dodaje się ust. 11a w brzmieniu:

„11a. Osoby, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 25a, zgłasza do ubezpieczenia zdrowotnego wójt, burmistrz lub prezydent miasta.”,

b) ust. 14 otrzymuje brzmienie:

„14. Osoby, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 28, zgłasza do ubezpieczenia zdrowotnego w imiennym raporcie miesięcznym kierowanym do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych pracodawca albo rolnicza spółdzielnia produkcyjna.”,

c) uchyla się ust. 15;

4) w art. 23:

a) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Podstawę wymiaru składek osób, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 2 i 3, stanowi kwota odpowiadająca wysokości świadczenia pielęgnacyjnego przysługującego na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych.”,

b) w ust. 9:

– pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) osób, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 16–19, jest kwota odpowiadająca wysokości świadczenia pielęgnacyjnego

przysługującego na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych;”;

– pkt 5–7 otrzymują brzmienie:

„5) osób, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 23, jest kwota odpowiadająca wysokości pobieranego zasiłku dla bezrobotnych lub stypendium, a w przypadku niepobierania przez bezrobotnego zasiłku lub stypendium – kwota odpowiadająca 40% wysokości świadczenia pielęgnacyjnego przysługującego na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych;

6) osób, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 24, jest kwota odpowiadająca wysokości zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, a w przypadku niepobierania zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego – kwota odpowiadająca 40% wysokości świadczenia pielęgnacyjnego przysługującego na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych;

7) osób, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 25, jest kwota odpowiadająca wysokości renty socjalnej lub zasiłku stałego wyrównawczego z pomocy społecznej;”;

– po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:

„7a) osób, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 25a, jest kwota odpowiadająca wysokości świadczenia pielęgnacyjnego przysługującego na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych;”;

– pkt 8–10 otrzymują brzmienie:

„8) osób, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 26 i 27, jest kwota odpowiadająca wysokości świadczenia pielęgnacyjnego

przysługującego na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych;

9) osób, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 28, jest kwota odpowiadająca wysokości świadczenia pielęgnacyjnego przysługującego na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych;

10) osób, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 29, jest kwota odpowiadająca kwocie faktycznie otrzymanych alimentów, nie wyższa jednak od wysokości świadczenia pielęgnacyjnego przysługującego na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych;”;

5) w art. 27 ust. 13 otrzymuje brzmienie:

„13. Za osobę korzystającą z urlopu wychowawczego składkę na ubezpieczenie zdrowotne oblicza pracodawca albo rolnicza spółdzielnia produkcyjna.”;

6) w art. 28 w ust. 1 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) osób, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 25 i 25a, opłaca podmiot wypłacający to świadczenie;”.

Rozdział 9

Przepisy przejściowe i dostosowujące

Art. 49. W okresie zasiłkowym od dnia 1 września 2003 r. do dnia 31 sierpnia 2004 r. wysokość miesięcznego zasiłku rodzinnego wynosi:

- 1) 42,50 zł na pierwsze i drugie dziecko;
- 2) 52,60 zł na trzecie dziecko;
- 3) 65,70 zł na czwarte i kolejne dziecko.

Art. 50. W okresie zasiłkowym od dnia 1 września 2004 r. do dnia 31 sierpnia 2005 r. i w okresie zasiłkowym od dnia 1 września 2005 r. do dnia 31 sierpnia 2006 r. wysokość miesięcznego zasiłku rodzinnego wynosi:

- 1) 42,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;
- 2) 53,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 16 roku życia;
- 3) 61,00 zł na dziecko w wieku powyżej 16 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Art. 51. 1. Do dnia przekazania organowi właściwemu realizacji zadań w zakresie świadczeń rodzinnych, wniosek o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz ich wypłatę składa się odpowiednio do podmiotów, o których mowa w ust. 2 pkt 2 i art. 52 ust. 1 pkt 2.

2. W okresie zasiłkowym od dnia 1 września 2003 r. do dnia 31 sierpnia 2004 r. świadczenia rodzinne przyznają i wypłacają:

- 1) zasiłek rodzinny, o którym mowa w art. 6, oraz dodatki do zasiłku rodzinnego, o których mowa w art. 9–15, a także zasiłki pielęgnacyjne i świadczenia pielęgnacyjne – organ właściwy:
 - a) osobom bezrobotnym oraz osobom pobierającym zasiłek przedemerytalny lub świadczenie przedemerytalne,
 - b) osobom, którym przed dniem wejścia w życie ustawy, zasiłki rodzinne, pielęgnacyjne przyznawały i wypłacały ośrodki pomocy społecznej,
 - c) osobom ubiegającym się o dodatki, o których mowa w art. 10–12, lub świadczenie pielęgnacyjne, o którym mowa w art. 17,
 - d) osobom zatrudnionym lub wykonującym pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy agencyjnej u pracodawcy zatrudniającego nie więcej niż 4 pracowników lub osób wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy agencyjnej,

- e) osobom, którym są wypłacane za okres po ustaniu zatrudnienia zasiłki z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa,
 - f) posłom i senatorom,
 - g) innym osobom nie wymienionym w pkt 2;
- 2) zasiłek rodzinny, o którym mowa w art. 6, oraz dodatki, o których mowa w art. 9, 13–15, a także zasiłki pielęgnacyjne:
- a) pracodawcy zatrudniający co najmniej 5 pracowników lub osoby wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy agencyjnej – swoim pracownikom w czasie trwania ich zatrudnienia oraz osobom wykonującym pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy agencyjnej,
 - b) właściwe jednostki organizacyjne podległe Ministrowi Obrony Narodowej, ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, Szefowi Agencji Wywiadu, Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Ministrowi Sprawiedliwości – żołnierzom lub funkcjonariuszom tych służb,
 - c) Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – osobom podlegającym ubezpieczeniu społecznemu rolników,
 - d) Zakład – ubezpieczonym innym niż wymienieni w lit. a–c:
 - osobom prowadzącym pozarolniczą działalność i osobom z nimi współpracującym oraz duchownym,
 - osobom, którym wypłaca emeryturę lub rentę albo rentę rodziną,
 - e) rolnicze spółdzielnie produkcyjne – członkom i pracownikom, jeżeli są zobowiązani do wypłaty świadczeń rodzinnych pracownikom,

- f) jednostki, które zawarły umowę agencyjną lub umowę zlecenia, jeżeli są zobowiązani do wypłaty świadczeń rodzinnych pracownikom,
- g) właściwe organy emerytalne lub rentowe osobom, którym wypłacają emerytury lub renty.

3. Podmioty realizujące zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i pkt 2 lit. b–d oraz g, świadczenia rodzinne przyznają w drodze decyzji administracyjnej.

4. Do dnia przekazania organowi właściwemu realizacji zadań z zakresu świadczeń rodzinnych, zadania te są finansowane z budżetu państwa.

Art. 52. 1. W okresie zasiłkowym od dnia 1 września 2004 r. do dnia 31 sierpnia 2005 r. oraz w okresie zasiłkowym od dnia 1 września 2005 r. do dnia 31 sierpnia 2006 r. świadczenia rodzinne przyznają i wypłacają:

- 1) zasiłek rodzinny, o którym mowa w art. 6, oraz dodatki, o których mowa w art. 9–15, a także zasiłki pielęgnacyjne – organ właściwy, z zastrzeżeniem art. 54;
- 2) zasiłek rodzinny, o którym mowa w art. 6, oraz dodatki, o których mowa w art. 9, 13–15, a także zasiłki pielęgnacyjne – pracodawcy zatrudniający co najmniej 20 pracowników lub osoby wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy agencyjnej – swoim pracownikom w czasie trwania ich zatrudnienia oraz osobom wykonującym pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy agencyjnej.

2. Do dnia przekazania organowi właściwemu realizacji zadań z zakresu świadczeń rodzinnych, zadania te są finansowane z budżetu państwa.

Art. 53. 1. W przypadku zmiany podmiotu realizującego świadczenia rodzinne, obowiązek poinformowania o tym osoby otrzymującej świadczenie spoczywa na podmiocie dotychczas je realizującym. Obowiązek ten dotyczy również podmiotów realizujących zasiłki rodzinne, pielęgnacyjne lub wychowawcze przed dniem wejścia w życie ustawy.

2. W przypadku gdy zmiana podmiotu realizującego świadczenia rodzinne następuje wskutek zmiany w sytuacji osoby otrzymującej świadczenie rodzinne, w szczególności gdy wiąże się ze zmianą miejsca zatrudnienia lub przejściem na emeryturę, rentę lub rentę rodzinną, realizację świadczeń rodzinnych przejmuje organ właściwy.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, podmiot realizujący świadczenia rodzinne jest zobowiązany do niezwłocznego przekazania organowi właściwemu posiadanej dokumentacji dotyczącej osoby otrzymującej świadczenia rodzinne.

4. Osobie nie wymienionej w art. 51 i 52 uprawnionej do świadczeń rodzinnych, świadczenie przyznaje organ właściwy.

Art. 54. 1. Osobie uprawnionej do emerytury lub renty albo renty rodzinnej otrzymującej dodatek pielęgnacyjny przed dniem 1 września 2004 r. prawo do zasiłku pielęgnacyjnego ustala, w drodze decyzji, organ emerytalny lub rentowy wypłacający emeryturę, rentę lub rentę rodzinną.

2. Osobie, o której mowa w ust. 1, zasiłki pielęgnacyjne wypłaca organ emerytalny lub rentowy w terminie przyjętym dla wypłaty emerytury lub renty albo renty rodzinnej.

Art. 55. Upoważnia się ministra właściwego do spraw finansów publicznych do dokonania, na wniosek ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, przeniesienia między częściami, działami, rozdziałami i paragrafami zawartych w ustawie budżetowej na rok 2003 i 2004 planowanych wydatków przeznaczonych na finansowanie:

- 1) zasiłków rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych przysługujących na podstawie przepisów o zasiłkach rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych;
- 2) świadczeń z funduszu alimentacyjnego przysługujących na podstawie przepisów o funduszu alimentacyjnym;
- 3) zasiłków stałych, gwarantowanych zasiłków okresowych, jednorazowych zasiłków macierzyńskich przysługujących na podstawie przepisów o pomocy społecznej;

- 4) składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz na ubezpieczenie zdrowotne.

Art. 56. Do dnia przekazania organowi właściwemu realizacji zadań w zakresie świadczeń rodzinnych, kwoty świadczeń rodzinnych wypłaconych przez pracodawców, a także przez jednostki, które zawarły umowę agencyjną lub umowę zlecenia, zalicza się na poczet należnych składek na ubezpieczenia społeczne, z wyjątkiem świadczeń, których wypłata została uznana w drodze decyzji za nienależnie pobrane świadczenie.

Art. 57. 1. Osoba, której świadczenia rodzinne wypłaca pracodawca lub jednostka, która zawarła umowę agencyjną lub umowę zlecenia, może wystąpić z wnioskiem do Zakładu o ustalenie prawa do tych świadczeń i o wydanie decyzji.

2. Z wnioskiem o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych i o wydanie decyzji może wystąpić do Zakładu także pracodawca lub kierownik jednostki, o której mowa w ust. 1.

Art. 58. 1. Do dnia przekazania realizacji zadań w zakresie świadczeń rodzinnych organowi właściwemu, Zakład kontroluje pracodawców oraz jednostki, które zawarły umowę agencyjną lub umowę zlecenia, w zakresie prawidłowości prowadzonego postępowania w sprawie przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych.

2. Do dnia przekazania realizacji zadań w zakresie świadczeń rodzinnych organowi właściwemu, pracodawcy lub jednostki, które zawarły umowę agencyjną lub umowę zlecenia, wypłacający świadczenia rodzinne są zobowiązani:

- 1) prowadzić dokumentację dotyczącą wypłat świadczeń rodzinnych;
- 2) zwracać się do oddziału Zakładu o ustalenie uprawnień w przypadkach wątpliwych;
- 3) okazywać lub przedstawiać do wglądu wszystkie dokumenty dotyczące wypłaty świadczeń rodzinnych – organom kontrolnym Zakładu oraz innym organom uprawnionym do kontroli oraz udzielać w tych sprawach niezbędnych wyjaśnień i informacji;
- 4) podejmować lub wstrzymywać wypłatę na polecenie Zakładu.

3. Organ właściwy, Zakład, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz organy emerytalne lub rentowe realizujące świadczenia rodzinne, są obowiązane prowadzić dokumentację postępowania w sprawie przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych.

Art. 59. 1. Do dnia przekazania zadań w zakresie realizacji świadczeń rodzinnych organowi właściwemu, kontrola prawidłowości przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych należy do organu uprawnionego do wydania decyzji.

2. W razie powzięcia wątpliwości, organ uprawniony do wydania decyzji może wezwać osobę, której przyznano świadczenia rodzinne, do złożenia dodatkowych wyjaśnień i udokumentowania dochodów.

3. Organ, który wydał decyzję w sprawie nienależnie pobranych świadczeń, może umorzyć kwoty nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych w całości lub w części, odroczyć ich termin płatności albo rozłożyć je na raty, jeżeli zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności.

4. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, tryb przekazywania przez Zakład, Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, inne organy emerytalne lub rentowe oraz inne podmioty wydające decyzje w sprawie świadczeń rodzinnych, dokumentacji dotyczącej nienależnie pobranych zasiłków rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych oraz świadczeń rodzinnych. Przepisy rozporządzenia powinny zapewnić sprawne i płynne wprowadzenie w życie nowego systemu świadczeń rodzinnych.

Art. 60. 1. Do dnia przekazania zadań w zakresie realizacji świadczeń rodzinnych organowi właściwemu, od decyzji oddziału Zakładu, Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz innego właściwego organu emerytalnego lub rentowego, przysługuje odwołanie w terminie i na zasadach przewidzianych dla świadczeń z ubezpieczenia społecznego, określonych w ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.

2. Do dnia przekazania zadań w zakresie realizacji świadczeń rodzinnych organowi właściwemu, odwołanie od decyzji jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej, ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, Szefowi

Agencji Wywiadu, Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Ministrowi Sprawiedliwości, następuje w trybie ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Art. 61. 1. W okresie zasiłkowym od dnia 1 września 2003 r. do dnia 31 sierpnia 2004 r. zasiłek pielęgnacyjny przysługuje również osobie, która ukończyła 75 rok życia.

2. Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje osobie, o której mowa w ust. 1, mającej ustalone prawo do dodatku pielęgnacyjnego do emerytury lub renty albo renty rodzinnej.

3. Osoba uprawniona przed dniem 1 września 2004 r. do zasiłku pielęgnacyjnego, której dochód jest wyższy od kwoty, o której mowa w art. 16 ust. 4, zachowuje do niego prawo do dnia 31 sierpnia 2006 r., nie dłużej jednak niż do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia.

4. Osoba uprawniona przed dniem 1 września 2004 r. do zasiłku pielęgnacyjnego, która do dnia 31 grudnia 2004 r. ukończy 75 rok życia, zachowuje do niego prawo bez względu na wysokość dochodu rodziny lub dochodu pełnoletniej osoby niepełnosprawnej.

5. W roku kalendarzowym 2004 kwota zasiłku pielęgnacyjnego podlega waloryzacji na zasadach określonych w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 62. 1. Osoba uprawniona przed dniem 1 września 2004 r. do dodatku pielęgnacyjnego do emerytury lub renty albo renty rodzinnej, której dochód rodziny lub dochód pełnoletniej osoby niepełnosprawnej jest wyższy od kwoty, o której mowa w art. 16 ust. 4, nabywa prawo do zasiłku pielęgnacyjnego do dnia 31 sierpnia 2006 r., nie dłużej jednak niż do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia.

2. Osoba uprawniona przed dniem 1 września 2004 r. do dodatku pielęgnacyjnego do emerytury lub renty albo renty rodzinnej, która do dnia 31 grudnia 2004 r. ukończy 75 rok życia, nabywa prawo do zasiłku pielęgnacyjnego bez względu na wysokość dochodu rodziny lub dochodu pełnoletniej osoby niepełnosprawnej.

3. Inwalida wojenny uprawniony przed dniem 1 września 2004 r. do dodatku pielęgnacyjnego, nabywa prawo do zasiłku pielęgnacyjnego w wysokości 150% kwoty, o której mowa w art. 16 ust. 5.

Art. 63. 1. Osoba otrzymująca zasiłek stały na podstawie przepisów o pomocy społecznej przed dniem wejścia w życie ustawy, w związku z pielęgnacją dziecka legitymującego się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełno-sprawności łącznie ze wskazaniem, o których mowa w art. 6b ust. 3 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776, z późn. zm.¹²⁾), nabywa prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, o którym mowa w art. 17, do dnia 31 sierpnia 2004 r., jeżeli spełnia warunki określone w dotychczasowych przepisach.

2. Osoba opiekująca się dzieckiem, o której mowa w ust. 1, jeżeli przed dniem 1 września 2004 r. ukończyła 50 lat, nabywa prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, o którym mowa w art. 17, jeżeli spełnia warunki określone w dotychczasowych przepisach.

3. Osoby zdolne do pracy, lecz nie pozostające w zatrudnieniu ze względu na konieczność sprawowania opieki nad dzieckiem wymagającym stałej pielęgnacji, posiadającym orzeczenie o niepełnosprawności wraz ze wskazaniem, o których mowa w art. 6b ust. 3 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, za które ośrodek pomocy społecznej opłacał składkę na ubezpieczenie społeczne przed dniem 1 stycznia 1999 r. nabywają prawo do emerytury bez względu na wiek, jeżeli w dniu 1 stycznia 1999 r. ukończyły co najmniej 45 lat i mają okres ubezpieczenia (składkowy i nieskładkowy) wynoszący co najmniej 20 lat w przypadku kobiet i 25 lat w przypadku mężczyzn. Wysokość emerytury dla tych osób ustala się według zasad przewidzianych w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 64. 1. Osoba samotnie wychowująca dziecko oraz osoba wychowująca troje lub więcej dzieci otrzymująca przed dniem wejścia w życie ustawy podwyższony zasiłek wychowawczy, nabywa prawo do dodatku, o którym mowa w art. 10, na dziecko, na które korzystała z urlopu wychowawczego przed dniem wejścia w życie ustawy, w wysokości 505,80 zł, jeżeli spełnia warunki określone w dotychczasowych przepisach.

2. Osoba otrzymująca, przed dniem wejścia w życie ustawy, zasiłek wychowawczy, jeżeli pozostawała w zatrudnieniu przez okres krótszy niż 12 miesięcy bezpośrednio przed uzyskaniem prawa do urlopu wychowawczego, nabywa prawo do dodatku, o którym mowa w art. 10, jeżeli spełnia warunki określone w dotychczasowych przepisach.

3. Do okresów, o których mowa w art. 10 ust. 1, wlicza się okresy, za które zostały wypłacone zasiłki wychowawcze z tytułu wychowywania tego samego dziecka, przed dniem wejścia w życie ustawy.

Art. 65. Osoba otrzymująca świadczenia z funduszu alimentacyjnego, która ukończyła 50 rok życia przed dniem wejścia w życie ustawy, nabywa prawo do dodatku, o którym mowa w art. 12, do czasu uzyskania prawa do emerytury lub renty albo prawa do zasiłku stałego wyrównawczego określonego w przepisach o pomocy społecznej, jeżeli dochód rodziny nie przekracza kwoty, o której mowa w art. 5 ust. 1, i egzekucja ustalonych wyrokiem sądu rodzinnego alimentów okazała się bezskuteczna.

Art. 66. 1. Do czasu przejęcia zadań przed organ właściwy postępowanie w sprawie nienależnie pobranych zasiłków rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych zakończone prawomocną decyzją lub będące w toku prowadzi organ, który wydał tę decyzję lub wszczął postępowanie w sprawie nienależnie pobranych zasiłków rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych, na podstawie dotychczasowych przepisów.

2. Do czasu przejęcia zadań przez organ właściwy, kwoty nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, ustalone prawomocną decyzją, podlegają potrąceniu:

- 1) ze świadczeń rodzinnych;
- 2) z emerytury, renty lub renty rodzinnej, jeżeli prawo do świadczeń rodzinnych nie istnieje, pod warunkiem, że świadczenia rodzinne były wypłacane łącznie z emeryturą, rentą lub rentą rodzinną;
- 3) w trybie postępowania egzekucyjnego w administracji.

3. Kwoty nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych przez osoby, o których mowa w art. 54, ustalone prawomocną decyzją, podlegają potrąceniu:

- 1) ze świadczeń rodzinnych;

- 2) z emerytury, renty lub renty rodzinnej, jeżeli prawo do świadczeń rodzinnych nie istnieje, pod warunkiem, że świadczenia rodzinne były wypłacane łącznie z emeryturą, rentą lub rentą rodzinną;
- 3) w trybie postępowania egzekucyjnego w administracji.
4. Organ właściwy, w przejętych sprawach nienależnie pobranych zasiłków rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych, a także w sprawach świadczeń rodzinnych, ustalonych prawomocną decyzją lub będących w toku, staje się stroną w zakresie postępowań egzekucyjnych i przed sądem.

Art. 67. 1. Z dniem wejścia w życie ustawy fundusz alimentacyjny, zwany dalej „funduszem”, przechodzi w stan likwidacji.

2. Z dniem wejścia w życie ustawy aktywa i pasywa funduszu stają się aktywami i pasywami Skarbu Państwa.

3. Likwidatorem funduszu jest Prezes Zakładu, w zakresie spraw o świadczenia z funduszu, do których prawo powstało przed dniem wejścia w życie ustawy.

4. Likwidator może upoważnić innych pracowników Zakładu do wykonywania określonych czynności związanych z likwidacją funduszu.

Art. 68. 1. Niezwłocznie po rozpoczęciu likwidacji likwidator powinien powiadomić bank obsługujący fundusz o rozpoczęciu likwidacji funduszu.

2. Likwidator prowadzi bieżące sprawy, ściąga wierzytelności i wykonuje zobowiązania likwidowanego funduszu oraz reprezentuje w tych sprawach Skarb Państwa.

3. Likwidację funduszu likwidator prowadzi na podstawie planu finansowego likwidacji, obejmującego źródła przychodów i przewidywanych wydatków w okresie likwidacji, w tym zaspokojenia zobowiązań funduszu, w ramach środków istniejących po rozpoczęciu likwidacji.

4. Plan likwidacji funduszu, o którym mowa w ust. 3, likwidator przedstawia do zaopiniowania ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych.

5. Likwidator sporządza sprawozdania budżetowe, do sporządzania których był zobowiązany, przed dniem likwidacji funduszu, Prezes Zakładu.

Art. 69. Sprawy o świadczenia z funduszu, do których prawo powstało przed dniem wejścia w życie ustawy, podlegają rozpatrzeniu na zasadach i w trybie określonym w dotychczasowych przepisach.

Art. 70. 1. Osoba, która bezpodstawnie pobrała świadczenia z funduszu, jest zobowiązana do ich zwrotu.

2. Sprawy o bezpodstawnie pobrane świadczenia z funduszu alimentacyjnego podlegają rozpatrzeniu na zasadach i w trybie określonym w dotychczasowych przepisach.

3. Egzekucję z tytułu bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu prowadzi się w dalszym ciągu, aż do ich zaspokojenia. Organ egzekucyjny przekazuje likwidatorowi kwoty ściągnięte od osoby, która bezpodstawnie pobrała świadczenia z funduszu. Wniosek o umorzenie lub zawieszenie egzekucji wymaga zgody likwidatora.

Art. 71. Egzekucję należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu prowadzi się w dalszym ciągu, aż do ich zaspokojenia. Organ egzekucyjny przekazuje likwidatorowi kwoty ściągnięte od osoby zobowiązanej do alimentacji, pozostałe po zaspokojeniu bieżących alimentów. Wniosek o umorzenie lub zawieszenie egzekucji wymaga zgody likwidatora.

Art. 72. 1. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów lub osoby zobowiązanej do zwrotu bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu, likwidator może umorzyć należności likwidowanego funduszu z tytułu wypłaconych lub bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu.

2. Likwidator, za zgodą ministra właściwego do spraw finansów publicznych, może umorzyć należności likwidowanego funduszu z tytułu wypłaconych lub bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu.

Art. 73. 1. Pozostałość środków po zlikwidowanym funduszu podlega przekazaniu na dochody budżetu państwa.

2. Po zakończeniu likwidacji likwidator sporządza sprawozdanie końcowe z zakończenia likwidacji, podlegające zatwierdzeniu przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Rozdział 10

Przepisy uchylające i przepisy o wejściu w życie

Art. 74. Tracą moc:

- 1) ustawa z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym (Dz. U. z 1991 r. Nr 45, poz. 200, z późn. zm.¹³⁾),
- 2) ustawa z dnia 1 grudnia 1994 r. o zasiłkach rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych (Dz. U. z 1998 r. Nr 102, poz. 651, z późn. zm.¹⁴⁾).

Art. 75. Ustawa wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym została ogłoszona, z wyjątkiem:

- 1) art. 16 ust. 4, art. 36, art. 38 pkt 3, art. 39, art. 42, art. 43, art. 46 pkt 1–3, art. 47, art. 50, art. 54, art. 61 ust. 3 i 4, art. 62, które wchodzi w życie z dniem 1 września 2004 r.;
- 2) art. 6 ust. 2, który wchodzi w życie z dniem 1 września 2006 r.;
- 3) art. 1 ust. 2 pkt 2, art. 10 ust. 6, art. 21 i art. 22, które wchodzi w życie z dniem uzyskania członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej.

1) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805 oraz z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679.

2) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 162, poz. 1118, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 19, poz. 239, Nr 22, poz. 291 i Nr 122, poz. 1323, z 2001 r. Nr 111, poz. 1194, Nr 128, poz. 1404, Nr 144, poz. 1615 i Nr 154, poz. 1794 i 1795 oraz z 2002 r. Nr 4, poz. 32, Nr 113, poz. 984 i Nr 240, poz. 2052.

3) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21,

-
- poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 117, poz. 752, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 133, poz. 882, Nr 139, poz. 934, Nr 140, poz. 940 i Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 269 i 271, Nr 48, poz. 552 i 554, Nr 55, poz. 665, Nr 73, poz. 852, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191 i 1193 i Nr 122, poz. 1314, 1319 i 1322, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 49, poz. 508, Nr 63, poz. 635, Nr 98, poz. 1069, 1070 i 1071, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1368 i Nr 138, poz. 1546, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 26, poz. 265, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 764, Nr 126, poz. 1069 i 1070, Nr 129, poz. 1102, Nr 153, poz. 1271, Nr 240, poz. 2058 oraz z 2003 r. Nr 41, poz. 360 i Nr 42, poz. 363 .
- 4) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 127, poz. 1090, Nr 141, poz. 1178, Nr 153, poz. 1271, Nr 169, poz. 1387, Nr 199, poz. 1672, Nr 200, poz. 1679 i Nr 216, poz. 1824.
- 5) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668, Nr 117, poz. 756 i Nr 162, poz. 1118 i 1126, z 1999 r. Nr 20, poz. 170, Nr 79, poz. 885 i Nr 90, poz. 1001, z 2000 r. Nr 12, poz. 136 i Nr 19, poz. 238, z 2001 r. Nr 72, poz. 748, Nr 88, poz. 961, Nr 89, poz. 973, Nr 111, poz. 1194, Nr 122, poz. 1349 i Nr 154, poz. 1792 oraz z 2003 r. Nr 7, poz. 79 .
- 6) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 756, z 1999 r. Nr 60, poz. 636, z 2000 r. Nr 45, poz. 531, z 2001 r. Nr 73, poz. 764 i z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 45, poz. 391.
- 7) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 22, poz. 270, Nr 60, poz. 703, Nr 70, poz. 816, Nr 104, poz. 1104, Nr 117, poz. 1228 i Nr 122, poz. 1324, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 8, poz. 64, Nr 52, poz. 539, Nr 73, poz. 764, Nr 74, poz. 784, Nr 88, poz. 961, Nr 89, poz. 968, Nr 102, poz. 1117, Nr 106, poz. 1150, Nr 110, poz. 1190, Nr 125, poz. 1363 i 1370 i Nr 134, poz. 1509, z 2002 r. Nr 19, poz. 199, Nr 25, poz. 253, Nr 74, poz. 676, Nr 78, poz. 715, Nr 89, poz. 804, Nr 135, poz. 1146, Nr 141, poz. 1182, Nr 169, poz. 1384, Nr 181, poz. 1515, Nr 200, poz. 1679 i Nr 240, poz. 2058 oraz z 2003 r. Nr 7, poz. 79 i Nr 45, poz. 391.
- 8) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1995 r. Nr 4, poz. 17, z 1997 r. Nr 28, poz. 153, z 1998 r. Nr 162, poz. 1118, z 1999 r. Nr 106, poz. 1215, z 2000 r. Nr 122, poz. 1313, z 2001 r. Nr 27, poz. 298, Nr 81, poz. 877 i Nr 74, poz. 676 oraz z 2003 r. Nr 56, poz. 498.
- 9) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 160, poz. 1083, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 11, poz. 95 i Nr 92, poz. 1062, z 2000 r. Nr 94, poz. 1037, Nr 116, poz. 1216, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1315, z 2001 r. Nr 16, poz. 166, Nr 39, poz. 459, Nr 42, poz. 475, Nr 110, poz. 1189, Nr 125, poz. 1368 i Nr 130, poz. 1452 oraz z 2002 r. Nr 89, poz. 804, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 169, poz. 1387.
- 10) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1998 r. Nr 162, poz. 1118 i 1126, z 1999 r. Nr 26, poz. 228, Nr 60, poz. 636, Nr 72, poz. 802, Nr 78, poz. 875 i Nr 110, poz. 1256, z 2000 r. Nr 9, poz. 118, Nr 95, poz. 1041, Nr 104, poz. 1104 i Nr 119, poz. 1249, z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 27, poz. 298, Nr 39, poz. 459, Nr 72, poz. 748, Nr 100, poz. 1080, Nr 110, poz. 1189, Nr 111, poz. 1194, Nr 130, poz. 1452 i Nr 154, poz. 1792, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 41, poz. 365, Nr 74, poz. 676, Nr 155, poz. 1287, Nr 169, poz. 1387, Nr 199, poz. 1673, Nr 200, poz. 1679 i Nr 241, poz. 2074 oraz z 2003 r. Nr 56, poz. 498.
- 11) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1999 r. Nr 38, poz. 360, Nr 70, poz. 774, Nr 72, poz. 801 i 802 i Nr 106, poz. 1215, z 2000 r. Nr 2, poz. 26, Nr 9, poz. 118, Nr 19, poz. 238, Nr 56, poz. 678 i Nr 84, poz. 948, z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 27, poz. 298, Nr 85, poz. 924, Nr 89, poz. 968, Nr 111, poz. 1194, Nr 154, poz. 1792, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 199, poz. 1673, Nr 200, poz. 1679, Nr 240, poz. 2054 i Nr 241, poz. 2074 oraz z 2003 r. Nr 56, poz. 498.

-
- 12) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1997 r. Nr 160, poz. 1082, z 1998 r. Nr 99, poz. 628, Nr 106, poz. 668, Nr 137, poz. 887, Nr 156, poz. 1019 i Nr 162, poz. 1118 i 1126, z 1999 r. Nr 49, poz. 486, Nr 90, poz. 1001, Nr 95, poz. 1101 i Nr 111, poz. 1280, z 2000 r. Nr 48, poz. 550 i Nr 119, poz. 1249, z 2001 r. Nr 39, poz. 459, Nr 100, poz. 1080, Nr 125, poz. 1368, Nr 129, poz. 1444 i Nr 154, poz. 1792 i 1800, z 2002 r. Nr 169, poz. 1387, Nr 200, poz. 1679 i 1683 i Nr 241, poz. 2074 oraz z 2003 r. Nr 7, poz. 79).
 - 13) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 121, poz. 770, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i z 1999 r. Nr 90, poz. 1000, z 2001 r. Nr 154, poz. 1791 oraz z 2002 r. Nr 241, poz. 2074.
 - 14) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 162, poz. 1118, z 1999 r. Nr 60, poz. 636 i Nr 110, poz. 1256, z 2000 r. Nr 104, poz. 1104, z 2001 r. Nr 122, poz. 1349, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1791 oraz z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i Nr 181, poz. 1515.

Uzasadnienie

Uwagi ogólne o założeniach projektu ustawy

I. Potrzeba nowej regulacji prawnej w zakresie świadczeń państwa na rzecz rodziny

Obecnie funkcjonujące pieniężne świadczenia rodzinne nie stanowią systemu, nie są ze sobą wzajemnie powiązane i nie tworzą celowej całości. Powstawały w różnych okresach jako odpowiedź na doraźne potrzeby, czego efektem jest ich zróżnicowanie i rozproszenie, zarówno co do źródeł prawa, jak i co do zakresów podmiotowych, podmiotów organizacyjnych, wysokości świadczeń, a tym samym ich efektywności. Brak jest mechanizmów przeciwdziałających niepożądaną kumulację świadczeń spełniających te same cele i brak możliwości monitorowania systemu jako całości.

Pieniężne świadczenia związane z opieką nad dzieckiem i innymi członkami rodziny są realizowane w ramach systemów ubezpieczeń społecznych (pracowniczego i rolniczego, finansowanych ze składek osób ubezpieczonych) oraz świadczeń pozaubezpieczeniowych (finansowanych z powszechnie płaconych podatków).

Spośród pieniężnych świadczeń pozaubezpieczeniowych charakter świadczeń rodzinnych mają następujące świadczenia:

- 1) zasiłek rodzinny,
- 2) zasiłek pielęgnacyjny,
- 3) zasiłek wychowawczy,
- 4) świadczenie z funduszu alimentacyjnego,
- 5) jednorazowy zasiłek macierzyński z pomocy społecznej,
- 6) gwarantowany zasiłek okresowy z pomocy społecznej,

-
- 7) zasiłek stały z pomocy społecznej,
 - 8) pomoc pieniężna na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej (świadczenie z pomocy społecznej).

II. Cel projektowanej regulacji prawnej

Celem projektu ustawy o świadczeniach rodzinnych jest budowa nowego, wyraźnie odrębnego od systemu pomocy społecznej, systemu pozaubezpieczeniowych świadczeń rodzinnych, które:

- mają na celu wspieranie rodziny w realizacji jej funkcji, głównie opiekuńczej, wychowawczej i edukacyjnej,
- mają charakter mniej selektywny niż świadczenia z pomocy społecznej,
- określają kryterium dochodowe warunkujące dostęp do świadczeń na poziomie wyższym niż potrzeby egzystencjalne,
- mają charakter wyłącznie obligatoryjny i nie wymagają analizowania potrzeb metodą wywiadu środowiskowego,
- mają jedno źródło (budżet państwa) finansowania wydatków,
- będą realizowane przez uproszczoną strukturę organizacyjną.

III. Podstawowe założenia projektu ustawy

1. System świadczeń rodzinnych zakłada:

- jednolity sposób określania kryteriów dochodowych, oparty na kosztach utrzymania rodzin,
- dwa rodzaje świadczeń rodzinnych: zasiłki rodzinne oraz świadczenia opiekuńcze,
- zwiększenie pomocy na rzecz rodziny w związku z edukacją dziecka, szczególnie dziecka niepełnosprawnego.

2. Do określania kryterium dochodowego warunkującego dostęp do świadczeń rodzinnych będą wykorzystywane wyniki badań normatywnych Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych na temat prognozy wsparcia dochodowego rodzin (WDR). Ustalając ten próg przyjęto, że odnosi się on do poziomu dochodów, które powinny:

- zapewniać spożycie żywności na poziomie gwarantującym potrzeby rozwojowe dzieci,
- pozwalać utrzymać dostateczne warunki mieszkaniowe,
- zapewnić partycypację dzieci w procesie edukacji,
- sprzyjać integracji dzieci i rodziców ze społeczeństwem.

Obliczony przez IPiSS próg wsparcia dochodowego rodzin, jako próg oddzielający rodziny uprawnione do świadczeń rodzinnych od nieuprawnionych, uwzględnia wydatki na: żywność, mieszkanie (zarówno na eksploatację, jak i wyposażenie mieszkania), odzież i obuwie, edukację, ochronę zdrowia i higienę, transport i łączność, kulturę, sport i wypoczynek, przy czym wydatki na edukację, zdrowie, kulturę, sport i wypoczynek w badaniach WDR zostały zdeterminowane głównie potrzebami rozwojowymi i integracyjnymi dzieci.

Do zastosowania w systemie świadczeń rodzinnych przyjęto wartości progu WDR ustalone dla dwóch standardów rodzin:

- 1) rodziny pełnej czteroosobowej, tj. składającej się z rodziców i dwojga dzieci. Jest to obecnie dominujący model rodziny w Polsce. Mając na uwadze zasadność uwzględnienia określonych wydatków rozwojowych dzieci związanych z edukacją, transportem, kulturą i wypoczynkiem, uznano za celowe uznanie za standard małżeństwa z dwojgiem dzieci uczących się, z których jedno jest w wieku 7-17 lat (dziecko dorastające - DD), a drugie w wieku 18–24 lata (dziecko starsze – DS). Należy podkreślić, że wzięcie pod uwagę w modelu rodziny dwudziejnej drugiego dziecka w wieku 18–24 lata powoduje istotne zwiększenie wartości progu WDR.
- 2) rodziny niepełnej dwuosobowej, składającej się z osoby dorosłej i dziecka w wieku 18-24 lat. Wyboru starszego dziecka do określenia standardu WDR dla rodziny niepełnej dokonano, mając na uwadze potrzebę wykorzystania tego progu do określenia kryterium dochodowego dla rodzin wychowujących dziecko niepełnosprawne. Przyjęcie takiego kryterium stwarza konieczne preferencje dla tych rodzin. Obliczony przez IPiSS próg dochodowego wsparcia rodzin nie uwzględnia bowiem potrzeb rodzin z osobą (dzieckiem) niepełnosprawną.
3. Zakłada się okresową weryfikację progu wsparcia dochodowego rodzin, a tym samym – okresową weryfikację kryterium dochodowego. W ustawie zapisano, że na podstawie badań Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych, weryfikacja taka będzie miała miejsce co trzy lata. Wejście w życie ustawy z dniem 1 września 2003 r. oznacza, że pierwsza weryfikacja zostanie dokonana z dniem 1 września 2006 r. – do tego czasu obowiązywać będą odpowiednio kwoty 504,00 zł i 583,00 zł (w przypadku rodzin wychowujących dziecko niepełnosprawne) oraz 1166,00 zł jako pochodna kwoty 583,00 zł (200%; dotyczy uprawnień do zasiłków pielęgnacyjnych).
4. Kryterium dochodowe odnosi się do dochodu w wyrażeniu netto, tj. po odliczeniu obowiązujących składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne oraz zapłaconego podatku dochodowego od osób fizycznych.

-
5. Kryterium dochodowe dotyczy wysokości dochodu netto w przeliczeniu na osobę w rodzinie. Taki sposób ustalania uprawnień do świadczeń stwarza preferencje dla rodzin wielodzietnych.
 6. Przy ustalaniu prawa do świadczeń będą brane pod uwagę dochody uzyskiwane ze wszystkich źródeł. Dotyczyć to będzie także dochodów ze świadczeń społecznych. Wymaganym sposobem dokumentowania wysokości uzyskanych dochodów będzie zaświadczenie z urzędu skarbowego, którego przydatność potwierdzona została w praktyce ostatniego roku. Zmiana początku okresu zasiłkowego z 1 czerwca na 1 września umożliwi bezkolizyjne wydawanie tego dokumentu zainteresowanym.
 7. Świadczenia rodzinne – tak jak dotychczas – będą zwolnione z podatku od dochodów osób fizycznych.

Rozwiązania szczegółowe

I. Zasiłek rodzinny

Przepisy regulujące kwestie zasiłku rodzinnego zawarte zostały w rozdziale 2 projektu. Przesłanką utworzenia tego zasiłku jest potrzeba wsparcia finansowego rodzin, których dochody są poniżej poziomu ustalonego na podstawie badań jako próg wsparcia dochodowego rodzin. Pomoc finansowa państwa skierowana jest wyłącznie do rodzin z dziećmi na utrzymaniu, przede wszystkim dziećmi uczącymi się, a szczególne preferencje dotyczą edukacji dzieci niepełnosprawnych.

Zasiłek rodzinny przysługiwać będzie, zgodnie z art. 6 ust. 1, rodzinie wychowującej dzieci do lat 16, a jeżeli uczą się – do czasu ukończenia szkoły średniej, lecz nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia lub do ukończenia 24 roku życia, o ile dziecko kontynuuje naukę w szkole lub szkole wyższej i ma orzeczony umiarkowany lub znaczny stopień niepełnosprawności. Dochód rodziny uprawnionej do zasiłku rodzinnego nie może być wyższy niż 504,00 zł na osobę w rodzinie lub – w sytuacji wychowywania dziecka z orzeczoną niepełnosprawnością lub orzeczonym co najmniej umiarkowanym stopniem niepełnosprawności – nie wyższy niż 583,00 zł na osobę (art. 5 ust. 1 i 2).

Proponuje się (art. 6 ust. 2), aby wysokość zasiłku rodzinnego była zróżnicowana w zależności od wieku dziecka, z uwzględnieniem następujących przedziałów wiekowych:

- od 0 do 5 lat,
- od 6 do 16 lat,
- od 17 do 21 lat lub do 24 lat, w przypadku dziecka niepełnosprawnego.

Taki sposób różnicowania wysokości świadczeń, co prawda droższy z punktu widzenia budżetu państwa od dotychczas stosowanego (w zależności od liczby dzieci), daje możliwość zwiększania pomocy wraz z rosnącymi z wiekiem kosztami utrzymania dziecka. Z badań

budżetów poszczególnych typów rodzin wynika, że koszty utrzymania rodziny z dziećmi starszymi są znacznie wyższe niż rodziny z dziećmi małymi.

Mając na uwadze wyższe koszty nowego rozwiązania, proponuje się jego etapowe wdrażanie, począwszy od dnia 1 września 2004 r. Jednocześnie zakłada się, że kwoty zasiłku rodzinnego będą stanowić określoną część wydatków na żywność w poszczególnych przedziałach wiekowych dziecka. Przyjmuje się, że docelowo wysokość zasiłku rodzinnego nie powinna być niższa niż 40% tych wydatków, przy czym dochodzenie do tego stanu odbywać się będzie etapowo:

- od 1 września 2004 r. – 33% wartości koszyka żywnościowego, co odpowiada kwotom: 42,00 zł na dziecko w wieku 0–5 lat, 53,00 zł na dziecko w wieku 6–16 lat oraz 61,00 zł na dziecko w wieku 17–24 lata (art. 50),
- od 1 września 2006 r. – 35% wartości koszyka żywnościowego, co oznacza odpowiednio: 44,00 zł, 56,00 zł, 65,00 zł (art. 6 ust. 2).

Termin osiągnięcia wysokości docelowej, czyli 40% wartości koszyka żywnościowego, określony został na dzień 1 września 2009 r. (art. 19 ust. 3).

W najbliższym okresie, tj. od 1 września 2003 r. do 31 sierpnia 2004 r. wysokość zasiłku nie różniłaby się od aktualnej i zależałaby od liczby dzieci w rodzinie. I tak na 1-sze i 2-gie dziecko – 42,50 zł, na 3-cie – 52,60 zł oraz na 4-te i każde następne – 65,70 zł (art. 49). Pozostawienie tych kwot w dotychczasowej wysokości jest uzasadnione niskim poziomem inflacji, przy czym należy zauważyć, że wzrost wysokości świadczeń w roku 2002 uwzględnia planowany na ten rok średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług 104,5%, podczas gdy faktycznie w roku 2002 wyniósł on 101,9%. Oznaczałoby to konieczność nawet niewielkiej obniżki poziomu świadczeń w roku 2003.

Krąg rodzin korzystających z zasiłku rodzinnego zmniejszy się, ponieważ proponowane kryterium dochodowe jest niższe niż dotychczas stosowane (aktualnie: 548,00 zł, proponuje się: 504,00 zł).

Zasiłku rodzinnego nie otrzymają małżonkowie, bez względu na to czy opiekują się dzieckiem niepełnosprawnym, czy sami są osobami niepełnosprawnymi lub starszymi. Rodziny te mogą liczyć na inny rodzaj wsparcia w ramach nowej formuły świadczeń rodzinnych, jak np. świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym.

Zasiłku rodzinnego nie otrzymają także rodziny wychowujące dziecko z orzeczoną stopniem niepełnosprawności, które ukończyło 16 lat i nie uczy się, lub które ukończyło 24 rok życia. Jeżeli niepełnosprawność jest w stopniu znacznym lub w stopniu umiarkowanym, ale niepełnosprawność powstała w wieku uprawniającym do zasiłku rodzinnego, będzie przysługiwał tym osobom zasiłek pielęgnacyjny. Osoby te mogą również ubiegać się o rentę socjalną, przyznawaną bez względu na dochód rodziny. Zgodnie z przedłożonymi propozycjami (art. 5 ust. 2) zasiłek rodzinny na dziecko niepełnosprawne przysługiwał będzie na zasadach przyjętych dla tego świadczenia, czyli przy spełnieniu przez rodzinę

podwyższonego kryterium dochodowego (583 zł na osobę) i do ukończenia 16 roku życia dziecka, lub gdy dziecko uczęszcza do szkoły – do 24 roku życia dziecka. Od 16 roku życia dziecko musi mieć orzeczony stopień niepełnosprawności – umiarkowany lub znaczny.

Rodzina uprawniona do zasiłku rodzinnego może otrzymać jednorazowe lub okresowe jego zwiększenie, w formie dodatku do zasiłku rodzinnego, w związku z sytuacjami wymienionymi w art. 8. Przepisy regulujące uprawnienia do dodatków zawarte zostały w artykułach 9–15. Są to dodatki z następujących tytułów:

- 1) urodzenia dziecka (art. 9) – wysokość jednorazowego dodatku z tytułu urodzenia dziecka jest jednakowa dla wszystkich rodzin spełniających kryterium dochodowe i wynosi 300,00 zł;

Od stycznia 2002 r. w systemie pracowniczych ubezpieczeń społecznych zlikwidowany został zasiłek porodowy. Wynosił on około 400 zł i był przyznawany niezależnie od dochodu rodziny. Nadal funkcjonuje natomiast jednorazowy zasiłek z tytułu urodzenia dziecka w systemie rolniczych ubezpieczeń społecznych, który aktualnie wynosi ok. 1.600 zł. Należy zauważyć, że oba te świadczenia realizowane były w ramach odpowiednich systemów ubezpieczenia społecznego, przy czym każdy z tych systemów korzysta ze wsparcia finansowego budżetu państwa. W tej sytuacji likwidacja tylko jednego świadczenia odebrana została jako niesprawiedliwa.

Proponuje się więc jednorazowe zwiększenie zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka, które skierowane byłoby do wszystkich rodzin posiadających dochody nie wyższe niż przyjęte kryterium, jednak pod warunkiem rezygnacji z zasiłku porodowego w systemie ubezpieczenia społecznego rolników. Likwidacja zasiłku porodowego w ubezpieczeniu społecznym rolników przewidziana została w przygotowywanej przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi nowelizacji ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. Zanim nowe przepisy wejdą w życie proponuje się dokonanie odpowiedniej zmiany w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników, mającej na celu likwidację zasiłku z tytułu urodzenia dziecka (art. 38). Likwidacji ulega również jednorazowy zasiłek macierzyński przysługujący dziecku z pomocy społecznej z tytułu urodzenia (art. 37). Przysługuje on wówczas, gdy dochód rodziny nie przekroczy kryterium dochodowego przyjętego dla świadczeń z pomocy społecznej. Wysokość tego zasiłku wynosi obecnie 201 zł.

Wysokość zwiększenia zasiłku rodzinnego przysługującego z tytułu urodzenia dziecka wyniesie 300 zł na każde urodzone dziecko w rodzinie, której dochód na osobę nie przekracza 504 zł.

- 2) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (art. 10) – wysokość dodatku do zasiłku rodzinnego dla tych rodzin wyniesie 400,00 zł miesięcznie. Wypłacany będzie nie dłużej niż przez dwa lata, a w przypadku sprawowania opieki nad więcej niż jednym dzieckiem urodzonym podczas jednego porodu – nie dłużej niż przez trzy lata. Jeżeli urlop wychowawczy wykorzystywany jest w związku z opieką nad dzieckiem z orzeczoną niepełnosprawnością lub znacznym stopniem niepełnosprawności – dodatkowy zasiłek rodzinny może przysługiwać przez okres do 6 lat.

Proponuje się rezygnację z zasiłku wychowawczego jako odrębnej formy świadczenia i zastąpienie go zwiększonym zasiłkiem rodzinnym, który przysługiwałby rodzinom korzystającym z urlopu wychowawczego, przy dochodzie na osobę nie wyższym niż 504 zł lub 583 zł, jeżeli wychowują dziecko niepełnosprawne.

Przy konstrukcji tego świadczenia zrezygnowano ze szczególnych preferencji dla osób samotnie wychowujących dziecko uznając argumenty, że sprzyja to niewskazanej dla tych rodzin długotrwałej dezaktywacji zawodowej rodzica – jedyne „żywiciela”. Jednocześnie przyjęto kryterium dochodowe na poziomie właściwym dla zasiłków rodzinnych, czyli 504 zł na osobę w rodzinie lub 583 zł dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi. Zaproponowano także jednakową wysokość świadczenia – podwyższonego w stosunku do kwoty obecnie obowiązującej

(318,10 zł) – 400,00 zł miesięcznie. Należy jednak zauważyć, że przyjęcie tej kwoty oznacza obniżenie wysokości świadczenia dla osób samotnie wychowujących dziecko oraz wychowujących więcej niż dwoje dzieci (aktualnie jest to kwota 505,80 zł). Proponuje się zatem, aby osoby, które w dniu wejścia w życie nowych rozwiązań będą już uprawnione do zasiłku wychowawczego, utrzymały prawo do korzystniejszych warunków dotyczących wysokości świadczenia.

Jednocześnie wprowadza się nowy, w stosunku do zasiłku wychowawczego, warunek uzyskania świadczenia, a mianowicie bezpośrednio przed przejściem na urlop wychowawczy konieczne jest pozostawanie w zatrudnieniu przez okres nie krótszy niż 12 miesięcy. Jest to zabezpieczenie przed fikcyjnym zatrudnieniem na okres paru miesięcy w celu uzyskania świadczenia, co już obecnie sygnalizowane jest coraz częściej przez oddziały ZUS.

- 3) samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania (art. 11) – wysokość dodatku do zasiłku rodzinnego wynosi w tym przypadku 400,00 zł miesięcznie, nie dłużej niż przez 3 lata, pod warunkiem wychowywania dziecka w wieku do 7 lat i posiadania statusu osoby poszukującej pracy.

Zamiast dotychczasowego gwarantowanego zasiłku okresowego z pomocy społecznej osoba samotnie wychowująca dziecko otrzyma zasiłek rodzinny zwiększony o 400,00 zł miesięcznie. Świadczenie to będzie mogła otrzymywać nie dłużej niż przez 3 lata.

Proponuje się dość istotne zmiany w stosunku do aktualnie obowiązujących rozwiązań. Przede wszystkim nastąpi ograniczenie wysokości świadczenia w pierwszym roku jego pobierania, podwyższenie natomiast w latach następnych: obecnie jest to kwota 461,00 zł przez pierwszych 12 miesięcy oraz 80% tej kwoty (369,00 zł) przez następne 24 miesiące. Tymczasem proponuje się 400,00 zł przez cały okres korzystania z tego świadczenia, czyli przez trzy lata. Jednocześnie za osoby korzystające z tej formy zwiększenia zasiłku rodzinnego nie będzie płacona, jak dotychczas, składka na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Wychodzi się bowiem z założenia, że jest to jedna z kategorii osób bezrobotnych, a za żadną inną osobę bezrobotną nie opłaca się składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, także w przypadkach innych bezrobotnych osób samotnie wychowujących dzieci. Ponadto z

tej formy pomocy korzystają ludzie stosunkowo młodzi, którzy powinni być zainteresowani szybką aktywizacją zawodową. Za osoby korzystające z tej formy pomocy będzie natomiast opłacana składka zdrowotna naliczana od wysokości świadczenia pielęgnacyjnego, czyli od kwoty 420,00 zł (art. 48).

Zmienione zostaje kryterium dochodowe uprawniające do tego świadczenia: z kwoty ok. 200,00 – 300,00 zł na osobę (w zależności od składu rodziny, zgodnie z kryterium obowiązującym w pomocy społecznej), na kwotę 504,00 zł na osobę, lub – w przypadku osoby wychowującej dziecko niepełnosprawne – 583,00 zł na osobę.

- 4) samotnego wychowywania dziecka (art. 12) – wysokość dodatku do zasiłku rodzinnego wynosi 170,00 zł miesięcznie na dziecko, nie więcej jednak niż 510,00 zł na rodzinę, i przysługuje rodzicom dziecka (a także opiekunowi faktycznemu lub opiekunowi prawnemu), jeżeli samotnie je wychowują.

Proponowane zwiększenie zasiłku rodzinnego zastąpi dotychczasowe świadczenie alimentacyjne z funduszu alimentacyjnego. Oznacza to jednoczesną likwidację funduszu jako wyodrębnionego funduszu celowego i przekazanie jego aktywów na finansowanie świadczeń rodzinnych.

Proponuje się rozwiązanie znacznie bardziej sprawiedliwe od obecnie realizowanego w ramach funduszu alimentacyjnego: wszystkie rodziny niepełne, których dochód nie przekracza progu ustalonego dla świadczeń rodzinnych, otrzymają wsparcie bez względu na fakt, czy otrzymują alimenty od osoby zobowiązanej do ich płacenia. Zwiększy się tym samym (jak się szacuje – o ok. 100 tys. świadczeniobiorców) liczba dzieci w rodzinach niepełnych objętych pomocą państwa, przy czym jednocześnie utracą prawo do pomocy rodziny o dochodach wyższych niż przyjęte w projekcie ustawy (504,00 lub 583,00 zł na osobę), dotychczas korzystające ze świadczenia alimentacyjnego (przy kryterium 612,00 zł na osobę).

Likwidacja funduszu alimentacyjnego, którego świadczenia kierowane były tylko do wąskiej grupy osób nie mogących wyegzekwować zasądzonych alimentów, znajduje głębokie uzasadnienie. Fundusz alimentacyjny wprowadzony został ok. 30 lat temu z założeniem, że wydatki ponoszone z budżetu państwa na realizację świadczeń alimentacyjnych będą zwracane. Tymczasem od początku lat dziewięćdziesiątych świadczenia alimentacyjne stały się najbardziej dynamicznie rozwijającymi się świadczeniami, a wprowadzenie w 1999 r. kryterium dochodowego na poziomie 60% przeciętnego wynagrodzenia nie zahamowało tego procesu: w 1990 r. liczba świadczeniobiorców wynosiła 115,7 tys. i w ciągu dziesięciu lat zwiększyła się ponad czterokrotnie. Jednocześnie z roku na rok maleje ściągalność długu od osób zobowiązanych do alimentacji (obecnie stanowi ona ok. 10% ponoszonych wydatków), rosną natomiast koszty obsługi funduszu, wynikające także z konieczności prowadzenia przez ZUS czynności związanych z egzekucją należności. Przeciętnie miesięcznie w 2001 r. uprawnionych do świadczenia alimentacyjnego było 468,2 tys. osób, przy czym w IV kwartale 2001 r. – 481,5 tys., natomiast dane za trzy kwartały 2002 r. mówią o liczbie 493,9 tys. osób, mimo zaostrenia warunków dochodowych od czerwca 2002 r. Wydatki ponoszone w ramach funduszu alimentacyjnego są bardzo duże: w 2001 r. wyniosły 1.221 mln zł, przewidywane

wykonanie 2002 r. – 1.324,5 mln zł. Porównując je z wydatkami na pozostałe świadczenia rodzinne trudno nie zauważyć rażących wręcz dysproporcji w alokacji środków przeznaczonych na te cele. Największe zastrzeżenia budzi skala środków przeznaczonych na fundusz alimentacyjny przy jednoczesnym niedoinwestowaniu środków na zasiłki rodzinne i świadczenia związane z opieką, wychowaniem i edukacją dzieci, w tym dzieci niepełnosprawnych. Jednocześnie trudno pogodzić się z oczywistym paradoksem tego rozwiązania: niepłacenie alimentów stawia natychmiast rodzinę w sytuacji uprzywilejowanej w stosunku do rodziny, także niepełnej, która otrzymuje zasądzone alimenty, nawet jeśli mimo to jej dochód jest niższy. Taka sytuacja stanowi niewątpliwie pole do nadużyć, zachęca bowiem do celowego uchylania się od płacenia alimentów, mimo, że potencjalne możliwości zobowiązanego oceniane są przez sąd jako wysokie. To także rzutuje na wymiar świadczenia alimentacyjnego.

Projektowane w ustawie rozwiązanie ma na celu racjonalizację w tym zakresie. Zasiłek rodzinny zwiększony z tego tytułu skierowany będzie do wszystkich rodziców, których sytuacja finansowa jest trudna i którzy samotnie wychowują dzieci do 16 roku życia lub do 21 roku życia, jeżeli się uczą w szkole, a w przypadku uczącej się młodzieży z orzeczonym co najmniej umiarkowanym stopniem niepełnosprawności – do 24 roku życia. W przypadku zbiegu uprawnień do dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka z uprawnieniami do dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych (art. 11), osoba uprawniona do tych świadczeń będzie mogła wybrać korzystniejsze dla rodziny. Nie będzie bowiem możliwe łączenie tych dwóch dodatków.

Dla osób, które ukończyły 50 rok życia, a dotychczas korzystały ze świadczenia alimentacyjnego, proponuje się nabycie prawa do dodatku w wysokości określonej niniejszą ustawą do czasu osiągnięcia wieku uprawniającego do emerytury (art. 65).

- 5) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego (art. 13) – zwiększenie zasiłku rodzinnego z tego tytułu wynosi: 50,00 zł miesięcznie na dziecko do 5 roku życia oraz 70,00 zł miesięcznie na dziecko w wieku 6–24 lata, pod warunkiem posiadania przez te dzieci orzeczonej niepełnosprawności lub co najmniej umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Dzieci w starszej grupie wiekowej muszą się uczyć w szkole lub szkole wyższej. Jest to nowy rodzaj świadczenia, mający na celu dodatkowe wsparcie rodziny wychowującej dziecko niepełnosprawne. Pomoc ta związana jest ze zwiększonymi wydatkami ponoszonymi zwłaszcza na edukację dziecka niepełnosprawnego. Dodatek przysługuje przez 12 miesięcy.
- 6) rozpoczęcia roku szkolnego (art. 14) – jednorazowy, wypłacany raz w roku – we wrześniu – dodatek związany ze zwiększonymi wydatkami rodziny wynikającymi z rozpoczęcia roku szkolnego. Wysokość dodatku wynosi 90,00 zł na każdego ucznia uprawnionego do zasiłku rodzinnego.

Jest to w zasadzie nowe świadczenie. Realizowana dotychczas tzw. wyprawka szkolna skierowana była tylko do rodzin, których dzieci rozpoczynały naukę w pierwszej klasie szkoły podstawowej oraz których dochód nie przekraczał kryterium ustalonego dla świadczeń z pomocy społecznej. Proponuje się, aby dodatek ten otrzymały wszystkie rodziny uprawnione

do zasiłku rodzinnego, posiadające dzieci uczące się w szkole podstawowej, gimnazjum, w szkole ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej. W tej sytuacji program „wyprawka szkolna” nie będzie kontynuowany.

- 7) podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (art. 15) – zasiłek rodzinny zwiększony zostaje przez 10 miesięcy w roku (od września do czerwca) o 80,00 zł.

Jest to nowe świadczenie, którego celem jest częściowe zrekompensowanie kosztów nauki dziecka poza miejscem zamieszkania. Przysługiwać będzie wówczas, gdy dziecko zamieszka czasowo w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – innej niż miejsce jego stałego zamieszkania. Pomoc udzielona tym rodzinom pomoże w podjęciu decyzji co do dalszej nauki dziecka, a także dokonania wyboru pomiędzy codziennymi, długimi dojazdami do szkoły a umieszczeniem dziecka w internacie, bursie, ewentualnie na stacji.

II. Świadczenia opiekuńcze

Przepisy regulujące kwestie świadczeń opiekuńczych zostały zawarte w rozdziale 3 projektu. Celem świadczeń opiekuńczych jest częściowe pokrycie wydatków ponoszonych przez rodzinę w związku z koniecznością zapewnienia opieki i pielęgnacji niepełnosprawnemu dziecku lub niepełnosprawnej osobie dorosłej. Warunkiem dostępu do świadczeń jest orzeczenie o niepełnosprawności dziecka lub orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności osoby dorosłej albo orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała przed ukończeniem 21 roku życia.

Są dwa rodzaje świadczeń opiekuńczych, każde z nich dostępne jest przy innym poziomie dochodów.

1. Zasiłek pielęgnacyjny (art. 16)

Zasiłek pielęgnacyjny jest świadczeniem obecnie funkcjonującym i to w dwóch formach: zasiłku pielęgnacyjnego oraz dodatku pielęgnacyjnego. Różnica obu świadczeń polega jedynie na tym, że dodatek pielęgnacyjny wypłacany jest emerytom i rencistom, wszyscy inni uprawnieni otrzymują natomiast zasiłek pielęgnacyjny.

W omawianym projekcie ustawy proponuje się zastąpienie dodatku pielęgnacyjnego zasiłkiem, przy jednoczesnej dość znaczącej jego modernizacji. Celem tej modernizacji ma być skierowanie tego świadczenia zgodnie z jego przeznaczeniem, a mianowicie do osób wymagających rzeczywistej pielęgnacji. Taką grupą osób są niewątpliwie dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością oraz osoby, które ukończyły 16 lat z orzeczonym znacznym stopniem niepełnosprawności. Zachowano także uprawnienia do zasiłku pielęgnacyjnego dla osób z

orzeczonym umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, o ile niepełnosprawność powstała w wieku uprawniającym do zasiłku rodzinnego. Warunkiem dodatkowym jest, aby dochód w rodzinach tych osób nie przekroczył 200% kryterium ustalonego dla świadczeń rodzinnych w rodzinach wychowujących dziecko niepełnosprawne, czyli 1166,00 zł na osobę.

Oznacza to, że zasiłku pielęgnacyjnego nie będą otrzymywać:

- osoby, bez względu na stopień niepełnosprawności, jeżeli w ich rodzinach dochód netto na osobę przekracza wymienione wyżej 1166,00 zł. Przewiduje się dla tej grupy osób zachowanie praw nabytych do 31 sierpnia 2006 r., nie dłużej jednak niż ważność orzeczenia (art. 61 ust. 3 oraz art. 62 ust. 1),
- osoby, które ukończyły 75 rok życia, jeżeli nie posiadają orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz odpowiednio niskiego dochodu – jednak w sytuacji osób, które otrzymywać będą zasiłek w chwili wejścia w życie nowych przepisów zachowane zostaną prawa nabyte (art. 61 ust. 4 oraz art. 62 ust. 2).

Wysokość zasiłku pielęgnacyjnego wyniesie 141,70 zł miesięcznie. Wysokość tego świadczenia będzie podlegała zmianom na zasadach przewidzianych w projekcie ustawy (art. 18 i 19).

Liczba osób otrzymujących zasiłek pielęgnacyjny będzie z roku na rok malała wraz z wygasaniem przejściowo utrzymanych uprawnień do tego świadczenia przez osoby, które nie spełniają nowych kryteriów dostępności.

2. Świadczenie pielęgnacyjne (art. 17)

Zasiłek ten zastąpi funkcjonujący w pomocy społecznej zasiłek stały. Przeznaczony jest dla osób rezygnujących z aktywności zawodowej by opiekować się dzieckiem do lat 16 z orzeczoną niepełnosprawnością lub powyżej 16 roku życia z orzeczoną znacznym stopniem niepełnosprawności. Wysokość świadczenia proponuje się w kwocie 420,00 zł miesięcznie. Za osoby korzystające z tej formy świadczenia rodzinnego opłacana będzie składka na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od kwoty tego świadczenia. Składka ta będzie, podobnie jak obecnie, opłacana przez okres niezbędny do uzyskania uprawnień emerytalnych. Nabycie prawa do emerytury wyklucza możliwość dalszego korzystania z tej formy świadczenia.

Prawa do świadczenia będą pozbawione osoby dotychczas korzystające z zasiłku stałego, których dziecko ma orzeczoną umiarkowaną lub lekki stopień niepełnosprawności. Proponuje się w tej sytuacji utrzymać prawa tych osób do zasiłku przez okres jednego roku od chwili wejścia w życie nowych przepisów. Jednocześnie przewiduje się zachowanie praw nabytych tej kategorii osób korzystających dotychczas z zasiłku stałego, które ze względu na wiek nie będą mogły powrócić na rynek pracy (osoby powyżej 50 roku życia) (art. 63 ust. 2).

Świadczenie pielęgnacyjne dostępne będzie dla rodzin, których dochód na osobę nie przekracza 583,00 zł, co w stosunku do zasiłku stałego z pomocy społecznej oznacza

podwyższenie progu dochodowego (150% przyjętego dla świadczeń w pomocy społecznej, tj. ok. 460–500 zł na osobę w zależności od składu rodziny).

Za osoby korzystające z tej formy pomocy będzie opłacana składka zdrowotna naliczana od wysokości świadczenia, czyli od kwoty 420,00 zł (art. 48).

III. Weryfikacja świadczeń rodzinnych

Zasady weryfikacji świadczeń rodzinnych zawarte zostały w rozdziale 4. Zgodnie z przepisami art. 18, poziom progów dochodowych oraz wysokość wszystkich świadczeń rodzinnych podlegają okresowej – co trzy lata – weryfikacji. Weryfikacji dokonuje się na podstawie przedstawionych przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych aktualnych wyników badań progów wsparcia dochodowego rodzin. Propozycje nowych kwot Rada Ministrów przedstawia Trójstronnej Komisji, w ramach której uzgadniane są nowe wartości kryteriów dochodowych oraz świadczeń. W razie braku zgody w tych kwestiach – Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, ustala odpowiednie kwoty, które jednak nie mogą być niższe niż wcześniej zaproponowane Komisji. Postępowanie to określone zostało w art. 19.

Pierwsza weryfikacja będzie miała miejsce – zgodnie z art. 18 ust. 1 – w 2006 roku.

IV. Realizacja świadczeń rodzinnych

Realizacji świadczeń poświęcone są następujące rozdziały ustawy: rozdział 5. Podmioty realizujące zadania w zakresie świadczeń rodzinnych (art. 20–22), rozdział 6. Postępowanie w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych (art. 23–32), rozdział 7. Finansowanie świadczeń rodzinnych (art. 33) oraz rozdział 9. Przepisy przejściowe i dostosowujące (art. 49–73).

1. Podmioty realizujące świadczenia

Projekt ustawy przewiduje, że docelowo, tj. od 1 września 2006 r., wszystkie zadania w zakresie świadczeń rodzinnych realizowane będą przez samorząd gminy (art. 20) oraz, w pewnym zakresie, przez samorząd województwa (art. 21), jako zadania z zakresu administracji rządowej.

Do zadań samorządu gminy (wójta, burmistrza, prezydenta miasta) należeć będzie realizacja wszystkich świadczeń rodzinnych. Przejmowanie tego zadania rozłożone jest na etapy, co zapisane zostało w art. 51–52 projektu:

- 1 etap – od 1 września 2003 r. do dnia 31 sierpnia 2004 r.; płatnikami świadczeń rodzinnych będą, obok samorządów gmin, pracodawcy zatrudniający co najmniej 5 pracowników, jednostki organizacyjne podległe tzw. resortom mundurowym, KRUS, ZUS,

-
- 2 etap - od 1 września 2004 r. do 31 sierpnia 2006 r.; świadczenia przyznawać będą tylko gminy oraz pracodawcy zatrudniający co najmniej 20 pracowników,
 - 3 etap – od 1 września 2006 r. samorzady gmin przejmują realizację wszystkich świadczeń (art. 20).

Likwidacja aktualnego rozproszenia podmiotów realizujących świadczenia jest niezbędna do sprawnego funkcjonowania systemu świadczeń rodzinnych. Obecna sytuacja nie sprzyja racjonalizacji tych świadczeń i znacznie utrudnia monitorowanie ich realizacji. Przekazanie wypłaty świadczeń do samorządów gmin jest zadaniem skomplikowanym i wymagającym odpowiednich przygotowań. Dotychczas głównym płatnikiem świadczeń rodzinnych są zakłady pracy, co z punktu widzenia świadczeniobiorcy jest wygodne, jednak nakłada na pracodawców obowiązek wypełniania dodatkowych funkcji socjalnych. Zadania te wzrosną wraz z wprowadzeniem projektowanych w ustawie rozwiązań. Biorąc pod uwagę obiektywne trudności związane ze zmianą instytucji realizującej świadczenia konieczne jest rozłożenie tego w czasie.

Świadczenia rodzinne w Unii Europejskiej uznane są za świadczenia podlegające eksportowi. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego będzie pełnił funkcję instytucji łącznikowej w zakresie świadczeń rodzinnych objętych przepisami UE w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Natomiast do zadań samorządu województwa należeć będzie pełnienie funkcji instytucji właściwej. Realizacja tego zadania rozpocznie się z dniem przystąpienia Polski do Unii.

2. Postępowanie w sprawach realizacji świadczeń

Postępowanie w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń (art. 23–32) nie odbiega w sposób istotny od dotychczas stosowanego przy zasiłkach rodzinnych. Utrzymany zostaje wymóg dokumentowania dochodów zaświadczeniem urzędu skarbowego (art. 23 ust. 4 pkt 1). Wprowadzenie tego wymogu w 2002 r. wzbudziło wiele kontrowersji, przede wszystkim wynikających z terminu przedkładania zaświadczeń – do 1 czerwca – co kolidowało z terminami rozliczeń podatkowych. Ponieważ w projekcie ustawy proponuje się, aby okres zasiłkowy rozpoczynał się nie 1 czerwca, lecz 1 września, uzyskanie zaświadczenia o dochodach z urzędu skarbowego nie będzie stwarzało tylu problemów. Należy bowiem podkreślić, że obok niewątpliwych problemów, jakie wynikły z wprowadzenia w 2002 r. wymogu zaświadczeń, wystąpiły także pozytywne efekty tej decyzji w postaci zdyscyplinowania potencjalnych uprawnionych w kwestii oceny własnych dochodów. W tej sytuacji wydaje się, że odejście od wymogu zaświadczenia o dochodach będzie można rozważyć dopiero wówczas, gdy realizacja wszystkich świadczeń przejęta zostanie przez jednego płatnika (samorząd gminy), który będzie zobowiązany do współpracy m.in. z urzędami skarbowymi, urzędami pracy, ośrodkami pomocy społecznej.

3. Finansowanie świadczeń rodzinnych

Świadczenia będą finansowane z budżetu państwa (art. 33 ust. 2). Szacowane środki na świadczenia rodzinne obejmują także koszty związane z ich realizacją. W 2003 r. przewiduje

się konieczność przeniesienia planowanych wydatków budżetowych między działami, częściami, rozdziałami i paragrafami budżetu państwa w celu zapewnienia wdrożenia ustawy od 1 września (art. 55).

V. Ocena skutków regulacji (OSR)

1. Wpływ regulacji na dochody i wydatki budżetu i sektora publicznego

Szacuje się, że globalne wydatki budżetu państwa na świadczenia realizowane według przepisów niniejszego projektu ustawy oraz na administrację systemu wyniosą:
w 2003 r. – 7.771,6 mln zł, w tym na świadczenia - 7.725,3 mln zł (tj. 99,4%)

w 2004 r. – 7.847,8 mln zł, w tym na świadczenia - 7.717,6 mln zł (98,3%)
w 2005 r. – 8.021,8 mln zł, w tym na świadczenia - 7.822,9 mln zł (97,5%)
w 2006 r. – 8.003,0 mln zł, w tym na świadczenia - 7.773,9 mln zł (97,1%)

W wydatkach na świadczenia przewidziane są także koszty składki na ubezpieczenie zdrowotne, która będzie opłacana za tych świadczeniobiorców świadczeń rodzinnych, którzy nie mają uprawnień do opieki zdrowotnej z innego tytułu. Szacuje się, że koszty te w poszczególnych latach będą się kształtować następująco: 2003 r. – 41,1 mln zł, 2004 r. – 42,1 mln zł, 2005 r. – 41,3 mln zł, 2006 r. – 41,0 mln zł.

Szacowane wydatki na 2003 r. znajdują pełne pokrycie w budżecie państwa na 2003 r., w którym na świadczenia rodzinne przewidziana jest kwota 7.831,4 mln zł.

W 2004 r. globalne wydatki budżetu państwa na ten cel wzrosną, w stosunku do roku poprzedniego, zaledwie o 1,0%, w 2005 r. – o 2,2%, a w 2006 r. zmniejszą się o 0,2%. Wydatki planowane na same świadczenia rodzinne nie będą ulegały istotnym zmianom. Pewien niewielki wzrost przewiduje się w roku 2005 jako efekt wprowadzenia od dnia 1 września 2004 r. różnicowania wysokości zasiłków rodzinnych ze względu na wiek dziecka. Od 2007 r. wydatki na świadczenia rodzinne mogą ulegnąć wzrostowi, jeżeli powtórne, przeprowadzone w 2006 r., badanie kosztów utrzymania rodziny wykaże ich wzrost i o ile pozwoli na to sytuacja finansowa państwa.

Jednocześnie jednak, w miarę utraty praw nabytych, liczba osób korzystających z niektórych rodzajów świadczeń będzie sukcesywnie malała. W chwili obecnej nie jest możliwe oszacowanie o jaką liczbę osób corocznie zmniejszać się będzie liczba świadczeniobiorców.

Wydatki budżetu państwa na administrację wyniosą ok. 50 mln zł w 2003 r., ok. 134 mln zł w 2004 r., ok. 203 mln zł w 2005 r. i ok. 230 mln zł w 2006 r. (pierwszy rok obowiązywania ustawy w docelowym kształcie organizacyjnym).

-
- Wydatki na administrację systemu wypłat oszacowane zostały z uwzględnieniem:
- etapowego przejmowania przez samorządy gmin zadań związanych z przyznawaniem i wypłatą świadczeń, zgodnie z harmonogramem realizacji tych etapów przewidzianych w projekcie ustawy,
 - planowanego na 1 maja 2004 r. przystąpienia Polski do Unii Europejskiej i rozpoczęcia, z tą datą, realizacji przez marszałków województw zadań związanych z koordynacją krajowych systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie świadczeń rodzinnych.

Oceniając koszty realizacji świadczeń przez gminy założono, że docelowo w każdym urzędzie gminy będzie potrzeba zatrudnienia średnio po 3 osoby (etaty). Oznacza to, że na 1 etat przypadać będzie ok. 800 świadczeniobiorców.

W pierwszym roku obowiązywania ustawy (2003 r.) przewiduje się zatrudnienie w gminie średnio 1 osoby, w połowie 2004 r. – zwiększenie zatrudnienia o dalszy 1 etat oraz w połowie 2006 r. o kolejny 1 etat.

Oceniając koszty realizacji zadań przez administrację na szczeblu marszałka województwa (np. regionalny ośrodek polityki społecznej) założono, że od kwietnia 2004 r. (z miesięcznym przeszkoleniem) w każdym województwie zatrudniony zostanie 1 pracownik do realizacji zadań dotyczących świadczeń rodzinnych dla osób przemieszczających się w granicach UE (sama wypłata świadczeń na podstawie decyzji wydanej przez marszałka województwa będzie mogła być realizowana przez odpowiedni urząd gminy).

Przyjmuje się, że zadania wynikające z projektu ustawy realizowane będą ostatecznie przez ok. 7.483 osoby (etaty), co kosztować będzie budżet państwa ok. 230 mln zł. Sukcesywnie jednak, w miarę przekazywania zadań, zmniejszane będą wydatki budżetu państwa na obsługę świadczeń realizowanych dotąd przede wszystkim przez ZUS i KRUS, ale także przez powiatowe urzędy pracy oraz ośrodki pomocy społecznej.

Według kalkulacji przedstawionych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych realizacja aktualnych świadczeń rodzinnych kosztuje ZUS 240 mln zł. Do tego doliczyć należy koszty ponoszone przez KRUS (nie mniej niż 5 mln zł – nie dysponujemy tak szczegółowymi wyliczeniami, jak przedstawił to ZUS) i innych dotychczasowych płatników. Porównanie kosztów realizacji świadczeń wskazuje, że planowane wydatki na administrację systemu (docelowo – 230 mln zł) znajdują w pełni pokrycie w środkach dotychczas przeznaczanych na ten cel (co najmniej – 245 mln zł). Fakt ten powinien znaleźć odzwierciedlenie w sukcesywnym zmniejszaniu dotacji dla tych instytucji.

Docelowe przejście całej administracji systemu świadczeń rodzinnych przez gminy, a zwłaszcza „wyjęcie” tej problematyki z zakładów pracy, stworzy pełne warunki rzeczywistej kontroli nad prawidłowością realizacji świadczeń rodzinnych, zarówno z

punktu widzenia interesu osób uprawnionych do świadczeń, jak i z punktu widzenia budżetu państwa jako instytucji finansującej ten system.

2. Wpływ regulacji na rynek pracy

Realizacja projektu ustawy nie będzie miała zbyt dużego wpływu na rynek pracy. Tym niemniej łączy się w większym stopniu z tworzeniem nowych miejsc pracy niż z redukcją dotychczasowych. Niezwykle istotne jest to, że w 99% chodzi o nowe miejsca pracy na szczeblu gminnej administracji samorządowej.

Trzeba również podkreślić, że przyjęte założenia posługują się terminem „przeciętna liczba etatów na gminę”. De facto jednak będzie ona elastycznie dostosowywana do lokalnego natężenia przypadków uprawniających do świadczeń rodzinnych. Zwiększona koncentracja osób spełniających kryteria dochodowe warunkujące prawo do świadczeń jest w gminach, w których jest stosunkowo wyższa stopa bezrobocia i zwiększone zapotrzebowanie na pracę. Systemowe tworzenie tam miejsc pracy do realizacji świadczeń rodzinnych, jak i rozłożenie tego procesu terytorialnie w skali całego kraju może mieć pozytywny wpływ na poprawę sytuacji na lokalnych rynkach pracy.

3. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki

Trudno ocenić wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki. Niewątpliwie ważnym efektem proponowanej regulacji będzie uwolnienie pracodawców od realizacji zadań socjalnych należących do obowiązków państwa.

Także równomierna w skali kraju (bo w efekcie proporcjonalna do stopy bezrobocia) możliwość utworzenia nowych miejsc pracy może mieć pewien wpływ na poprawę sytuacji na lokalnych rynkach pracy, co powinno sprzyjać poprawie sytuacji społeczno-gospodarczej na tych rynkach.

4. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Wpływ proponowanych regulacji na sytuację i rozwój regionalny należy ocenić jako znikomy. Pewne pozytywne znaczenie może mieć fakt umiejscowienia na szczeblu województw samorządowych problematyki „międzynarodowej” wymiany spraw związanych ze świadczeniami rodzinnymi, tj. utworzenia nowych zadań i stanowiska do tych spraw w administracji marszałka województwa. Będzie to równocześnie istotne ogniwo rozwojowej współpracy między wojewódzką administracją samorządową a władzą właściwą w tym obszarze, jaką jest minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.

VI. Konsultacje z partnerami społecznymi

Projekt ustawy w dniu 21 lutego 2003 r. przekazany został do opinii związkom zawodowym oraz organizacjom pracodawców. Był także, w dniu 4 marca oraz w dniu 27 marca 2003 r., przedmiotem dyskusji w ramach Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych.

Głównym zarzutem ze strony przedstawicieli związków zawodowych, kierowanym pod adresem przedstawionej propozycji była obawa, że celem projektowanych rozwiązań jest dążenie do ograniczenia wydatków z budżetu państwa. Uwaga ta była formułowana w kontekście zaproponowanego w projekcie ustawy kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń, które jest niższe niż obecnie obowiązujące dla zasiłków rodzinnych.

W dyskusji partnerzy społeczni wskazali przede wszystkim na następujące sporne kwestie, które nie zostały uwzględnione w projekcie ustawy:

- 1) wysokość dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka powinna zostać podwyższona z 300,00 do 600,00 zł. Argumentem za tą zmianą jest wcześniejsza likwidacja zasiłku porodowego wypłacanego przez ZUS oraz zapowiedź likwidacji zasiłku porodowego wypłacanego przez KRUS. Uzasadnieniem dla tego jest także jednorazowość świadczenia i malejący koszt w efekcie malejącej liczby urodzeń,
- 2) zaproponowane trzyletnie okresy weryfikacji wysokości progu dochodowego, jak i wysokości świadczeń są zbyt długie. Postulowano odejście od weryfikacji na rzecz waloryzacji i jednoczesne skrócenie okresów między kolejnymi waloryzacjami nawet do jednego roku,
- 3) w przypadku rażącej dysproporcji między deklarowanymi dochodami a rzeczywistą sytuacją majątkową ubiegającego się o świadczenia rodzinne, podmiot przyznający świadczenie powinien mieć możliwość wydania decyzji odmownej.

SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH

Prof. dr hab. Danuta Hübner
Skr. Min. DH/1137 /2003/DPE-eb

Warszawa, 9.04, 2003 r.

Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności projektu ustawy o świadczeniach rodzinnych, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedstawionym projektem ustawy o świadczeniach rodzinnych (pismo nr RM-10-41-03 Nowy tekst), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

- I. Celem przedłożonego projektu ustawy jest budowa nowego, odrębnego w stosunku do systemu pomocy społecznej, systemu pozaubezpieczeniowych świadczeń rodzinnych. Projekt określa zasady ustalania, przyznawania i wypłacania dwóch rodzajów świadczeń rodzinnych, tj. zasiłków rodzinnych i świadczeń opiekuńczych.
- II. Przepisy wspólnotowego prawa pierwotnego i pochodnego nie wprowadzają jednolitego systemu ubezpieczeń społecznych, dopuszczając różnicowanie krajowych systemów zabezpieczenia społecznego, zarówno w zakresie natury świadczeń oraz poziomu gwarantowanej ochrony, jak i metod ich finansowania. Szczegółowe zasady ustalania, przyznawania i wypłacania poszczególnych świadczeń pozostają zatem – co do zasady – poza zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej. Należy jednak zauważyć, iż ww. zasady muszą być sformułowane w sposób zgodny z założeniami Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. W powyższym kontekście należy podkreślić, iż jedną z podstawowych regul wspólnotowych, sformułowaną w Art. 6 Traktatu, jest zasada równego traktowania, zakazująca

jakiegokolwiek dyskryminacji opartej na przynależności państwowej wobec obywateli państw członkowskich Wspólnoty. W odniesieniu do osób zarobkujących, powyższa zasada doprecyzowana została regulacją Art. 39 ust. 2 Traktatu, stanowiącą o zniesieniu wszelkiej dyskryminacji opartej na przynależności państwowej wobec pracowników posiadających obywatelstwo państw członkowskich w zakresie zatrudnienia, wynagrodzenia i innych warunków pracy. Powyższe oznacza, iż osoba zamieszkująca na terytorium jednego z państw członkowskich i posiadająca obywatelstwo innego państwa członkowskiego, podlega obowiązkom i korzysta z uprawnień wynikających z ustawodawstwa każdego państwa członkowskiego na tych samych zasadach, co obywatele tego państwa.

III. Szczegółowe warunki realizacji ww. zasady uregulowane zostały w prawie wspólnotowym m.in. przepisami Rozporządzenia Rady 1408/71/EWG z dnia 14 czerwca 1971 roku o stosowaniu systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników, osób pracujących na własny rachunek oraz członków ich rodzin zmieniających miejsce pobytu w granicach Wspólnoty (Dz. Urz. WE Nr L 149, 05.07.71). Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, iż ww. akt wspólnotowego prawa pochodnego został zamieszczony w Załączniku VI Układu o Europejskim Obszarze Gospodarczym (Dz. Urz. WE Nr L 1, 03.01.1994), tj. jest realizowany również w odniesieniu do obywateli państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego, którzy nie posiadają jednocześnie obywatelstwa jednego z państw członkowskich Unii Europejskiej. Zgodnie z brzmieniem Art. 4 ust. 1h ww. rozporządzenia, jego przepisy stosuje się do wszystkich ustawodawstw państw członkowskich, odnoszących się do działów zabezpieczenia społecznego, które dotyczą świadczeń rodzinnych. W świetle sentencji orzeczenia Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 16 lipca 1992 roku w sprawie *Rose Hughes przeciw Chief Adjudication Officer* (sprawa nr C-78/91), świadczenie, którego celem jest kompensata kosztów utrzymania rodziny i które jest przyznawane na wniosek wyłącznie na podstawie obiektywnych i prawnie zdefiniowanych kryteriów, bez uwzględniania okoliczności o charakterze indywidualnym lub osobistym, należy traktować jako świadczenie rodzinne w rozumieniu art. 4 ust. 1h ww. rozporządzenia. Stanowisko powyższe potwierdzone zostało w wyroku z dnia 10 października 1996 roku w sprawie *Ingrid Hoever i Iris Zachow przeciw Land Nordrhein-Westfalen* (sprawa nr C-245/94 i C-312/94). W konsekwencji, powyższe świadczenia podlegają transferowi za granicę w przypadku zamieszkiwania przez zainteresowaną osobę poza terytorium państwa, którego ustawodawstwu podlega

IV. Zgodnie z zaproponowanym brzmieniem art. 1 przedłożonego projektu ustawy, wśród osób uprawnionych do otrzymywania świadczeń rodzinnych wymienia się obywateli polskich, obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz obywateli innych państw, którym w Polsce nadano status uchodźcy lub którzy posiadają

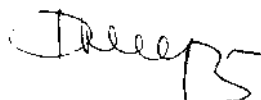
zezwoleń na osiedlenie się, pod warunkiem, że zamieszkują oni na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wraz z członkami swoich rodzin. Uzupełnienie art. 1 stanowi art. 5 oraz art. 6 ww. projektu, ustalający kryterium dochodowe, przy spełnieniu którego następuje nabycie prawa do złożenia wniosku o przyznanie świadczenia rodzinnego przez rodzinę wychowującą dzieci, rodzinę wychowującą dzieci niepełnosprawne oraz rodzinę osiągającą dochody z gospodarstwa rolnego. Dla określenia kryterium dochodowego wykorzystywane będą przy tym wyniki badań normatywnych Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych na temat wsparcia dochodowego rodzin. Przy dokonywaniu obliczeń i ustalaniu dochodu będą brane pod uwagę dochody uzyskiwane ze wszystkich źródeł, także z dochodów ze świadczeń społecznych. Należy zatem stwierdzić, iż wyznaczony w powyższy sposób krąg podmiotów uprawnionych do korzystania ze świadczeń rodzinnych realizuje – poprzez wskazanie w projekcie *expressis verbis* obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej oraz Europejskiego Obszaru Gospodarczego – wymóg równego traktowania obywateli polskich oraz pozostałych obywateli Wspólnoty.

- V. Niezależnie od powyższego stwierdzenia o prawidłowości wskazanego w art. 1 zakresu podmiotowego przedłożonego projektu ustawy, należy zwrócić uwagę na konieczność przeprowadzenia analizy zaproponowanych w nim rozwiązań szczegółowych pod kątem ich ewentualnego wpływu na naruszenie wspólnotowej zasady równego traktowania, w szczególności w zakresie warunków realizacji świadczeń, tj. wskazania podmiotów realizujących świadczenia rodzinne (rozdział 4 projektu), postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych (rozdział 5 projektu) oraz finansowania świadczeń rodzinnych (rozdział 6 projektu). W powyższym kontekście należy stwierdzić, iż przedłożony projekt ustawy przewiduje, iż docelowo wszystkie zadania z zakresu świadczeń rodzinnych realizowane będą przez samorząd gminny oraz w pewnym zakresie przez samorząd wojewódzki, jako zadania z zakresu administracji rządowej. Samorząd województwa będzie instytucją właściwą i wydającą decyzje w związku z udziałem Polski w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, tj. będzie odpowiedzialny za realizowanie zasady braku dyskryminacji obywateli państw członkowskich w uzyskiwaniu świadczeń rodzinnych, od dnia przystąpienia Polski do Unii Europejskiej (art. 21 projektu ustawy). Organem koordynującym systemy zabezpieczenia społecznego, tj. instytucją łącznikową w zakresie świadczeń rodzinnych objętych przepisami wspólnotowymi, będzie natomiast minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego (art. 22 projektu ustawy). Ponadto, należy zauważyć, iż projekt został oparty o podstawowe zasady wspólnotowego systemu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. W szczególności, zgodnie z brzmieniem art. 10 ust. 6 projektu, obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej do okresu zatrudnienia wymaganego do nabycia prawa do zasiłku rodzinnego zalicza się okres zatrudnienia na terytorium Wspólnoty. Ostateczna ocena zgodności ww. rozwiązań z wymogami *acquis* uzależniona jest jednak od oceny brzmienia rozporządzeń

dotyczących m.in. rodzajów dokumentów i wzorów formularzy stosowanych przy realizacji zadań dotyczących koordynacji w zakresie świadczeń rodzinnych oraz sposobów oraz trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych, których wydanie przewiduje projekt ustawy w art. 23 ust. 5. W szczególności zaś zależeć będzie od zapewnienia przez projektodawcę przyjmowania dokumentów wydawanych przez organy państw członkowskich Unii Europejskiej przez organy właściwe w postępowaniu o przyznanie świadczeń rodzinnych.

- VI. Przedstawiony projekt ustawy o świadczeniach rodzinnych nie wprowadza zatem regulacji naruszających wspólnotową zasadę równego traktowania w zakresie dostępu wszystkich przebywających na terytorium Polski obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej oraz Europejskiego Obszaru Gospodarczego do uprawnień związanych ze świadczeniami rodzinnymi.
- VII. W konkluzji pozwalam sobie stwierdzić, iż przedstawiony projekt ustawy o świadczeniach rodzinnych jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem.

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Jerzy Hausner

Minister Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia 2003 r.

w sprawie trybu i sposobu finansowania wydatków na świadczenia rodzinne

Na podstawie art. 33 ust. 3. ustawy z dnia 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. Nr, poz.) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie reguluje:

- 1) tryb przekazywania środków finansowych na wypłaty świadczeń rodzinnych podmiotom realizującym świadczenia,
- 2) sposób sporządzania sprawozdań rzeczowo – finansowych o zadaniach zrealizowanych ze środków budżetu państwa, uwzględniając w szczególności terminy i sposoby ich przedstawiania oraz wzory tych sprawozdań.

§ 2.

Środki budżetowe na świadczenia rodzinne obejmują:

- 1) środki na wypłatę świadczeń rodzinnych: zasiłków rodzinnych z dodatkami i świadczeń opiekuńczych (zasiłków pielęgnacyjnych i świadczeń pielęgnacyjnych),
- 2) środki na pokrycie kosztów składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe osób otrzymujących świadczenie pielęgnacyjne na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- 3) środki na pokrycie kosztów składek na ubezpieczenie zdrowotne:
 - osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne,
 - osób pobierających dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania,
- 4) środki na pokrycie kosztów ustalania uprawnień i wypłat świadczeń rodzinnych, kosztów ustalania uprawnień i kosztów opłacania składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz składek na ubezpieczenie zdrowotne, a także kosztów dochodzenia nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych ponoszonych przez dysponentów wymienionych w § 2 oraz § 9 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 2. pkt 1.

§ 3.

1. Środkami budżetowymi na świadczenia rodzinne dysponują wojewodowie z zastrzeżeniem § 9.
2. Dysponenci, o których mowa w ust. 1, ustanawiają dysponentów drugiego stopnia, którymi są organy wykonawcze gminy: wójt, burmistrz lub prezydent miasta.

§ 4.

1. Wojewodowie są dysponentami środków budżetowych na pokrycie ponoszonych przez jednostki samorządu terytorialnego kosztów ustalania uprawnień i wypłat świadczeń rodzinnych, kosztów ustalania uprawnień i kosztów opłacania składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz składek na ubezpieczenie zdrowotne, a także kosztów dochodzenia nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych – w ramach dotacji celowej na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.
2. Środki na pokrycie kosztów, o których mowa w ust. 1, wojewodowie rozdysponowują proporcjonalnie do liczby przyznanych i wypłaconych świadczeń rodzinnych (zasiłków rodzinnych, zasiłków pielęgnacyjnych i świadczeń pielęgnacyjnych).

§ 5.

Minister właściwy do spraw finansów publicznych przekazuje dysponentom głównym środki budżetowe na świadczenia rodzinne w terminach zapewniających bieżącą wypłatę zasiłków z zastrzeżeniem § 10.

§ 6.

Wojewodowie przekazują właściwym organom środki wymienione w § 3 – w formie dotacji celowej na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej – w terminach zapewniających bieżącą wypłatę świadczeń rodzinnych oraz terminowe opłacenie składek.

§ 7.

1. Właściwy organ (wójt, burmistrz lub prezydent miasta) składa wojewodzie raz na kwartał, w terminie do 15 dnia miesiąca poprzedzającego dany kwartał, informację o planowanej na okres tego kwartału liczbie świadczeń rodzinnych, z uwzględnieniem decyzji, o których mowa w art. 21 ustawy o świadczeniach rodzinnych, sporządzoną według wzoru określonego w załączniku nr 1 do rozporządzenia, z zastrzeżeniem § 11.
2. Na podstawie informacji, o której mowa w ust. 1, wojewoda – w ramach planowanej dotacji – ustala i przekazuje środki budżetowe na realizację zleconego zadania właściwym organom z uwzględnieniem zmian wysokości świadczeń rodzinnych w wyniku ich weryfikacji oraz zmian liczby świadczeń rodzinnych.
3. Właściwy organ (wójt, burmistrz lub prezydent miasta) prowadzi bieżącą ewidencję wypłacanych świadczeń rodzinnych oraz opłaconych składek.

§ 8.

1. Właściwy organ (wójt, burmistrz lub prezydent miasta) przedstawia wojewodzie kwartalną informację o wykorzystaniu dotacji, w terminie do 15 dnia miesiąca następującego po upływie danego kwartału, według wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do rozporządzenia.
2. Różnicę między łączną sumą wydatków na wypłacone świadczenia rodzinne a otrzymaną dotacją wojewodowie uwzględniają przy przekazywaniu właściwym organom środków na następny kwartał danego roku budżetowego.
3. Właściwe organy (wójt, burmistrz lub prezydent miasta) rozliczają i zwracają niewykorzystaną w roku budżetowym dotację na wypłatę środków określonych w § 3 w terminie określonym w § 20 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 grudnia 2000 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa i szczegółowych zasad obsługi rachunków bankowych budżetu państwa oraz zakresu i terminów sporządzania przez Narodowy Bank Polski informacji i sprawozdań z wykonania budżetu państwa w ramach obsługi bankowej budżetu państwa (Dz. U. Nr 122, poz. 1335).

4. Wojewodowie przekazują ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego zbiorczą informację o wykorzystaniu dotacji, w terminie do 25 dnia miesiąca następującego po upływie danego kwartału.
5. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego przekazuje ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych zbiorcze zestawienie informacji o wykorzystaniu dotacji według województw, w terminie do 10 dnia drugiego miesiąca następującego po upływie danego kwartału.

§ 9.

1. W okresie zasiłkowym od 1 września 2003 roku do 31 sierpnia 2004 roku środkami budżetowymi na świadczenia rodzinne dysponują:
 - 1) Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – w zakresie dotyczącym osób podlegających ubezpieczeniu społecznemu rolników oraz osób pobierających emerytury lub renty wypłacane przez Kasę,
 - 2) Zakład Ubezpieczeń Społecznych - w zakresie dotyczącym:
 - a) zatrudnionych u pracodawców zatrudniających co najmniej 5 pracowników:
 - osób podlegających ubezpieczeniom społecznym pracowników oraz
 - osób wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy agencyjnej,
 - b) innych osób podlegających ubezpieczeniom społecznym nie będących rolnikami, w tym żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy podlegających obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym,
 - c) osób pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych,
 - 3) Ministerstwo Obrony Narodowej – w zakresie dotyczącym:
 - a) żołnierzy zawodowych nie podlegających obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym,
 - b) pozostałych żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową,
 - c) osób odbywających służbę zastępczą w jednostkach budżetowych Ministerstwa Obrony Narodowej oraz
 - d) osób pobierających emerytury i renty wypłacane przez wojskowe organy emerytalne,
 - 4) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji – w zakresie dotyczącym:
 - a) nie podlegających obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym:
 - funkcjonariuszy Policji,
 - funkcjonariuszy Straży Granicznej,
 - funkcjonariuszy Biura Ochrony Rządu,
 - żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową i osób odbywających służbę zastępczą w jednostkach budżetowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji,
 - funkcjonariuszy Komendy Głównej i jednostek centralnych Państwowej Straży Pożarnej,
 - b) osób pobierających emerytury i renty wypłacane przez właściwy organ emerytalny Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji,
 - 5) Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego – w zakresie dotyczącym funkcjonariuszy tej Agencji nie podlegających obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym,
 - 6) Agencja Wywiadu – w zakresie dotyczącym funkcjonariuszy tej Agencji nie podlegających obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym,
 - 7) Ministerstwo Sprawiedliwości - w zakresie dotyczącym:
 - a) funkcjonariuszy Służby Więziennej nie podlegających obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz osób pobierających emerytury i renty, wypłacane przez właściwy dla tych funkcjonariuszy organ emerytalny,

- b) sędziów i prokuratorów oraz sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku pobierających uposażenie oraz członków ich rodzin pobierających uposażenia rodzinne, wypłacane przez właściwe jednostki organizacyjne Ministerstwa Sprawiedliwości,
- 8) Sąd Najwyższy, Naczelny Sąd Administracyjny, Trybunał Konstytucyjny, Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu oraz sądy powszechne – w zakresie dotyczącym sędziów i prokuratorów oraz sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku pobierających uposażenie oraz członków ich rodzin pobierających uposażenia rodzinne, wypłacane przez właściwe jednostki organizacyjne Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, Trybunału Konstytucyjnego, Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu oraz sądów powszechnych,
- 9) wojewodowie – w pozostałych przypadkach.
2. W okresach zasiłkowych od dnia 1 września 2004 r. do dnia 31 sierpnia 2005 r. oraz od dnia 1 września 2005 r. do dnia 31 sierpnia 2006 r. środkami budżetowymi na świadczenia rodzinne dysponują:
- 1) Zakład Ubezpieczeń Społecznych – w zakresie dotyczącym zatrudnionych u pracodawców zatrudniających co najmniej 20 pracowników:
 - osób podlegających ubezpieczeniom społecznym pracowników oraz
 - osób wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy agencyjnej,
 - 2) wojewodowie – w pozostałych przypadkach.
3. Dysponenci wymienieni w ust. 1 pkt 1–8 oraz ust. 2 pkt 1 mogą ustanowić dysponentów drugiego i trzeciego stopnia spośród jednostek organizacyjnych im podległych.
4. Kwartalną informację, według wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do rozporządzenia sporządzają i przekazują ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych oraz ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego w terminie do 10 dnia drugiego miesiąca następującego po upływie danego kwartału dysponenci wymienieni w ust. 1 pkt 1–8 oraz ust. 2 pkt 1.

§ 10.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłaca świadczenia rodzinne z zaliczeniem na poczet należnych składek na ubezpieczenie społeczne i otrzymuje środki, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1, w miesiącu, w którym następuje rozliczenie składek.

§ 11.

W okresie od wrześniu 2003 roku do końca 2006 r.:

- 1) właściwe organy (wójt, burmistrz lub prezydent miasta) przedkładają wojewodom informacje o planowanej na dany miesiąc liczbie świadczeń rodzinnych, w terminie do 15 dnia poprzedniego miesiąca,
- 2) wojewodowie – na podstawie informacji, o której mowa w pkt 1, ustalają i przekazują właściwym organom (wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta) środki na realizację zleconego zadania.

§ 12.

1. Podmioty prowadzące postępowanie w sprawie nienależnie pobranych zasiłków rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych oraz świadczeń rodzinnych dotyczące osób, o których mowa w art. 51 ust. 2 pkt 1 przekazują dokumentację dotyczącą prowadzonych postępowań z dniem 1 września 2004 r. właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania osoby pobierającej świadczenia organowi (wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta).

2. Dokumentację dotyczącą prowadzonych postępowań w przypadkach innych niż wymienione w ust. 1 podmioty prowadzące postępowanie w sprawie nienależnie pobranych zasiłków rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych oraz świadczeń rodzinnych przekazują organowi właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania osoby pobierającej świadczenia (wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta z dniem 1 września 2006 r.

§ 13.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Załącznik nr 1

**do rozporządzenia Rady Ministrów
w sprawie trybu i sposobu finansowania wydatków na świadczenia rodzinne**

Pieczęć jednostki
sporządzającej informację

INFORMACJA

o planowanych świadczeniach rodzinnych

na okres

Lp.	Wyszczególnienie	Przeciętna miesięczna		
		liczba świadczeń	wysokość świadczenia w zł	kwota dotacji
1	2	5	6	7
1.1.	Zasiłki rodzinne			
1.2.	dotatki z tytułu: urodzenie dziecka			
1.3.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego			
1.4.	utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych przez osobę samotnie wychowującą dziecko w wieku do lat 7			
1.5.	samotnego wychowywania dziecka			
1.6.	kształcenia i rehabilitacji niepełnosprawnego dziecka			
1.6.1.	kształcenia i rehabilitacji niepełnosprawnego dziecka do 5 roku życia			
1.6.2.	kształcenia i rehabilitacji niepełnosprawnego dziecka powyżej 5 roku życia			
1.7.	rozpoczęcia roku szkolnego			
1.8.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania			
2.1.	zasiłek pielęgnacyjny			
2.2.	świadczenie pielęgnacyjne			
3	składki emerytalno-rentowe			
4	składki zdrowotne			

5	koszty ustalania uprawnień, wypłat i inne koszty związane z realizacją świadczeń rodzinnych			
4	Łącznie kwota dotacji			

Sporządził:

.....
(imię i nazwisko)

..... dnia

.....
(kierownik jednostki
sporządzającej informację)

**do rozporządzenia Rady Ministrów
w sprawie trybu i sposobu finansowania wydatków na świadczenia rodzinne**

Pieczęć jednostki
sporządzającej informację

**INFORMACJA
O LICZBIE I KWOTACH WYPŁACONYCH ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH**

za okres od 20.... r. do 20.... r.

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka miary	Wykonanie			
			miesiąc	miesiąc	miesiąc	Narasta- jąco od początku roku
1	2	3	4	5	6	7
1	Suma wypłaconych zasiłków rodzinnych z dodatkami w tym:	zł				
1.1.	zasiłki rodzinne bez dodatków	zł				
	dodatki z tytułu:					
1.2.	urodzenie dziecka	zł				
1.3.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	zł				
1.4.	utruty prawa do zasiłku dla bezrobotnych przez osobę samotnie wychowującą dziecko w wieku do lat 7	zł				
1.5.	samotnego wychowywania dziecka	zł				
1.6.	kształcenia i rehabilitacji niepełnosprawnego dziecka	zł				
1.7.	rozpoczęcia roku szkolnego	zł				
1.8.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	zł				
2	Suma wypłaconych świadczeń opiekuńczych, w tym:	zł				
2.1.	zasiłek pielęgnacyjny	zł				
2.2.	świadczenie pielęgnacyjne	zł				
3	Suma wydatków na świadczenia (1+2)	zł				
4	Suma opłaconych składek emerytalno-rentowych	zł				
5	Suma opłaconych składek zdrowotnych	zł				
6	Łącznie suma wydatków na świadczenia i składki (3+4+5)	zł				

1	2	3	4	5	6	7
7	Dotacja otrzymana na wypłatę świadczeń rodzinnych i składek	zł				
8	Różnica [7-6]	zł				
9	Liczba wypłaconych zasiłków rodzinnych	liczba świadczeń				
9.1.	Liczba wypłaconych dodatków z tytułu: urodzenie dziecka	liczba świadczeń				
9.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	liczba świadczeń				
9.3.	utruty prawa do zasiłku dla bezrobotnych przez osobę samotnie wychowującą dziecko w wieku do lat 7	liczba świadczeń				
9.4.	samotnego wychowywania dziecka	liczba świadczeń				
9.5.	kształcenia i rehabilitacji niepełnosprawnego dziecka	liczba świadczeń				
9.6.	rozpoczęcia roku szkolnego	liczba świadczeń				
9.7.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	liczba świadczeń				
10.	Liczba wypłaconych zasiłków pielęgnacyjnych	liczba świadczeń				
11.	Liczba wypłaconych świadczeń pielęgnacyjnych	liczba świadczeń				
12.	Liczba opłaconych składek emerytalno-rentowych	liczba składek				
13.	Liczba opłaconych składek zdrowotnych	liczba składek				
14.	Liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne	rodziny				
15.	Liczba rodzin otrzymujących świadczenia opiekuńcze	rodziny				

Sporządził

.....
(imię i nazwisko)

.....
(pieczęć i podpis
kierownika jednostki
organizacyjnej
sporządzającej
informację)

..... dnia

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie dyspozycji zawartej w art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. Nr, poz.) i ustanawia szczegółowe zasady przekazywania i rozliczania środków budżetowych przeznaczonych na świadczenia rodzinne, uwzględniając przepisy ustawy o finansach publicznych. Projektowane rozporządzenie zastępuje dotychczas istniejące rozporządzenie regulujące ten sam obszar zagadnień, dostosowując uregulowania do nowej ustawy i ma na celu ustalenie sprawnej procedury finansowania świadczeń rodzinnych w okresie przejściowym (do 31 sierpnia 2006 r.) i w systemie docelowym, w tym także zakres informacji przekazywanych przez podmioty uczestniczące w realizacji świadczeń, umożliwiając planowanie wydatków w tym zakresie.

§ 1 projektu zawiera postanowienia porządkujące, umiejscawiając finansowanie świadczeń rodzinnych w ramach uregulowań prawnych finansów publicznych.

§ 2 określa zakres środków budżetowych przeznaczonych na realizację świadczeń rodzinnych oraz na pokrycie składek na ubezpieczenia emerytalno-rentowe i zdrowotne wynikających z ustawy, a także na pokrycie kosztów obsługi świadczeń rodzinnych.

§ 3 projektu rozporządzenia wskazuje docelowych dysponentów pierwszego szczebla – są nimi wojewodowie. Dysponentami drugiego szczebla są organy bezpośrednio realizujące świadczenia – „organy właściwe” wg definicji ustawowej, czyli wójt, burmistrz lub prezydent miasta.

§ 4 stanowi, że środki na koszty realizacji świadczeń dzielone są proporcjonalnie do liczby świadczeń.

§§ 5 – 8 zawierają harmonogram składania informacji o zapotrzebowaniu na środki finansowe i przekazywania środków dysponentom. Wyjątek od tych zasad zawarty jest w § 10 i dotyczy ZUS, który rozlicza się ze środków finansowych na świadczenia rodzinne łącznie z rozliczeniem składek na ubezpieczenia społeczne.

§ 9 wymienia dysponentów środków w okresie przejściowym do 31 sierpnia 2006 roku – są to podmioty dotychczas realizujące świadczenia.

§ 11 stanowi, że w okresie przejściowym informację o środkach planowanych na świadczenia rodzinne i przekazywanie tych środków następować będzie w cyklu miesięcznym.

§ 12 ustala terminy przekazywania dokumentacji, o której mowa w art. 66 ustawy o świadczeniach rodzinnych

Ocena przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych wynikających z projektu rozporządzenia

1. Podmioty objęte rozporządzeniem

Uregulowania rozporządzenia dotyczą:

- a) wojewodów i organów gmin (wójtów, burmistrzów, prezydentów),
- b) w okresie przejściowym ponadto rozporządzenie odnosi się do podmiotów realizujących świadczenia rodzinne na podstawie wcześniejszych uregulowań, wymienionych w § 9 rozporządzenia.

2. Wpływ rozporządzenia na finanse publiczne, rynek pracy i rozwój regionalny.

Wprowadzenie rozporządzenia w życie nie wywoła samoistnych skutków finansowych dla budżetu państwa, nie wpłynie na rynek pracy i rozwój regionalny, nie wpłynie na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

**z dnia
w sprawie sposobu i trybu ustalania uprawnień do świadczeń rodzinnych**

Na podstawie art. 23 ust. 5 ustawy z dnia o świadczeniach rodzinnych
(Dz.U. Nr ... poz. ..) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa:

- 1) sposób i tryb postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych,
- 2) sposób i tryb postępowania w sprawach wstrzymywania lub zawieszania wypłaty tych świadczeń,
- 3) sposób obliczania dochodu uprawniającego do świadczeń rodzinnych,
- 4) wzory:
 - a) wniosków o ustalenie uprawnień do świadczeń rodzinnych,
 - b) zaświadczenia z urzędu skarbowego o dochodzie osób podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach ogólnych,
 - c) oświadczeń o dochodach rodziny, w tym oświadczenia osób rozliczających się na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne.
- 5) inne oświadczenia i dowody niezbędne do ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych.

§ 2.

1. Ustala się wzór wniosku o ustalenie uprawnień do zasiłku rodzinnego oraz do dodatków do tego zasiłku, stanowiący załącznik nr 1 do rozporządzenia.
2. Wypłata zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego następuje na podstawie wniosku, o którym mowa w ust. 1, zaświadczeń, oświadczeń i innych dowodów.
3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się odpowiednio:
 - 1) zaświadczenie z urzędu skarbowego o dochodzie osób podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach ogólnych;
 - 2) oświadczenie o dochodach rodziny, w tym oświadczenia osób rozliczających się na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne;

- 3) odpis skrócony aktu urodzenia dziecka;
 - 4) zaświadczenie ze szkoły lub szkoły wyższej potwierdzające fakt nauki dziecka;
 - 5) orzeczenie o niepełnosprawności, orzeczenie o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności;
 - 6) odpis skrócony aktu zgonu rodziców lub ugoda sądowa albo wyrok sądu rodzinnego ustalający alimenty;
 - 7) zaświadczenie sądu rodzinnego lub ośrodka adopcyjno-opiekuńczego o prowadzonym postępowaniu sądowym w sprawie o przysposobienie dziecka;
 - 8) prawomocny wyrok sądu ustalający przysposobienie;
 - 9) zaświadczenie pracodawcy o terminie i okresie, na jaki udzielony został urlop wychowawczy;
 - 10) świadectwa pracy dokumentujące fakt pozostawania w zatrudnieniu bezpośrednio przed uzyskaniem prawa do urlopu, przez okres nie krótszy niż 12 miesięcy;
 - 11) zaświadczenie z urzędu pracy o zarejestrowaniu jako osoby poszukującej pracy;
 - 12) zaświadczenie z urzędu pracy o utracie prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania;
 - 13) zaświadczenie z instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie, w której dziecko aktualnie przebywa o wysokości ponoszonej odpłatności;
 - 14) zaświadczenie o zamieszkiwaniu w bursie lub internacie lub oświadczenie osoby wynajmującej lokal uczniowi, który podjął naukę poza miejscem zamieszkania.
4. Samotne wychowywanie dziecka dokumentuje się jednym z następujących dokumentów:
- 1) oświadczeniem o nie zawarciu związku małżeńskiego,
 - 2) odpisem skróconym aktu zgonu małżonka,
 - 3) prawomocnym wyrokiem orzekającym rozwód,
 - 4) prawomocnym wyrokiem orzekającym separację
5. W przypadku podjęcia zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej osoba pobierająca dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych niezwłocznie przedstawia płatnikowi świadczeń dokument to potwierdzający.
6. W przypadku wniosku o przywrócenie prawa do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych, do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się:
- 1) zaświadczenie z urzędu pracy potwierdzające nie nabycie prawa do zasiłku dla bezrobotnych,
 - 2) świadectwo pracy potwierdzające, że przyczyna utraty pracy nie leżała po stronie pracownika.

§ 3.

1. Dochody rodziny wnioskodawca jest zobowiązany wykazać w oświadczeniu o dochodzie rodziny osoby ubiegającej się o przyznanie świadczeń rodzinnych, stanowiącym załącznik nr 4 do rozporządzenia.
2. Oświadczenie o dochodach, stanowiące załącznik nr 4 do rozporządzenia, należy dołączyć do wniosków o zasiłek rodzinny, zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne.

§ 4.

Dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach ogólnych, uzyskane w ostatnim roku podatkowym, dokumentuje się zaświadczeniem właściwego urzędu skarbowego.

§ 5.

1. Prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej, opodatkowanej na zasadach określonych w przepisach o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, dokumentuje się oświadczeniem zawierającym datę rozpoczęcia tej działalności oraz wysokość przychodu po odliczeniu należnych składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne oraz zapłaconego podatku.

§ 6.

1. Dochody niepodlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych, uzyskane w ostatnim roku podatkowym, o których mowa w art. 3 pkt 1 lit. c ustawy z dnia ... o świadczeniach rodzinnych, zwanej dalej „ustawą”, dokumentuje się zaświadczeniem podmiotu wypłacającego dany dochód, zwanego dalej "płatnikiem dochodu", z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Dochody z tytułu wynajmu pokoi gościnnych w budynkach mieszkalnych położonych na terenach wiejskich w gospodarstwie rolnym, osobom przebywającym na wypoczynku oraz uzyskane z tytułu wyżywienia tych osób, dokumentuje się oświadczeniem osoby uzyskującej dochód.

§ 7.

Utratę dochodu, o którym mowa w art. 5 ust. 4, 5, 6 ustawy, dokumentuje się zaświadczeniem płatnika dochodu albo innym dokumentem potwierdzającym datę utraty źródła dochodu, a w razie zaprzestania prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej - zaświadczeniem właściwego urzędu skarbowego, zawierającym datę utraty źródła dochodu i wysokość dochodu osiągniętego z tego źródła w roku kalendarzowym, z którego ustala się dochód.

§ 8.

Wielkość gospodarstwa rolnego wyrażoną w hektarach przeliczeniowych ogólnej powierzchni dokumentuje się zaświadczeniem gminy albo aktualnym nakazem płatniczym.

§ 9.

Wysokość świadczonych alimentów dokumentuje się prawomocnym wyrokiem lub ugodą sądową oraz przekazami lub przelewami pieniężnymi dotyczącymi tych alimentów.

§ 10.

Wysokość otrzymywanych alimentów dokumentuje się prawomocnym wyrokiem lub ugodą sądową, a w razie otrzymywania alimentów w kwocie niższej niż ustalona w prawomocnym wyroku lub w ugodzie przekazami lub przelewami pieniężnymi dotyczącymi tych alimentów.

§ 11.

1. Pobyt oraz ponoszenie lub nie ponoszenie odpłatności za pobyt członka rodziny w instytucji, o której mowa w art. 5 ust. 7, 8, 9 ustawy o świadczeniach rodzinnych, dokumentuje się zaświadczeniem wydanym przez tą instytucję.
2. Wysokość ponoszonej opłaty, o której mowa w ust. 1, dokumentuje się rachunkiem.

§ 12.

1. Ustala się wzór wniosku o ustalenie uprawnień do zasiłku pielęgnacyjnego, stanowiący załącznik nr 2 do rozporządzenia.
2. Wypłata zasiłku pielęgnacyjnego następuje na podstawie wniosku, o którym mowa w ust.1.
3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się:
 - 1) orzeczenie o niepełnosprawności dziecka do lat 16,
 - 2) orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 lat,
 - 3) orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 lat, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

§ 13.

1. Ustala się wzór wniosku o ustalenie uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego, stanowiący załącznik nr 3 do rozporządzenia.
2. Wypłata świadczenia następuje na podstawie wniosku, o którym mowa w ust. 1.
3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się:
 - 1) orzeczenie o niepełnosprawności dziecka do lat 16 lub orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności osoby w wieku powyżej 16 lat;
 - 2) kopię przyjętego przez sąd wniosku o przysposobienie dziecka;
 - 3) prawomocny wyrok sądu ustalający przysposobienie.

§ 14.

Jeżeli nastąpiła zmiana płatnika świadczeń rodzinnych w trakcie okresu zasiłkowego, przyznanie świadczeń rodzinnych następuje na podstawie nowego wniosku o świadczenie rodzinne oraz pozostałych dokumentów, niezbędnych do przyznania świadczeń.

§ 15.

Płatnik świadczeń rodzinnych informuje uprawnionego o wstrzymaniu i przyczynach wstrzymania wypłaty świadczeń rodzinnych.

§ 16.

1. Zestawienia wypłaconych świadczeń rodzinnych dokonuje się na podstawie listy płatniczej, której wzór stanowi załącznik nr 5 do rozporządzenia, albo listy wypłat wynagrodzeń, albo księgi wypłat świadczeń w odniesieniu do emerytów i rencistów.
2. Ewidencję wypłat prowadzi się w karcie wypłat, której wzór stanowi załącznik nr 6 do rozporządzenia. Ewidencja ta może być prowadzona również w formie zapisu elektronicznego.
3. Jeżeli w trakcie okresu zasiłkowego nie zachodzą zmiany w liczbie świadczeń rodzinnych oraz w ich wysokości, w karcie wypłat może być ewidencjonowana tylko pierwsza wypłata dokonana za ten okres zasiłkowy.

§ 17.

Rozporządzenie wchodzi po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Załącznik nr 1

do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie sposobu i trybu ustalania uprawnień do świadczeń rodzinnych

WZÓR

WNIOSEK O USTALENIE UPRAWNIENÍ DO ZASIŁKU RODZINNEGO WRAZ Z DODATKAMI

Część I

Dane osobowe oraz wskazanie dodatków do zasiłku rodzinnego, o które wnioskodawca się ubiega.

Imię i nazwisko		
PESEL ^{*)}	NIP ^{**)}	
Data urodzenia (dd/mm/rr)	Stan cywilny	obywatelstwo
Adres zamieszkania		

Dane dzieci:

Lp.	Imię i nazwisko	Data urodzenia	PESEL
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			

^{*)} w przypadku braku wpisać nr paszportu

^{**)} w przypadku braku wpisać serię i numer dowodu osobistego

Wnoszę o przyznanie zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu:

- urodzenia dziecka;
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego;
- samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku do bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania;
- samotnego wychowywania dziecka;
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego;
- rozpoczęcia roku szkolnego;
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

Część II

Szczegółowe informacje służące ustaleniu prawa do zasiłku rodzinnego oraz do dodatków do zasiłku rodzinnego.

1. Czy wnioskodawca jest osobą pełnoletnią osobą uczącą się w szkole, nie pozostającą na utrzymaniu rodziców, w związku z ich śmiercią lub z zasądzeniem na jej rzecz alimentów?

- tak nie

2. Czy osoby, na które wnioskuję się o zasiłek rodzinny, w wieku powyżej 16 lat kształcą się w szkole lub w szkole wyższej?

- tak nie

Jeżeli tak - podać które:

.....
(imię i nazwisko)

.....
(imię i nazwisko)

.....
(imię i nazwisko)

.....
(imię i nazwisko)

3. Czy na któreś z dzieci wymienionych w części I pobierany jest walutowy dodatek rodzinny, przysługujący pracownikom polskich placówek dyplomatycznych?

tak nie

Jeżeli tak - podać, na które:

(imię i nazwisko)

.....
(imię i nazwisko)

.....
(imię i nazwisko)

4. Czy któreś z dzieci wymienionych w części I posiada orzeczenie o niepełnosprawności lub o znacznym albo umiarkowanym stopniu niepełnosprawności?

tak nie

Jeżeli tak, podać, które:

(imię i nazwisko)

.....
(imię i nazwisko)

5. Czy któreś z dzieci wymienionych w części I przebywa w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie, opiekę lub wychowanie lub przebywa w rodzinie zastępczej?

tak nie

Jeśli tak – podać, które:

(imię i nazwisko)

6. Czy któreś z dzieci wymienionych w części I pozostaje w związku małżeńskim?

tak nie

Jeśli tak – podać, które:

(imię i nazwisko)

7. Czy wnioskodawca pobiera rentę socjalną, rentę lub emeryturę, świadczenie pielęgnacyjne?

tak nie

Punkty 8 i 9 wypełnić w przypadku ubiegania się o dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych:

8. Czy wnioskodawca jest zarejestrowany w powiatowym urzędzie pracy jako osoba poszukująca pracy?

tak nie

9. Czy gwarantowany zasiłek okresowy lub dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych:

 nie był wykorzystywany był wykorzystywany w okresie od..... do.....

Punkty 10-14 wypełnić w przypadku ubiegania się o dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego:

10. Czy na któreś z wyżej wymienionych dzieci pobierany jest dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego przez innego członka rodziny?

 tak

Jeżeli tak – podać na które.....

(imię i nazwisko)

11. Czy urlop wychowawczy na któreś z wyżej wymienionych dzieci był wykorzystany

 tak

Jeżeli tak – podać na które i w jakim okresie

.....

.....

12. Czy wnioskodawca bezpośrednio przed uzyskaniem prawa do urlopu pozostawał w zatrudnieniu przez okres krótszy niż 12 miesięcy?

 tak nie

13. Czy wnioskodawca pobiera zasiłek macierzyński?

 tak nie

14. Czy dziecko, na które przyznano urlop wychowawczy przebywa w placówce zapewniającej opiekę całodobową przez co najmniej 5 dni w tygodniu, a także w żłobku, przedszkolu lub innej instytucji zapewniającej dzienną opiekę?

 tak nie

Oświadczam, że powyższe dane są prawdziwe i, że zapoznałem/am się z pouczeniem i zobowiązuje się niezwłocznie powiadomić płatnika zasiłku rodzinnego o każdej zmianie źródła dochodu, zmianie powierzchni gospodarstwa rolnego, liczbie członków rodziny oraz innych zmianach mających wpływ na prawo do zasiłku rodzinnego lub jego wysokość.

.....
(miejsowość, data)

.....
(podpis wnioskodawcy)

Załączniki zgodnie z pouczeniem:

- 1) oświadczenie o uzyskiwanym dochodzie rodziny
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)
- 6)

Część III

(wypełnia płatnik zasiłków)

Nazwa i adres płatnika składek	
NIP	REGON

Ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego na okres
od dnia r. do dnia r.

1. Roczne dochody zł.
2. Przeciętny miesięczny dochód zł.
3. Dochód z pierwszego miesiąca kalendarzowego: zł.
4. Miesięczny dochód z gospodarstwa rolnego zł.
5. Razem miesięczny dochód zł.
6. Liczba członków rodziny:.....
7. **Przeciętny miesięczny dochód na jedną osobę w rodzinie
wynosi: zł.**
8. Przyznano/ nie przyznano zasiłek rodzinny *)
9. Przyznano/ nie przyznano dodatki do zasiłku rodzinnego w łącznej wysokości*)
..... zł, w szczególności:

Lp.	Imię i nazwisko	Kwota zasiłku rodzinnego	Dodatki do zasiłku rodzinnego

			Tytuł	Kwota
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
Razem kwota			-	

.....
(miejsowość, data)

.....
(podpis)

*) Niepotrzebne skreślić.

Pouczenie

1. Zasiłek rodzinny przysługuje:

- rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka,
- osobie pełnoletniej uczącej się w szkole, nie pozostającej na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub z zasądzeniem na jej rzecz alimentów,
- opiekunowi faktycznemu – osobie faktycznie opiekującej się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka.

w celu częściowego pokrycia wydatków na utrzymanie dzieci, jeśli odpowiadają niżej podanym warunkom.

2. Zasiłek rodzinny przysługuje:

- do ukończenia 16 roku życia,
- jeżeli kształci się w szkole - do czasu ukończenia nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia 21 roku życia
- jeżeli dziecko legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności i kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej - do ukończenia 24 roku życia.

3. Fakt uczęszczania dziecka do szkoły dokumentuje się zaświadczeniem.

4. Niepełnosprawność dokumentuje się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności lub innym dokumentem stwierdzającym niepełnosprawność.

- Umiarkowany stopień niepełnosprawności oznacza niepełnosprawność w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz całkowitą niezdolność do pracy orzeczoną na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz orzeczenie o zaliczeniu do II grupy inwalidów.
- Znaczny stopień niepełnosprawności oznacza niepełnosprawność w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób

niepełnosprawnych oraz całkowitą niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji orzeczoną na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych lub stałą albo długotrwałą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym i do samodzielnej egzystencji, orzeczoną na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników w celu uzyskania świadczeń określonych w tych przepisach oraz orzeczenie o zaliczeniu do I grupy inwalidów.

5. Zasiłek rodzinny nie przysługuje jeżeli dziecko:
 - pozostaje w związku małżeńskim,
 - przebywa w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie, opiekę lub wychowanie (domu pomocy społecznej, placówce opiekuńczo-wychowawczej, schronisku dla nieletnich, zakładzie poprawczym, areszcie śledczym, zakładzie karnym, zakładzie opiekuńczo-leczniczym, pielęgniarstwo-opiekuńczym, szkole wojskowej lub innej szkole zapewniającej nieodpłatnie pełne utrzymanie, w tym zakwaterowanie, wyżywienie i umundurowanie),
 - przebywa w rodzinie zastępczej.
6. Zasiłek rodzinny wypłaca się, poczynając od miesiąca kalendarzowego, w którym złożono kompletny wniosek. Na jednego członka rodziny wypłaca się tylko jeden zasiłek rodzinny.
7. Osoba uprawniona do zasiłku rodzinnego może, w zależności od sytuacji rodziny, występować z wnioskami o dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:
 - 1) urodzenia dziecka;
 - 2) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego;
 - 3) samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania;
 - 4) samotnego wychowywania dziecka;
 - 5) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego;
 - 6) rozpoczęcia roku szkolnego.
 - 7) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.
8. Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka przysługuje matce lub ojcu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka.

Dodatek do zasiłku rodzinnego przysługuje opiekunowi faktycznemu dziecka w wieku do ukończenia pierwszego roku życia, jeżeli zasiłek nie został już przyznany rodzicom dziecka lub opiekunowi prawnemu.

W przypadku wystąpienia o przysposobienie więcej niż jednego dziecka podczas jednego porodu, dodatek do zasiłku rodzinnego przysługuje na każde dziecko.

W przypadku zbiegu prawa do dodatku z prawem do świadczenia z tytułu urodzenia dziecka finansowanego z budżetu państwa, przysługuje jedno świadczenie wybrane przez osobę uprawnioną.

9. Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi faktycznemu albo opiekunowi prawnemu, jeżeli dziecko pozostaje pod jego faktyczną opieką, uprawnionemu do urlopu, nie dłużej jednak niż przez okres:
 - 1) 24 miesiące kalendarzowych;

- 2) 36 miesięcy kalendarzowych, jeżeli sprawuje opiekę nad więcej niż jednym dzieckiem urodzonym podczas jednego porodu;
- 3) 72 miesięcy kalendarzowych, jeżeli sprawuje opiekę nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.

W przypadku równoczesnego korzystania z urlopu wychowawczego przez oboje rodziców lub opiekunów prawnych dziecka, przysługuje jeden dodatek.

Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego nie przysługuje, jeżeli wnioskodawca:

- 1) ma ustalone prawo do renty socjalnej, emerytury lub renty;
 - 2) bezpośrednio przed uzyskaniem prawa do urlopu pozostawał w zatrudnieniu przez okres krótszy niż 12 miesięcy;
 - 3) podjął zatrudnienie lub inną pracę zarobkową w okresie korzystania z urlopu wychowawczego;
 - 4) dziecko przebywa w placówce zapewniającej opiekę całodobową przez co najmniej 5 dni w tygodniu, a także w żłobku, przedszkolu lub innej instytucji zapewniającej dzienną opiekę lub wychowanie, lub w innych przypadkach zaprzestania sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem;
 - 5) w okresie urlopu wychowawczego korzysta z zasiłku macierzyńskiego.
10. Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych, na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania, przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi faktycznemu albo opiekunowi prawnemu, jeżeli dziecko pozostaje pod jego faktyczną opieką, łącznie przez okres 3 lat, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez dziecko 7 roku życia.
- W przypadku podjęcia zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego z tego tytułu ulega zawieszeniu od dnia podjęcia pracy. Przywrócenie prawa do dodatku może nastąpić w razie utraty pracy, jeżeli osoba ubiegająca się:

- 1) nie nabyła prawa do zasiłku dla bezrobotnych;
- 2) wystąpiła z wnioskiem o przywrócenie prawa nie później niż w terminie 14 dni od dnia ustania zatrudnienia;
- 3) nie zrezygnowała z pracy lub utrata zatrudnienia nie nastąpiła z przyczyn leżących po stronie pracownika.

Dodatek do zasiłku rodzinnego nie przysługuje osobie, która:

- 1) wniosek o przyznanie dodatku złożyła po upływie 30 dni od dnia ustania prawa do zasiłku dla bezrobotnych;
 - 2) nie jest zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako poszukująca pracy;
 - 3) ma ustalone prawo do renty socjalnej, emerytury lub renty albo świadczenia pielęgnacyjnego, o którym mowa w art. 17 Ustawy z dnia... o świadczeniach rodzinnych.
11. Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu albo opiekunowi prawnemu dziecka.

Dodatek ten przysługuje również pełnoletniej osobie uczącej się w szkole, nie pozostającej na utrzymaniu rodziców, w związku z ich śmiercią lub z zasądzeniem na jej rzecz alimentów.

W przypadku zbiegu prawa do dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka oraz dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych, przysługuje prawo do jednego wybranego dodatku.

Dodatek nie przysługuje, jeżeli dziecko lub pełnoletnia osoba ucząca się ma ustalone prawo do renty socjalnej lub renty.

12. Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi faktycznemu albo opiekunowi prawnemu, a także pełnoletniej osobie uczącej się w szkole, nie pozostającej na utrzymaniu rodziców, w związku z ich śmiercią lub z zasądzeniem na jej rzecz alimentów, na pokrycie zwiększonych wydatków związanych z rehabilitacją i kształceniem dziecka, w wieku :

- 1) do ukończenia 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności;
- 2) powyżej 16 roku życia do ukończenia 24 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.

13. Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi faktycznemu albo opiekunowi prawnemu oraz pełnoletniej osobie uczącej się w szkole, nie pozostającej na utrzymaniu rodziców, w związku z ich śmiercią lub z zasądzeniem na jej rzecz alimentów, na częściowe pokrycie wydatków związanych z rozpoczęciem w szkole nowego roku szkolnego.

Dodatek ten wypłaca się we wrześniu, jeden raz w roku.

14. Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi faktycznemu albo opiekunowi prawnemu dziecka oraz pełnoletniej osobie uczącej się w szkole, nie pozostającej na utrzymaniu rodziców, w związku z ich śmiercią lub z zasądzeniem na jej rzecz alimentów, na częściowe pokrycie wydatków związanych z koniecznością zapewnienia dziecku możliwości zamieszkania w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły.

Dodatek ten wypłaca się w okresie pobierania nauki, od września do czerwca.

15. Uprawniony jest obowiązany zawiadomić niezwłocznie płatnika świadczeń rodzinnych o okolicznościach powodujących ustanie prawa do tych świadczeń lub mających wpływ na ich wysokość.
16. Osoba, która pobierała nienależnie świadczenia rodzinne jest obowiązana do ich zwrotu, na żądanie organu wypłacającego, wraz z odsetkami.
17. Uprawnienia do zasiłków rodzinnych ustalają oraz zasiłki te wypłacają wójt, burmistrz lub prezydent właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny, a w okresach przejściowych:

- od dnia 1 września 2003 r. do dnia 31 sierpnia 2004 r.:

- 1) zasiłek rodziny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego - wójt, burmistrz lub prezydent właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny:
 - a) osobom bezrobotnym oraz osobom pobierającym zasiłek przedemerytalny lub świadczenie przedemerytalne,

- b) osobom, którym przed dniem wejścia w życie ustawy, zasiłki rodzinne, pielęgnacyjne przyznawały i wypłacały ośrodki pomocy społecznej,
 - c) osobom ubiegającym się o dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka oraz samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych,
 - d) osobom zatrudnionym lub wykonującym pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy agencyjnej u pracodawcy zatrudniającego nie więcej niż 4 pracowników lub osób wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy agencyjnej,
 - e) osobom, którym wypłacane są za okres po ustaniu zatrudnienia zasiłki z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa,
 - f) posłom i senatorom,
 - g) innym osobom, którym świadczeń nie realizują podmioty wymienione w pkt 2;
- 2) zasiłek rodzinny oraz dodatki z tytułu urodzenia dziecka, rozpoczęcia roku szkolnego oraz podjęcia nauki poza miejscem zamieszkania:
- a) pracodawcy zatrudniający co najmniej 5 pracowników lub osoby wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy agencyjnej – swoim pracownikom w czasie trwania ich zatrudnienia oraz osobom wykonującym pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy agencyjnej,
 - b) właściwe jednostki organizacyjne podległe Ministrowi Obrony Narodowej, ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, Szefowi Agencji Wywiadu, Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Ministrowi Sprawiedliwości – żołnierzom lub funkcjonariuszom tych służb,
 - c) Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – osobom podlegającym ubezpieczeniu społecznemu rolników,
 - d) Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ubezpieczonym innym niż wymienieni w lit. a-c:
 - osobom prowadzącym pozarolniczą działalność i osobom z nimi współpracującym oraz duchownym,
 - osobom, którym wypłaca emeryturę lub rentę albo rentę rodziną;
 - e) rolnicze spółdzielnie produkcyjne – członkom i pracownikom, jeżeli są zobowiązani do wypłaty świadczeń rodzinnych pracownikom,
 - f) jednostki, które zawarły umowę agencyjną lub umowę zlecenia, jeżeli są zobowiązani do wypłaty świadczeń rodzinnych pracownikom,
 - g) właściwe organy emerytalne lub rentowe osobom którym wypłacają emerytury lub renty.
 - od dnia 1 września 2004 r. do dnia 31 sierpnia 2006 r.:
- 1) zasiłek rodziny oraz dodatki – wójt, burmistrz lub prezydent właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny,

2) zasiłek rodziny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego oraz podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania – pracodawcy zatrudniający co najmniej 20 pracowników lub osoby wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy agencyjnej – swoim pracownikom w czasie trwania ich zatrudnienia oraz osobom wykonującym pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy agencyjnej.

18. W wykazie dochodów należy uwzględnić dochody członków rodziny (uprawnionego, jego małżonka i dzieci) pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym, osiągnięte w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, oraz dochody ze źródeł uzyskanych po zakończeniu tego roku.

Za dochód uważa się, po odliczeniu kwot alimentów świadczonych na rzecz innych osób:

- a) przychody podlegające opodatkowaniu na zasadach ogólnych na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, pomniejszone o koszty uzyskania przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych oraz zapłacone składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne,
- b) przychody (dochody) podlegające opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, pomniejszone o podatek i zapłacone składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne,
- c) dochody nie podlegające opodatkowaniu na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych:
 - renty określone w przepisach o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin,
 - renty wypłacone osobom represjonowanym i członkom ich rodzin, przyznane na zasadach określonych w przepisach o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin,
 - świadczenia pieniężne oraz ryczałt energetyczny określone w przepisach o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych,
 - dodatek kombatancki, ryczałt energetyczny, dodatek kompensacyjny, określone w przepisach o kombatanckich oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego,
 - świadczenie pieniężne, określone w przepisach o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę Niemiecką lub Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich,
 - emerytury i renty otrzymywane przez osoby, które utraciły wzrok w wyniku działań wojennych w latach 1939-1945 lub eksplozji pozostałych po tej wojnie niewypałów i niewybuchów,
 - renty inwalidzkie z tytułu inwalidztwa wojennego, kwoty zaopatrzenia otrzymywane przez ofiary wojny oraz członków ich rodzin, renty wypadkowe osób, których inwalidztwo powstało w związku z przymusowym pobytem na robotach w III Rzeszy Niemieckiej w latach 1939-1945, otrzymywane z zagranicy,
 - renty socjalne lub zasiłki stałe wyrównawcze określone w przepisach o pomocy społecznej,
 - zasiłki chorobowe określone w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników,

- środki bezzwrotnej pomocy zagranicznej otrzymywane od rządów państw obcych, organizacji międzynarodowych lub międzynarodowych instytucji finansowych, pochodzące ze środków bezzwrotnej pomocy przyznanych na podstawie jednostronnej deklaracji lub umów zawartych z tymi państwami, organizacjami lub instytucjami przez Radę Ministrów, właściwego ministra lub agencje rządowe w tym również w przypadkach, gdy przekazanie tych środków jest dokonywane za pośrednictwem podmiotu upoważnionego do rozdzielania środków bezzwrotnej pomocy zagranicznej na rzecz podmiotów, którym służyć ma ta pomoc,
- należności ze stosunku pracy lub stypendium osób fizycznych mających miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a przebywających czasowo za granicą - w wysokości odpowiadającej równowartości diet z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, określonych w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.),
- należności z innych tytułów niż stosunek pracy lub stypendium osób fizycznych mających miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przebywających czasowo za granicą i uzyskujących tam dochody, w wysokości odpowiadającej równowartości diet z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju określonych w ustawie Kodeks pracy,
- należności pieniężne wypłacone policjantom, żołnierzom, celnikom i pracownikom jednostek wojskowych i jednostek policyjnych użytych poza granicami państwa w celu udziału w konflikcie zbrojnym lub dla wzmocnienia sił państwa albo państw sojuszniczych, misji pokojowej, akcji zapobieżenia aktom terroryzmu lub ich skutkom, a także należności pieniężne wypłacone żołnierzom, policjantom, celnikom i pracownikom pełniącym funkcje obserwatorów w misjach pokojowych organizacji międzynarodowych i sił wielonarodowych,
- należności pieniężne ze stosunku służbowego otrzymywane w czasie służby kandydackiej przez funkcjonariuszy Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Granicznej i Biura Ochrony Rządu obliczonych za okres, w którym osoby te uzyskały dochód,
- wynagrodzenia członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych z tytułu użytkowania przez spółdzielnię wniesionych wkładów gruntowych,
- alimenty na dzieci zasądzone wyrokiem sądu lub ugodą sądową,
- stypendia określone w przepisach o systemie oświaty, o szkolnictwie wyższym oraz w przepisach o tytule i stopniach naukowych,
- kwoty diet nie opodatkowane podatkiem dochodowym od osób fizycznych oraz kwoty stanowiące zwrot kosztów, otrzymywane przez osoby wykonujące czynności związane z pełnieniem obowiązków społecznych i obywatelskich,
- należności pieniężne otrzymywane z tytułu wynajmu pokoi gościnnych w budynkach mieszkalnych położonych na terenach wiejskich w gospodarstwie rolnym, osobom przebywającym na wypoczynku oraz uzyskane z tytułu wyżywienia tych osób,
- dodatki za tajne nauczanie określone w ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. z 1997 r. Nr 56, poz. 357 z późn. zm.),
- uzyskane z działalności gospodarczej prowadzonej na podstawie zezwolenia na terenie specjalnej strefy ekonomicznej określonej w przepisach o specjalnych strefach ekonomicznych,
- ekwiwalenty pieniężne za deputaty węglowe określone w przepisach o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe”,

- ekwiwalenty z tytułu prawa do bezpłatnego węgla określone w przepisach o dostosowaniu górnictwa węgla kamiennego do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej oraz szczególnych uprawnieniach i zadaniach gmin górniczych,
 - świadczenia określone w przepisach o wykonywaniu mandatu posła i senatora,
 - z ha przeliczeniowego.
19. Dochody rodziny z roku kalendarzowego wymienione w pkt 15 podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych dokumentuje się zaświadczeniem właściwego urzędu skarbowego o dochodach uzyskanych w ostatnim roku podatkowym, podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach ogólnych oraz oświadczeniem o innych dochodach.
20. Dochody rodzin utrzymujących się z gospodarstwa rolnego oraz innych pozarolniczych źródeł sumuje się. Powierzchnię gospodarstwa dokumentuje się zaświadczeniem urzędu gminy lub aktualnym nakazem płatniczym.
21. Osoba prowadząca działalność pozarolniczą, opodatkowaną na zasadach określonych w przepisach o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, w celu udokumentowania dochodów powinna przedstawić oświadczenie o osiąganych przychodach, zawierające informacje o wysokości przychodu, wysokości zapłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne, wysokości i formie opłacanego podatku dochodowego oraz wysokości przychodu po odliczeniu zapłaconych składek i podatku.
22. W przypadku przebywania członka rodziny w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie i ponoszenia opłaty za ten pobyt, od dochodu rodziny odejmuje się kwotę ponoszonej opłaty. Ponoszenie odpłatności za pobyt w instytucjach zapewniających całodobowe utrzymanie, opiekę lub wychowanie dokumentuje się zaświadczeniem wydanym przez tą instytucję.
23. W przypadku uzyskania przez rodzinę nowego źródła dochodu, prawo do świadczeń rodzinnych na wniosek ustala się ponownie, począwszy od miesiąca, w którym nastąpiło uzyskanie nowego źródła dochodu, na podstawie dochodu rodziny lub osoby uczącej się uwzględniając zmianę, która nastąpiła.
24. W przypadku utraty przez rodzinę źródła dochodu, prawo do świadczeń rodzinnych na wniosek ustala się ponownie, na podstawie dochodu rodziny lub dochodu osoby uczącej się pomniejszonego o dochód z utraconego źródła.
25. W okresie zasiłkowym ponownie jest ustalane prawo do zasiłku w przypadku:
- 1) zwiększenia lub zmniejszenia się liczby członków rodziny pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym
 - 2) utraty stałego źródła dochodu przez uprawnionego lub członka jego rodziny
 - 3) uzyskania nowego źródła dochodu przez uprawnionego lub członka jego rodziny
 - 4) uzyskania statusu osoby samotnej,
 - 5) zawarcia związku małżeńskiego,
 - 6) nabycia przez dziecko prawa do zasiłku pielęgnacyjnego,
 - 7) utraty przez dziecko prawa do zasiłku pielęgnacyjnego,
 - 8) zmiany powierzchni gospodarstwa rolnego,
 - 9) osiągnięcia przez dziecko wieku powodującego przejście dziecka do następnej grupy wiekowej.

26. Do wniosków o ustalenie uprawnień do zasiłku rodzinnego oraz do dodatków, o których mowa w pkt 5-11, należy odpowiednio dołączyć:

- 1) zaświadczenie właściwego urzędu skarbowego o dochodzie osób podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach ogólnych, zawierające informację o wysokości:
 - a) dochodu osób, o których mowa w ust. 1,
 - b) dochodu małoletnich dzieci,
 - c) zapłaconych składek na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne,
 - d) należnego podatku;
- 2) zaświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów;
- 3) oświadczenie o przychodach osiąganych przez osoby podlegające przepisom o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, zawierające w szczególności informacje o :
 - a) wysokości przychodu,
 - b) wysokości zapłaconych składek na ubezpieczenie społeczne,
 - c) wysokości zapłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne,
 - d) wysokości i formie opłacanego podatku dochodowego,
 - e) wysokość przychodu po odliczeniu zapłaconych składek i podatku;
- 4) inne zaświadczenia lub oświadczenia oraz niezbędne dowody do ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych, w tym w szczególności:
 - a) dokument stwierdzający wiek dziecka,
 - b) orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności,
 - c) prawomocny wyrok sądu rodzinnego stwierdzający przysposobienie lub zaświadczenie sądu rodzinnego lub ośrodka adopcyjno-opiekuńczego o prowadzonym postępowaniu sądowym w sprawie o przysposobienie dziecka,
 - d) akt zgonu rodziców lub ugoda sądowa albo wyrok sądu rodzinnego ustalający alimenty,
 - e) prawomocny wyrok sądu rodzinnego orzekający rozwód lub separację,
 - f) orzeczenie sądu rodzinnego o ustaleniu opiekuna prawnego,
 - g) zaświadczenie ze szkoły lub szkoły wyższej stwierdzające, ile lat zgodnie z planem trwa nauka w tej szkole oraz na którym roku nauki uczy się dziecko,
 - h) zaświadczenie z urzędu pracy o posiadaniu statusu osoby bezrobotnej,
 - i) zaświadczenie z urzędu pracy o utracie prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania,
 - j) zaświadczenie pracodawcy o terminie i okresie, na jaki udzielony został urlop wychowawczy oraz o okresach zatrudnienia,
 - k) zaświadczenie z instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie, w której dziecko aktualnie przebywa,
 - l) oświadczenie osoby wynajmującej lokal uczniowi, który podjął naukę poza miejscem zamieszkania.

27. Samotne wychowywanie dziecka dokumentuje się jednym z następujących dokumentów:

- 1) oświadczeniem o niezawarciu związku małżeńskiego,
- 2) odpisem skróconym aktu zgonu małżonka,
- 3) prawomocnym wyrokiem orzekającym rozwód,
- 4) prawomocnym wyrokiem orzekającym separację.

28. W przypadku wniosku o przywrócenie prawa do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych, do wniosku, o którym mowa w §2, dołącza się:

- 4) zaświadczenie z urzędu pracy potwierdzające nie nabycie prawa do zasiłku dla bezrobotnych,
- 5) świadectwo pracy potwierdzające, że przyczyna utraty pracy nie leżała po stronie pracownika.

Podstawa prawna: ustawa z dnia ... o świadczeniach rodzinnych.

Załącznik Nr 2

do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie sposobu i trybu ustalania uprawnień do świadczeń rodzinnych

WZÓR

WNIOSEK O USTALENIE UPRAWNIENI DO ZASIŁKU PIELEGNACYJNEGO

1. DANE OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ			
Imię i nazwisko			
PESEL ^{*)}		NIP ^{**)}	
Data urodzenia (dd/mm/rr)	Stan cywilny		obywatelstwo
Nr emerytury/renty		Nr konta w KRUS	
Adres zamieszkania			

2. DANE WNIOSKODAWCY^{****)}			
Imię i nazwisko			
PESEL ^{*)}		NIP ^{**)}	
Data urodzenia (dd/mm/rr)	Stan cywilny		obywatelstwo
Nr emerytury/renty ^{***)}		Nr konta w KRUS	

1. Czy osoba niepełnosprawna, ubiegająca się o zasiłek pielęgnacyjny, przebywa dłużej niż 14 dni w miesiącu w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie, opiekę lub wychowanie?

tak nie

2. Czy osoba niepełnosprawna, ubiegająca się o zasiłek pielęgnacyjny przebywa w rodzinie zastępczej?

tak nie

3. Czy osoba niepełnosprawna, ubiegająca się o zasiłek pielęgnacyjny otrzymuje dodatek pielęgnacyjny do renty lub emerytury?

tak nie

Oświadczam, że powyższe dane są prawdziwe i, że zapoznałem/am się z pouczeniem i zobowiązuje się niezwłocznie zawiadomić organ wypłacający zasiłek pielęgnacyjny o każdej zmianie mającej wpływ na prawo zasiłku.

.....
(miejscowość, data)

.....
(podpis wnioskodawcy)

Załączniki zgodnie z pouczeniem:

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)

Wypełnia płatnik zasiłku pielęgnacyjnego

Przyznano, nie przyznano ^{***}) zasiłku pielęgnacyjnego

.....

*) w razie braku wpisać numer paszportu

**) w razie braku wpisać numer dowodu osobistego

***) niepotrzebne skreślić

****) wypełnić w przypadku, gdy wnioskodawcą nie jest osoba niepełnosprawna

Pouczenie

1. Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby, w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.
2. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:
 - 1) niepełnosprawnemu dziecku;
 - 2) osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
 - 3) osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.
3. Niepełnosprawność dokumentuje się orzeczeniem o niepełnosprawności, o stopniu niepełnosprawności lub innym dokumentem stwierdzającym niepełnosprawność, a wiek dokumentuje się odpisem skróconym aktu urodzenia lub wpisem w dowodzie osobistym. Orzeczenie o zaliczeniu do I grupy inwalidów (wydane przed dniem 1 września 1997 r.) lub orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji jest traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.
4. Orzeczenie o zaliczeniu do II grupy inwalidów (wydane przed dniem 1 września 1997 r.) lub orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy jest traktowane na równi z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.
5. Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje osobie przebywającej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie, opiekę lub wychowanie (dom pomocy społecznej, placówka opiekuńczo-wychowawczej, schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, areszt śledczy, zakład karny, zakład opiekuńczo-leczniczy, pielęgniarstwo-opiekuńczy, szkoła wojskowa lub szkoła zapewniająca nieodpłatnie pełne utrzymanie: zakwaterowanie, wyżywienie, umundurowanie), powyżej 14 dni w miesiącu kalendarzowym.
6. Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego.
7. W wykazie dochodów należy uwzględnić dochody członków rodziny (uprawnionego, jego małżonka i dzieci) pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym, osiągnięte w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, oraz dochody ze źródeł uzyskanych po zakończeniu tego roku.
8. Za dochód uważa się, po odliczeniu kwot alimentów świadczonych na rzecz innych osób:
 - a) przychody podlegające opodatkowaniu na zasadach ogólnych na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, pomniejszone o koszty uzyskania przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych oraz zapłacone składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne,

- b) przychody (dochody) podlegające opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, pomniejszone o podatek i zapłacone składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne,
- c) dochody nie podlegające opodatkowaniu na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych:
- renty określone w przepisach o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin,
 - renty wypłacone osobom represjonowanym i członkom ich rodzin, przyznane na zasadach określonych w przepisach o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin,
 - świadczenia pieniężne oraz ryczałt energetyczny określone w przepisach o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych,
 - dodatek kombatancki, ryczałt energetyczny, dodatek kompensacyjny, określone w przepisach o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego,
 - świadczenie pieniężne, określone w przepisach o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę Niemiecką lub Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich,
 - emerytury i renty otrzymywane przez osoby, które utraciły wzrok w wyniku działań wojennych w latach 1939-1945 lub eksplozji pozostałych po tej wojnie niewypalów i niewybuchów,
 - renty inwalidzkie z tytułu inwalidztwa wojennego, kwoty zaopatrzenia otrzymywane przez ofiary wojny oraz członków ich rodzin, renty wypadkowe osób, których inwalidztwo powstało w związku z przymusowym pobytem na robotach w III Rzeszy Niemieckiej w latach 1939-1945, otrzymywane z zagranicy,
 - renty socjalne lub zasiłki stałe wyrównawcze określone w przepisach o pomocy społecznej,
 - zasiłki chorobowe określone w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników,
 - środki bezzwrotnej pomocy zagranicznej otrzymywane od rządów państw obcych, organizacji międzynarodowych lub międzynarodowych instytucji finansowych, pochodzące ze środków bezzwrotnej pomocy przyznanych na podstawie jednostronnej deklaracji lub umów zawartych z tymi państwami, organizacjami lub instytucjami przez Radę Ministrów, właściwego ministra lub agencje rządowe w tym również w przypadkach, gdy przekazanie tych środków jest dokonywane za pośrednictwem podmiotu upoważnionego do rozdzielania środków bezzwrotnej pomocy zagranicznej na rzecz podmiotów, którym służyć ma ta pomoc,
 - należności ze stosunku pracy lub stypendium osób fizycznych mających miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a przebywających czasowo za granicą - w wysokości odpowiadającej równowartości diet z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, określonych w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.),
 - należności z innych tytułów niż stosunek pracy lub stypendium osób fizycznych mających miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

przebywających czasowo za granicą i uzyskujących tam dochody, w wysokości odpowiadającej równowartości diet z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju określonych w ustawie Kodeks pracy,

- należności pieniężne wypłacone policjantom, żołnierzom, celnikom i pracownikom jednostek wojskowych i jednostek policyjnych użytych poza granicami państwa w celu udziału w konflikcie zbrojnym lub dla wzmocnienia sił państwa albo państw sojuszniczych, misji pokojowej, akcji zapobieżenia aktom terroryzmu lub ich skutkom, a także należności pieniężne wypłacone żołnierzom, policjantom, celnikom i pracownikom pełniącym funkcje obserwatorów w misjach pokojowych organizacji międzynarodowych i sił wielonarodowych,
 - należności pieniężne ze stosunku służbowego otrzymywane w czasie służby kandydackiej przez funkcjonariuszy Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Granicznej i Biura Ochrony Rządu obliczonych za okres, w którym osoby te uzyskały dochód,
 - wynagrodzenia członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych z tytułu użytkowania przez spółdzielnię wniesionych wkładów gruntowych,
 - alimenty na dzieci zasądzone wyrokiem sądu lub ugodą sądową,
 - stypendia określone w przepisach o systemie oświaty, o szkolnictwie wyższym oraz w przepisach o tytule i stopniach naukowych,
 - kwoty diet nie opodatkowane podatkiem dochodowym od osób fizycznych oraz kwoty stanowiące zwrot kosztów, otrzymywane przez osoby wykonujące czynności związane z pełnieniem obowiązków społecznych i obywatelskich,
 - należności pieniężne otrzymywane z tytułu wynajmu pokoi gościnnych w budynkach mieszkalnych położonych na terenach wiejskich w gospodarstwie rolnym, osobom przebywającym na wypoczynku oraz uzyskane z tytułu wyżywienia tych osób,
 - dodatki za tajne nauczanie określone w ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. z 1997 r. Nr 56, poz. 357 z późn. zm.),
 - uzyskane z działalności gospodarczej prowadzonej na podstawie zezwolenia na terenie specjalnej strefy ekonomicznej określonej w przepisach o specjalnych strefach ekonomicznych,
 - ekwiwalenty pieniężne za deputaty węglowe określone w przepisach o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe”,
 - ekwiwalenty z tytułu prawa do bezpłatnego węgla określone w przepisach o dostosowaniu górnictwa węgla kamiennego do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej oraz szczególnych uprawnieniach i zadaniach gmin górniczych,
 - świadczenia określone w przepisach o wykonywaniu mandatu posła i senatora,
 - z ha przeliczeniowego.
9. Dochody rodziny z roku kalendarzowego wymienione w pkt 15 podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych dokumentuje się zaświadczeniem właściwego urzędu skarbowego o dochodach uzyskanych w ostatnim roku podatkowym, podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach ogólnych oraz oświadczeniem o innych dochodach.

10. Dochody rodzin utrzymujących się z gospodarstwa rolnego oraz innych pozarolniczych źródeł sumuje się. Powierzchnię gospodarstwa dokumentuje się zaświadczeniem urzędu gminy lub aktualnym nakazem płatniczym.
11. Osoba prowadząca działalność pozarolniczą, opodatkowaną na zasadach określonych w przepisach o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, w celu udokumentowania dochodów powinna przedstawić oświadczenie o osiąganych przychodach, zawierające informacje o wysokości przychodu, wysokości zapłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne, wysokości i formie opłacanego podatku dochodowego oraz wysokości przychodu po odliczeniu zapłaconych składek i podatku.
12. W przypadku przebywania członka rodziny w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie i ponoszenia opłaty za ten pobyt, od dochodu rodziny odejmuje się kwotę ponoszonej opłaty. Ponoszenie odpłatności za pobyt w instytucjach zapewniających całodobowe utrzymanie, opiekę lub wychowanie dokumentuje się zaświadczeniem wydanym przez tą instytucję.
13. W przypadku uzyskania przez rodzinę nowego źródła dochodu, prawo do świadczeń rodzinnych na wniosek ustala się ponownie, począwszy od miesiąca, w którym nastąpiło uzyskanie nowego źródła dochodu, na podstawie dochodu rodziny lub osoby uczącej się uwzględniając zmianę, która nastąpiła.
14. W przypadku utraty przez rodzinę źródła dochodu, prawo do świadczeń rodzinnych na wniosek ustala się ponownie, na podstawie dochodu rodziny lub dochodu osoby uczącej się pomniejszonego o dochód z utraconego źródła.
15. Uprawnienia do zasiłków pielęgnacyjnych ustalają oraz zasiłki te wypłacają wójt, burmistrz lub prezydent właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny, a w okresach przejściowych:
 - od dnia 1 września 2003 r. do dnia 31 sierpnia 2004 r.:
 - 1) wójt, burmistrz lub prezydent właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny:
 - a) osobom bezrobotnym oraz osobom pobierającym zasiłek przedemerytalny lub świadczenie przedemerytalne,
 - b) osobom, którym przed dniem wejścia w życie ustawy, zasiłki rodzinne, pielęgnacyjne przyznawały i wypłacały ośrodki pomocy społecznej,
 - c) osobom zatrudnionym lub wykonującym pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy agencyjnej u pracodawcy zatrudniającego nie więcej niż 4 pracowników lub osób wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy agencyjnej,
 - d) osobom, którym wypłacane są za okres po ustaniu zatrudnienia zasiłki z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa,
 - e) posłom i senatorom,
 - f) innym osobom nie wymienionym w pkt 2;
 - 2) pracodawcy zatrudniający co najmniej 5 pracowników lub osoby wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy agencyjnej – swoim pracownikom w czasie

trwania ich zatrudnienia oraz osobom wykonującym pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy agencyjnej,

- 3) właściwe jednostki organizacyjne podległe Ministrowi Obrony Narodowej, ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, Szefowi Agencji Wywiadu, Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Ministrowi Sprawiedliwości – żołnierzom lub funkcjonariuszom tych służb,
 - 4) Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – osobom podlegającym ubezpieczeniu społecznemu rolników,
 - 5) Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ubezpieczonym innym niż wymienieni w lit. a-c:
 - osobom prowadzącym pozarolniczą działalność i osobom z nimi współpracującym oraz duchownym,
 - osobom, którym wypłaca emeryturę lub rentę albo rentę rodziną;
 - 6) rolnicze spółdzielnie produkcyjne – członkom i pracownikom, jeżeli są zobowiązani do wypłaty świadczeń rodzinnych pracownikom,
 - 7) jednostki, które zawarły umowę agencyjną lub umowę zlecenia, jeżeli są zobowiązani do wypłaty świadczeń rodzinnych pracownikom,
 - 8) właściwe organy emerytalne lub rentowe osobom którym wypłacają emerytury lub renty.
 - od dnia 1 września 2004 r. do dnia 31 sierpnia 2006 r.:
 - 1) wójt, burmistrz lub prezydent właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny
 - 2) pracodawcy zatrudniający co najmniej 20 pracowników lub osoby wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy agencyjnej – swoim pracownikom w czasie trwania ich zatrudnienia oraz osobom wykonującym pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy agencyjnej.
16. Zasiłek pielęgnacyjny wypłaca się, poczynając od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo skompletowanymi dokumentami.
17. Uprawniony obowiązany jest zawiadomić niezwłocznie instytucję wypłacającą zasiłek pielęgnacyjny o okolicznościach powodujących ustanie prawa do zasiłku.
18. Uprawniony, który pobrał nienależny zasiłek pielęgnacyjny, jest obowiązany do jego zwrotu wraz z odsetkami.

Podstawa prawna: ustawa z dnia ... o świadczeniach rodzinnych

Załącznik Nr 3

do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie sposobu i trybu ustalania uprawnień do świadczeń rodzinnych

WZÓR

WNIOSEK O USTALENIE PRAWA DO ŚWIADCZENIA PIELEGNACYJNEGO

1. DANE WNIOSKODAWCY		
Imię i nazwisko		
PESEL ^{*)}	NIP ^{**)}	
Data urodzenia (dd/mm/rr)	Stan cywilny	obywatelstwo

1. Czy wnioskodawca ma prawo do zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego?

tak nie

2. Czy wnioskodawca ma ustalone prawo do renty socjalnej, emerytury lub renty?

tak nie

3. Czy osoba niepełnosprawna wymagająca opieki przebywa w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji i rehabilitacji, w placówce zapewniającej opiekę przez co najmniej 5 dni w tygodniu?

tak nie

Oświadczam, że powyższe dane są prawdziwe i, że zapoznałem/am się z pouczeniem i zobowiązuje się niezwłocznie zawiadomić organ wypłacający zasiłek o każdej zmianie mającej wpływ na prawo do zasiłku lub jego wysokości.

.....

(miejscowość, data)

(podpis wnioskodawcy)

Załączniki zgodnie z pouczeniem:

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)

Wypełnia płatnik świadczenia pielęgnacyjnego

Przyznano, nie przyznano ^{***}) świadczenia pielęgnacyjnego.....
(miejscowość, data).....
(podpis)

*) w razie braku wpisać numer paszportu

**) w razie braku wpisać numer dowodu osobistego

***) niepotrzebne skreślić

Pouczenie

1. Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością opieki nad niepełnosprawnym dzieckiem, przysługuje matce lub ojcu, osobie faktycznie opiekującej się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli nie podejmuje lub rezygnuje z zatrudnienia w celu sprawowania opieki nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o znacznym stopniu niepełnosprawności.
2. Świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, jeżeli:
 - 1) osoba sprawująca opiekę ma prawo do zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego;
 - 2) osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do renty socjalnej, emerytury lub renty;

- 3) dziecko wymagające opieki przebywa w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, w placówce zapewniającej całodobową opiekę przez co najmniej 5 dni w tygodniu.
3. W wykazie dochodów należy uwzględnić dochody członków rodziny (uprawnionego, jego małżonka i dzieci) pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym, osiągnięte w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, oraz dochody ze źródeł uzyskanych po zakończeniu tego roku.
4. Za dochód uważa się, po odliczeniu kwot alimentów świadczonych na rzecz innych osób:
- przychody podlegające opodatkowaniu na zasadach ogólnych na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, pomniejszone o koszty uzyskania przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych oraz zapłacone składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne,
 - przychody (dochody) podlegające opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, pomniejszone o podatek i zapłacone składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne,
 - dochody nie podlegające opodatkowaniu na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych:
 - renty określone w przepisach o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin,
 - renty wypłacone osobom represjonowanym i członkom ich rodzin, przyznane na zasadach określonych w przepisach o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin,
 - świadczenia pieniężne oraz ryczałt energetyczny określone w przepisach o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych,
 - dodatek kombatancki, ryczałt energetyczny, dodatek kompensacyjny, określone w przepisach o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego,
 - świadczenie pieniężne, określone w przepisach o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę Niemiecką lub Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich,
 - emerytury i renty otrzymywane przez osoby, które utraciły wzrok w wyniku działań wojennych w latach 1939-1945 lub eksplozji pozostałych po tej wojnie niewypałów i niewybuchów,
 - renty inwalidzkie z tytułu inwalidztwa wojennego, kwoty zaopatrzenia otrzymywane przez ofiary wojny oraz członków ich rodzin, renty wypadkowe osób, których inwalidztwo powstało w związku z przymusowym pobytem na robotach w III Rzeszy Niemieckiej w latach 1939-1945, otrzymywane z zagranicy,
 - renty socjalne lub zasiłki stałe wyrównawcze określone w przepisach o pomocy społecznej,
 - zasiłki chorobowe określone w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników,
 - środki bezzwrotnej pomocy zagranicznej otrzymywane od rządów państw obcych, organizacji międzynarodowych lub międzynarodowych instytucji finansowych,

pochodzące ze środków bezzwrotnej pomocy przyznanych na podstawie jednostronnej deklaracji lub umów zawartych z tymi państwami, organizacjami lub instytucjami przez Radę Ministrów, właściwego ministra lub agencje rządowe w tym również w przypadkach, gdy przekazanie tych środków jest dokonywane za pośrednictwem podmiotu upoważnionego do rozdzielania środków bezzwrotnej pomocy zagranicznej na rzecz podmiotów, którym służyć ma ta pomoc,

- należności ze stosunku pracy lub stypendium osób fizycznych mających miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a przebywających czasowo za granicą - w wysokości odpowiadającej równowartości diet z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, określonych w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.),
- należności z innych tytułów niż stosunek pracy lub stypendium osób fizycznych mających miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przebywających czasowo za granicą i uzyskujących tam dochody, w wysokości odpowiadającej równowartości diet z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju określonych w ustawie Kodeks pracy,
- należności pieniężne wypłacone policjantom, żołnierzom, celnikom i pracownikom jednostek wojskowych i jednostek policyjnych użytych poza granicami państwa w celu udziału w konflikcie zbrojnym lub dla wzmocnienia sił państwa albo państw sojuszniczych, misji pokojowej, akcji zapobieżenia aktom terroryzmu lub ich skutkom, a także należności pieniężne wypłacone żołnierzom, policjantom, celnikom i pracownikom pełniącym funkcje obserwatorów w misjach pokojowych organizacji międzynarodowych i sił wielonarodowych,
- należności pieniężne ze stosunku służbowego otrzymywane w czasie służby kandydackiej przez funkcjonariuszy Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Granicznej i Biura Ochrony Rządu obliczonych za okres, w którym osoby te uzyskały dochód,
- wynagrodzenia członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych z tytułu użytkowania przez spółdzielnię wniesionych wkładów gruntowych,
- alimenty na dzieci zasądzone wyrokiem sądu lub ugodą sądową,
- stypendia określone w przepisach o systemie oświaty, o szkolnictwie wyższym oraz w przepisach o tytule i stopniach naukowych,
- kwoty diet nie opodatkowane podatkiem dochodowym od osób fizycznych oraz kwoty stanowiące zwrot kosztów, otrzymywane przez osoby wykonujące czynności związane z pełnieniem obowiązków społecznych i obywatelskich,
- należności pieniężne otrzymywane z tytułu wynajmu pokoi gościnnych w budynkach mieszkalnych położonych na terenach wiejskich w gospodarstwie rolnym, osobom przebywającym na wypoczynku oraz uzyskane z tytułu wyżywienia tych osób,
- dodatki za tajne nauczanie określone w ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz.U. z 1997 r. Nr 56, poz. 357 z późn. zm.),
- uzyskane z działalności gospodarczej prowadzonej na podstawie zezwolenia na terenie specjalnej strefy ekonomicznej określonej w przepisach o specjalnych strefach ekonomicznych,
- ekwiwalenty pieniężne za deputaty węglowe określone w przepisach o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe”,

- ekwiwalenty z tytułu prawa do bezpłatnego węgla określone w przepisach o dostosowaniu górnictwa węgla kamiennego do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej oraz szczególnych uprawnieniach i zadaniach gmin górniczych,
 - świadczenia określone w przepisach o wykonywaniu mandatu posła i senatora,
 - z ha przeliczeniowego.
5. Dochody rodziny z roku kalendarzowego wymienione w pkt 15 podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych dokumentuje się zaświadczeniem właściwego urzędu skarbowego o dochodach uzyskanych w ostatnim roku podatkowym, podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach ogólnych oraz oświadczeniem o innych dochodach.
 6. Dochody rodzin utrzymujących się z gospodarstwa rolnego oraz innych pozarolniczych źródeł sumuje się. Powierzchnię gospodarstwa dokumentuje się zaświadczeniem urzędu gminy lub aktualnym nakazem płatniczym.
 7. Osoba prowadząca działalność pozarolniczą, opodatkowaną na zasadach określonych w przepisach o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, w celu udokumentowania dochodów powinna przedstawić oświadczenie o osiąganych przychodach, zawierające informacje o wysokości przychodu, wysokości zapłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne, wysokości i formie opłacanego podatku dochodowego oraz wysokości przychodu po odliczeniu zapłaconych składek i podatku.
 8. W przypadku przebywania członka rodziny w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie i ponoszenia opłaty za ten pobyt, od dochodu rodziny odejmuje się kwotę ponoszonej opłaty. Ponoszenie odpłatności za pobyt w instytucjach zapewniających całodobowe utrzymanie, opiekę lub wychowanie dokumentuje się zaświadczeniem wydanym przez tą instytucję.
 9. W przypadku uzyskania przez rodzinę nowego źródła dochodu, prawo do świadczeń rodzinnych na wniosek ustala się ponownie, począwszy od miesiąca, w którym nastąpiło uzyskanie nowego źródła dochodu, na podstawie dochodu rodziny lub osoby uczącej się uwzględniając zmianę, która nastąpiła.
 10. W przypadku utraty przez rodzinę źródła dochodu, prawo do świadczeń rodzinnych na wniosek ustala się ponownie, na podstawie dochodu rodziny lub dochodu osoby uczącej się pomniejszonego o dochód z utraconego źródła.
 11. Uprawnienia do świadczeń pielęgnacyjnych ustalają oraz świadczenia te wypłacają wójt, burmistrz lub prezydent właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny, a w okresach przejściowych:
 - od dnia 1 września 2003 r. do dnia 31 sierpnia 2004 r.:
 - 1) wójt, burmistrz lub prezydent właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny:
 - a) osobom bezrobotnym oraz osobom pobierającym zasiłek przedemerytalny lub świadczenie przedemerytalne,
 - b) osobom, którym przed dniem wejścia w życie ustawy, zasiłki rodzinne, pielęgnacyjne przyznawały i wypłacały ośrodki pomocy społecznej,

- c) osobom zatrudnionym lub wykonującym pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy agencyjnej u pracodawcy zatrudniającego nie więcej niż 4 pracowników lub osób wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy agencyjnej,
 - d) osobom, którym wypłacane są za okres po ustaniu zatrudnienia zasiłki z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa,
 - e) posłom i senatorom,
 - f) innym osobom nie wymienionym w pkt 2;
- 2) pozostali płatnicy:
- a) pracodawcy zatrudniający co najmniej 5 pracowników lub osoby wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy agencyjnej – swoim pracownikom w czasie trwania ich zatrudnienia oraz osobom wykonującym pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy agencyjnej,
 - b) właściwe jednostki organizacyjne podległe Ministrowi Obrony Narodowej, ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, Szefowi Agencji Wywiadu, Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Ministrowi Sprawiedliwości – żołnierzom lub funkcjonariuszom tych służb,
 - c) Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – osobom podlegającym ubezpieczeniu społecznemu rolników,
 - d) Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ubezpieczonym innym niż wymienieni w lit. a-c:
 - osobom prowadzącym pozarolniczą działalność i osobom z nimi współpracującym oraz duchownym,
 - osobom, którym wypłaca emeryturę lub rentę albo rentę rodziną;
 - e) rolnicze spółdzielnie produkcyjne – członkom i pracownikom, jeżeli są zobowiązani do wypłaty świadczeń rodzinnych pracownikom,
 - f) jednostki, które zawarły umowę agencyjną lub umowę zlecenia, jeżeli są zobowiązani do wypłaty świadczeń rodzinnych pracownikom,
 - g) właściwe organy emerytalne lub rentowe osobom którym wypłacają emerytury lub renty.
- od dnia 1 września 2004 r. do dnia 31 sierpnia 2006 r.:
- 1) wójt, burmistrz lub prezydent właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny
 - 2) pracodawcy zatrudniający co najmniej 20 pracowników lub osoby wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy agencyjnej – swoim pracownikom w czasie trwania ich zatrudnienia oraz osobom wykonującym pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy agencyjnej.

Podstawa prawna: Ustawa z dnia ... o świadczeniach rodzinnych.

Załącznik Nr 4

do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie sposobu i trybu ustalania uprawnień do świadczeń rodzinnych

**OŚWIADCZENIE O DOCHODZIE RODZINY OSOBY UBIEGAJĄCEJ SIĘ O
PRYZNANIE ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH**

Wykaz dochodów rodziny osoby ubiegającej się o przyznanie świadczeń rodzinnych na okres:

- od dnia 1 września r. do dnia 31 sierpniar. *)
- od dniar. do dnia 31 sierpniar. *)

1. W roku kalendarzowym.....moja rodzina uzyskała dochody w podanych niżej kwotach (bez dochodów z prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej):

Imię i nazwisko członka rodziny	Kwota dochodu	
	Podlegającego opodatkowaniu podatkiem dochodowym	Niepodlegającego opodatkowaniu podatkiem dochodowym
Osoba ubiegająca się o świadczenie		
Małżonek		
Dzieci:		
1		
2		
3		
4		
5		
Razem dochód		

2. W roku kalendarzowym moja rodzina uzyskała dochody z pozarolniczej działalności gospodarczej opodatkowanej na zasadach ogólnych:

- nie tak. Dochody te wynosiły:

Imię i nazwisko członka rodziny	Kwota dochodu	
	Podlegającego opodatkowaniu podatkiem dochodowym	Niepodlegającego opodatkowaniu podatkiem dochodowym
Osoba ubiegająca się o świadczenie		
Małżonek		
Dzieci:		
1		
2		
Razem dochód		

*) niepotrzebne skreślić

3. W roku kalendarzowym moja rodzina uzyskała dochody z pozarolniczej działalności gospodarczej opodatkowanej na zasadach określonych w przepisach o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne:

nie tak. Dochody te wynosiły:

Imię i nazwisko członka rodziny	Wysokość dochodu

4. Moja rodzina

- nie posiada i nie użytkuje indywidualnego gospodarstwa rolnego
- posiada lub użytkuje indywidualne gospodarstwo rolne o ogólnej powierzchni.....ha przeliczeniowych.

5. W bieżącym roku kalendarzowym od dnia została podjęta praca przez:

.....
(imię i nazwisko członka rodziny)
i za pierwszy pełny miesiąc dochód z tej pracy wyniósłzł.

6. W bieżącym roku kalendarzowym od dnia została podjęta pozarolnicza działalność gospodarcza przez:

.....
(imię i nazwisko członka rodziny)
i za pierwszy pełny miesiąc dochód z tej działalności wyniósłzł.

7. W bieżącym roku kalendarzowym od dnia została podjęta pozarolnicza działalność gospodarcza opodatkowana na zasadach określonych w przepisach o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne przez:

.....
(imię i nazwisko członka rodziny)
i za pierwszy pełny miesiąc dochód z tej działalności wyniósłzł.

8. Oświadczam, że z dochodu określonego w pkt 1-7 utrzymują się następujące osoby:

- wnioskodawca.....
- małżonek:

- dzieci: 1

-
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7

Oświadczam, że powyższe dane są prawdziwe i, że zapoznałem\am się z pouczeniem i zobowiązuje się niezwłocznie powiadomić płatnika świadczeń o każdej zmianie dotyczącej źródeł i wysokości dochodów, zmianie powierzchni gospodarstwa rolnego, liczbie członków rodziny oraz innych zmianach mających wpływ na prawo do świadczeń rodzinnych i ich wysokość.

.....
(miejscowość, data)

.....
(podpis wnioskodawcy)

Załączniki zgodnie z pouczeniem:

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)

Załącznik Nr 5
do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
w sprawie sposobu i trybu ustalania uprawnień do świadczeń rodzinnych

LISTA PŁATNICZA

1. Nazwa i adres płatnika zasiłków (stempel)	
2. NIP	3. REGON

LISTA PŁATNICZA Nr.....

Świadczenia rodzinne wypłacone w miesiącu.....r.

<p>Sprawdzono pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym</p> <p>..... (data) (podpis) (data) (podpis)</p> <p>Zatwierdzono na sumę.....zł.....gr</p> <p>Słownie.....</p> <p>.....</p> <p>dnia.....r.</p> <p>..... (podpis)</p>	<p>Księgowano dnia.....r. Pozycja nr.....</p> <p>Dokonano potrąceń z tytułu nadpłat:</p> <p>Zasiłków rodzinnych w podstawowej wysokości: zł.....gr.....</p> <p>dotychczas z tytułu urodzenia dziecka zł.....gr.....</p> <p>dotychczas z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego: zł.....gr.....</p> <p>dotychczas z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych: zł.....gr.....</p> <p>dotychczas z tytułu samotnego wychowywania dziecka: zł.....gr.....</p> <p>dotychczas z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego: zł.....gr.....</p> <p>dotychczas z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego: zł.....gr.....</p> <p>dotychczas z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania: zł.....gr.....</p> <p>dotychczas zasiłków pielęgnacyjnych: zł.....gr.....</p> <p>dotychczas świadczeń pielęgnacyjnych: zł.....gr.....</p>
<p>Wypłacono zł.....gr.....</p> <p>Nie wypłacono zł.....gr.....</p>	

ZALĄCZNIK Nr 6

do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
w sprawie sposobu i trybu ustalania uprawnień do świadczeń
rodzinnych

WZÓR**KARTA WYPŁAT ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH**

1. Imię i nazwisko świadczeniobiorcy.		
2. Data urodzenia	3. PESEL	4. NIP

- ustalono prawo /brak prawa* do zasiłku rodzinnego
w okresie od..... do
- ustalono prawo / brak prawa* do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia
dziecka w okresie od do
- ustalono prawo / brak prawa* do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad
dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego
od do.....
- ustalono prawo / brak prawa* do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego
wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych w okresie od
..... do
- ustalono prawo / brak prawa* do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego
wychowywania dziecka w okresie od..... do.....
- ustalono prawo / brak prawa* do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i
rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego w okresie od..... do.....
- ustalono prawo / brak prawa* do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku
szkolnego w okresie od..... do.....
- ustalono prawo / brak prawa* do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez
dziecko nauki poza miejscem zamieszkania w okresie od.....do.....
- ustalono prawo / brak prawa* do zasiłku pielęgnacyjnego w okresie od.....
do.....
- ustalono prawo / brak prawa* do świadczenia pielęgnacyjnego w okresie
od..... do

* niepotrzebne skreślić

ZAŁĄCZNIK Nr 7

do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w
sprawie sposobu i trybu ustalania uprawnień do świadczeń rodzinnych

Nazwa i adres organu podatkowego

.....
(miejsowość i data)

**ZAŚWIADCZENIE O WYSOKOŚCI DOCHODU I PODATKU
PODATNIKA PODATKU DOCHODOWEGO OD OSÓB FIZYCZNYCH**

1. Nr zaświadczenia

DANE PODATNIKA

2. Numer Identyfikacji Podatkowej

3. Nazwisko, pierwsze imię, data urodzenia

4. Kraj

5. Województwo

6. Powiat

7. Gmina

8. Ulica

9. Nr domu

10. Nr lokalu

11. Miejscowość

12. Kod pocztowy

13. Poczta

I. Zaświadcza się, że, podatnik jest / nie jest * podatnikiem podatku dochodowego i jest opodatowany

1. na zasadach ogólnych 2. w mie ryczałtu ewidencjonowanego

3. w formie karty podatkowej

II. (wypełnić w przypadku, gdy zakreślone zostało pole nr 1)

W roku podatkowym

dochód (przychód pomniejszony o koszty uzyskania przychodu) wyniósł zł

podatek należny wyniósł zł

składka na powszechne ubezpieczenie zdrowotne wyniosła zł

składka na ubezpieczenie emerytalne i rentowe wyniosła zł

.....
(pieczęć urzędowa)

.....
(podpis z podaniem imienia, nazwiska i stanowiska)

* niepotrzebne skreślić

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia jest wykonaniem upoważnienia wynikającego z art. 23 ust. 5 ustawy z dnia ... o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. Nr ..., poz. ...).

Proponowany w §1 projektu rozporządzenia jego zakres przedmiotowy wynika z faktu, iż ustawodawca poprzez art. 23 ust. 5 cytowanego wyżej projektu ustawy zobowiązał Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej do określenia sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych, wstrzymywania lub zawieszania wypłaty tych świadczeń, a także sposobu ustalania dochodu uprawniającego do świadczeń rodzinnych oraz wzorów wniosków o ustalenie uprawnień do świadczeń rodzinnych.

Projekt rozporządzenia zawiera w postaci załączników:

- wzór wniosku o ustalenie uprawnień do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami,
- wzór wniosku o ustalenie uprawnień do zasiłku pielęgnacyjnego,
- wzór wniosku o ustalenie uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego,
- wzór oświadczenia o dochodach rodziny,
- wzór zaświadczenia z urzędu skarbowego,
- wzór listy płatniczej,
- wzór karty wypłat.

Wzory wniosków o ustalenie uprawnień do świadczeń rodzinnych zawierają szczegółowe pytania mające na celu ustalenie uprawnień wnioskodawców do poszczególnych świadczeń rodzinnych oraz ustalenie, czy istnieją przesłanki powodujące wykluczenie prawa do świadczeń.

Wniosek o ustalenie uprawnień do zasiłku rodzinnego zawiera wykaz dodatków do tego zasiłku, o które mogą ubiegać się wnioskodawcy. Należą do nich: dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka, z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych, z tytułu samotnego wychowywania dziecka, z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego oraz z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania.

Projekt rozporządzenia zawiera również wzory: zaświadczenia z urzędu skarbowego o dochodzie osób podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach ogólnych oraz oświadczenia o wszystkich dochodach uzyskanych przez rodzinę, uwzględniające również dochody potwierdzone w zaświadczeniu wydanym przez urząd skarbowy.

Oświadczenie o dochodach rodziny oraz zaświadczenie z urzędu skarbowego służą ustaleniu miesięcznego dochodu na osobę w rodzinie, w celu stwierdzenia, czy nie przekracza on kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń rodzinnych.

Oświadczenie to stanowi integralną część każdego z wniosków o ustalenie uprawnień do świadczeń rodzinnych.

Wzór karty wypłat oraz listy płatniczej przygotowany jest do wykorzystania, w okresie przejściowym do czasu przejęcia realizacji zadań przez jednostki samorządu terytorialnego, przez płatników świadczeń rodzinnych. Karta wypłat świadczeń rodzinnych służy ewidencji wszystkich świadczeń rodzinnych wypłacanych na rzecz danego świadczeniobiorcy. Lista płatnicza służy zestawieniu kwot świadczeń rodzinnych wypłaconych wszystkim świadczeniobiorcom przez danego płatnika.